

Zitting 1999-2000

4 juli 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

DECREET WIJZIGING DECREET HERSTRUCTURERING VAN DE GIMV, GIMVINDUS, VMH,
MIJNEN EN LIM

DECREET ORGANISATIE VAN DE ELEKTRICITEITSMARKT

Inhoud

Nr. 71

Dinsdag 4 juli 2000
Middagvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg – 363 (1999-2000) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking (Voortzetting)	1
Sprekers : de heren André-Emiel Bogaert, Eric Van Rompuy, Miel Verrijken, Jacques Laverge, Gilbert Bossuyt, Frans Wymeersch, Robert Voorhamme en Jos Stassen en minister Dirk Van Mechelen	
Artikelsgewijze bespreking	20
Regeling van de werkzaamheden	21
Ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt – 285 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 5	
Algemene bespreking	21
Sprekers : de heren Eloi Glorieux, verslaggever, Eddy Schuermans, Jul Van Aperen, Jean Geraerts, Francis Vermeiren en André Moreau en minister Steve Stevaert	
Motie van orde	
Voorstellen tot spoedbehandeling	28
Spreker : de heer Francis Vermeiren	
Ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt – 285 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 5	
Algemene bespreking (Voortzetting)	28
Sprekers : de heren Robert Voorhamme, Eddy Schuermans, Johan De Roo, Francis Vermeiren, Jan Loones, Jean Geraerts, Eloi Glorieux en André Moreau en minister Steve Stevaert	
Artikelsgewijze bespreking	45
Regeling van de werkzaamheden	59

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.28 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Mark Van der Poorten, Ingrid van Kessel : gezondheidsredenen ;

Mieke Van Hecke : buitenslands ;

Carl Decaluwe, Bart De Smet, Brigitte Grouwels, Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichtingen ;

Marc Cordeel, Riet Van Cleuvenbergen, Dany Vandebossche : familieverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg – 363 (1999-2000) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, leden van de regering, hoe men het draait of keert, dit ontwerp van decreet is zeer belangrijk. Het gaat om niet minder of niet meer dan overheidsinvesteringen in risicodragend

kapitaal in de Vlaamse industrie. Voor de continuïteit van het beleid zal VU&ID het ontwerp van decreet steunen. De regeringsverklaring is een soort van kerstboom waar de meerderheid het over eens is, maar de diverse fracties kunnen er positieve en negatieve kritische kerstballen in hangen.

De GIMV is ontstaan in 1983-1984. Sommigen in dit gremium hebben daar nog herinneringen aan. De GIMV werd opgericht als onderdeel van de DIRV van de heer Geens. De beginjaren, de jaren tachtig, verliepen in een totaal andere samenleving op financieel, sociaal, economisch en politiek gebied dan in het jaar 2000. De GIMV heeft geen eenduidig verloop gekend. In 1989 was er de overdracht van de nationale sectoren naar de gewesten. De onderzoekscommissie in verband met de Kempense Steenkoolmijnen ontrafelde de GIMV in al haar onderdelen met hun doelstellingen, besturen en verantwoordelijkheden. Een daarvan was Gimvindus.

In 1997 is toenmalig minister Van Rompuy, thans in ons midden als CVP-fractie leider, van A naar B gegaan : van een zuivere overheidsparticipatie naar 70 percent. Het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering beseften op dat ogenblik al dat de beslissing om van station A naar station B te gaan verstrekkende gevolgen zou hebben, niet enkel in 1997, maar ook in 2000 en nog later. Het overheidsaandeel is tot 70 percent gereduceerd en er kwam een beursnotering voor de resterende 30 percent. Men wist dat dit een belangrijk niveauverschil zou teweegbrengen. Ik heb het hier echter niet over een verlaging of een verhoging van het niveau. Er is toen een belangrijke aanzet gegeven om in de eenentwintigste eeuw een andere weg te bewandelen. We bevinden ons momenteel in een tussenstadium.

Wij wisten toen al dat die andere weg inhield dat er bij de GIMV geen regeringscommissaris meer zou zijn, dat het Rekenhof de GIMV niet langer zou nakijken en dat het Vlaams Parlement amper nog een rechtstreekse controle over de GIMV zou uitoefenen. De enige overblijvende controle school in het jaarverslag van de GIMV. Vanaf dan moesten de afgevaardigden van de GIMV dit jaarverslag immers jaarlijks komen tonen en met slides en luxueuze boeken toelichten in de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme. Een parlement is in mijn ogen echter het belangrijkste democratische sluitstuk van de besluitvorming. Men wist in 1997 al waar we met de GIMV naartoe wilden : 70 percent bleef in handen van de overheid en 30 percent werd beursgenoteerd.

Bogaert

Wat de verdere evolutie van de GIMV betreft, heeft de huidige regering een akkoord bereikt. Dit akkoord heeft zijn neerslag gevonden op bladzijde 22 van de regeringsverklaring. De tekst stelt duidelijk dat we willen overgaan tot een privatisering van de GIMV. Iedereen heeft dit al die tijd kunnen lezen. Dit is een overeenkomst tussen partijen. Zeker in de politiek moeten dergelijke overeenkomsten worden gehonoreerd.

Men kan zich afvragen waarom men dit in het regeerakkoord heeft opgenomen. De voornaamste reden is dat de markt zelfregulerend is geworden. In het begin van de jaren tachtig was er in de privé-sector omzeggens geen aanbod van risicodragend kapitaal. Men kan dit bij alle grote banken of door middel van vele onderzoeken nakijken. Dit ontbreken van risicodragend kapitaal viel toen samen met een economische crisis. De Vlaamse overheid heeft toen zelf geopteerd voor de oprichting van een fonds. Dit was mijns inziens een juiste keuze.

Er is evenwel een groot verschil tussen de beginjaren en het jaar 2000. De markt is ondertussen zelfregulerend geworden. Diverse privé-fondsen bieden de bedrijfsweld onder gunstige voorwaarden risicodragend kapitaal aan. Het is nu veel makkelijker om in Vlaanderen kapitaal te verzamelen. Wat men vroeger risicovol vond, wordt nu niet langer als risicovol beschouwd. De oudere volksvertegenwoordigers in dit halfroond zullen zich dit ongetwijfeld herinneren.

Mensen die in de jaren tachtig over snelgroeiende bedrijven in de informaticasector en over Telenet-toestanden hadden gesproken, had men zeker niet geloofd. Op dit ogenblik is iedereen echter overtuigd van het motto 'the sky is the limit'. De hoogste bomen lijken nog te klein. We moeten trouwens een zekere behoedzaamheid bewaren. Het is niet langer zo risicovol als vroeger. Er is een geloof in de kunde en in de inventiviteit van de Vlaamse markt en van het Vlaamse bedrijfsleven.

Deze inventiviteit uit zich niet langer binnen traditionele sectoren als staal en textiel. Men is geëvolueerd tot een markt van kleinere entiteiten. Deze entiteiten gaan trouwens vaak op in grotere entiteiten. De jonge Vlamingen tonen hun durf en hun inventiviteit. Zij hebben nood aan risicodragend kapitaal.

In 1997 heeft men de stap van A naar B gezet. In de regeringsverklaring van deze meerderheid zet men de stappen naar C, D, E, F, G, H en Z. Men

doet dit omdat er inderdaad keuzes moeten worden gemaakt.

De materie werd herhaaldelijk besproken in de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme. Uit die besprekingen blijkt dat het een zeer moeilijk bespreekbare zaak is geworden. Ook de media hebben dat uitvoerig aangetoond. Zij hebben immers samen met de commissie kunnen vaststellen dat de regels die compatibel zijn met een beursgenoteerde vennootschap weinig of niet compatibel zijn met de regels van transparante en democratisch onderbouwde controle vanuit het Vlaams Parlement. De bevoegde minister en leden van de GIMV en de Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM) raadden de commissieleden geregeld aan op te passen. Er is immers discretieplicht en voor een stuk ook zwijgplicht. Het gaat om beursnoteringen en dus om de belangen van de aandeelhouders. Er werd gezegd dat men op zijn hoede moest zijn en vooral dat men moest 'bezinnen alvorens te beginnen'. De commissieleden kregen dus wijze raad. Ik ben trots als commissievoorzitter te kunnen zeggen dat de commissieleden die goede raad strikt hebben opgevolgd, wat niet kan worden gezegd van de leden van de Vlaamse regering. Dat is geen verwijt, maar een vaststelling. De Vlaamse regering heeft immers te pas en te onpas in de openbaarheid bepaalde invalshoeken aangehaald, terwijl het ging om dezelfde beursgenoteerde onderneming, namelijk de GIMV.

Collega's, wat vandaag voorligt, is een zeer belangrijk maximaal minimumdecreet. Het is maximaal wat betreft de politieke verantwoordelijkheid en minimaal wat betreft de woordelijke inhoud. Vandaag geven wij een vrijbrief aan de Vlaamse regering om op haar beurt een vrijbrief te geven aan de VPM. Die geeft op haar beurt een vrijbrief tot verlaging van de overheidsparticipatie tot 25 plus 1 van de stemgerechtigde aandelen. Dat is belangrijk, maar dat is zeker niet het sluitstuk. Het is slechts een begin. In de commissie hebben alle fracties dat gezegd. Dit legt in positieve zin een zeer zware verantwoordelijkheid op de Vlaamse regering omdat het Vlaams Parlement in de stemming van morgen normaliter zal beslissen de Vlaamse regering toe te laten de zo geprezen grens van 50 plus 1 te doorbreken. Ik weet niet wat de uitslag van de stemming van morgen zal zijn, maar gelet op de houding van de meerderheid zijn mijn verwachtingen positief.

Dit verhindert niet dat het om een aanhef gaat en dat het een stuk van de besluitvorming is. Ik verklaar me nader. Het Vlaams Parlement zal zich

Bogaert

morgen uitspreken over de mogelijkheid. Dan begint het grote werk. Hier is het Vlaams Parlement per definitie ondergeschikt bij betrokken. Ik vind dit samen met mijn partij VU&ID spijtig. Maar wie zijn wij ? We leggen ons daarbij neer. We zeggen wel met onze fractie dat wij de zaak met argusogen zullen bekijken wat betreft de politieke besluitvorming na de beslissing van morgen. Dan begint immers het grote werk. De voorwaarden moeten dan worden vastgelegd. Zullen wij als Vlaamse overheid in een minderheidsparticipatie inderdaad nog gewicht in de schaal van het risicodragend investeringsklimaat van Vlaanderen kunnen leggen ? Dat zal moeten blijken. Dat is de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering. Welke soort beursgang komt er ? Dat is niet onbelangrijk voor de opbrengsten. Tot welk percentage van participatie zal men dalen ? Dat is een politieke beslissing. Zal het gaan om 60 plus 1, om 50 plus 1, om 40 plus 1, om 30 plus 1 of om 25 plus 1 ? Ook dat hangt van de Vlaamse regering af.

Het sluitstuk van dit alles is wat er met de opbrengst zal gebeuren. Dit zijn allemaal verantwoordelijkheden die bij de Vlaamse regering liggen en waarvoor ze beslissingen moet nemen. Het Vlaams Parlement kan hier slechts indirect een invloed op uitoefenen, achter de coulissen. Onze fractie gaat uit van de positieve ingesteldheid van de Vlaamse regering. We gaan ervan uit dat de regering deze klus op een zo democratisch en Vlaams mogelijke wijze zal klaren.

Wat de inhoud van het ontwerp betreft, moeten we toegeven dat de GIMV momenteel andere paden bewandelt. Er is een afdeling – of zo u wilt een bijhuis, een zetel – in Zuid-Oost-Azië. Er zijn belangrijke investeringen gebeurd in dat gebied en ook in de Verenigde Staten. Men kijkt naar Zuid-Amerika. Dat is terecht. Namens de fractie heb ik in de commissie gezegd dat men meer en meer overstapt van een GIMV naar een IM. Wel is zeker dat het om een investeringsmaatschappij gaat.

De GIMV gaat de internationale toer op. De voorzitter van de raad van bestuur en de belangrijke verantwoordelijken van de GIMV winden er geen doekjes om. Ze zeggen aan de minister en de regering, en aan de commissie en het Vlaams Parlement dat dit voor hen de enige weg is. Ik wil hen daarin volgen. Mijn fractie zal dat ook doen. We blijven wel alert. Men zal immers te maken hebben met een schaalvergroting op geografisch, inhoudelijk en financieel vlak. De oorspronkelijke bedoeling van de jaren 1983-1984, van 1997 en – gedeeltelijk – die

van 1997 zou enigszins in de verdrukking kunnen komen voor wat het bestaan van het risicodragend kapitaal betreft. Het gaat om kapitaal dat de overheid ter beschikking stelt van kleine en middelgrote ondernemingen die zich ten aanzien van de banken en de beurs niet zo sterk kunnen opstellen.

Het zou kunnen – en de voorwaardelijke wijs is hier niet onbelangrijk – dat door het dynamisme van de GIMV, het verminderen van de overheidsparticipatie, het bevaren van de wereldzeeën, het investeren in verre contreien, de oorspronkelijke bedoeling voor een deel wordt teruggedrongen.

Ik doe een oproep over de partijgrenzen heen. Men zou de oorspronkelijke bedoeling uit de heroïsche tijd van de DIRV moeten hernemen. Ik weet dat ik hier uit mijn rol val. Ik ben maar een nederige worm in dit halfroond. Ik vraag aan de Vlaamse regering en aan de meerderheid om, indien mogelijk, in de toekomst een deel van de zeer lucratieve opbrengsten doelbewust te gebruiken. De heer Stassen had het over het oprichten van een zogenaamd Groenfonds. Ik zie de zaak iets ruimer. Men moet de moed hebben om een deel van de opbrengsten niet alleen voor de afbouw van de schulden, het oplossen van bepaalde infrastructuurproblemen, het al dan niet geven van arbeidscheques te gebruiken, maar ook voor de periode wanneer de tijd van 'the sky is the limit' voorbij is en de schuren misschien iets minder vol zouden kunnen zijn.

Oudere collega's in dit halfroond hebben de afgelopen jaren de golfbeweging van de economie meegemaakt. Godzijdank voor de jeugd, voor de werkgelegenheid, voor het land en voor Vlaanderen worden we gedreven door een dynamiek die als het ware geen grenzen meer kent. We moeten echter ook rekening houden met de toekomst en dan ook optreden als een bonus pater familias. De Vlaamse regering heeft de verantwoordelijkheid en het Vlaams Parlement spreekrecht. Een gedeelte moeten we opzijzetten voor een misschien niet zo mooie toekomst. En een gedeelte moet worden gereserveerd voor de KMO's die misschien niet aan de vereisten zullen voldoen, en uit de boot kunnen vallen. Want het is duidelijk dat de GIMV de lat zeer hoog legt.

De principes zijn duidelijk. De GIMV zal marktconform moeten werken. We moeten eerlijk zijn met elkaar : men wil de kool en de geit sparen. Ik geef onmiddellijk toe dat men eigenlijk niet anders kan. Men doet dat om te kunnen zeggen dat men toch nog iets heeft. Juristen weten wat in het vennootschapsrecht een blokkeringsminderheid bete-

Bogaert

kent. Inderdaad : zonder onze goedkeuring kan men de maatschappelijke zetel niet verplaatsen, maar het economisch beleid als dusdanig komt in handen van de privé-meerderheidsaandeelhouders. Ik heb daar geen moeite mee. We moeten ons er alleen wel van bewust zijn. De blokkeringsminderheid zorgt ervoor dat de Vlaamse overheid in laatste instantie kan ingrijpen : dat is dus slechts in laatste instantie. Het zou kunnen dat onze opvolgers hier een pleidooi zullen houden om alles te verkopen, gezien het lucratieve van zo een verkoop. Daaraan zou men dan een nieuw investeringsfonds kunnen verbinden.

Ik heb geen enkel probleem met wat in het regeerakkoord staat, met wat de Vlaamse regering ons vraagt en met het ontwerp van decreet zelf. Wél heb ik hier duidelijk willen stellen dat we willen weten waar Abraham de mosterd vandaan haalt. We weten dat we de Vlaamse regering een zeer belangrijke opdracht en een grote verantwoordelijkheid geven over een niet onbelangrijk gedeelte van het Vlaamse erfgoed van economische investeringen. De toekomst zal uitwijzen of de Vlaamse regering op een democratische wijze zal omspringen met wat in dit decreet is bepaald. De regering en de betrokken minister kennende, twijfel ik daar niet aan. We zullen achteraf kunnen stellen dat dit nodig was, dat we niet gerold zijn, dat de boot vaart zoals het hoort, dat er controle is. Ik hoop dat we dan kunnen besluiten dat de GIMV marktconform wereldwijd kan investeren – zij het met een kleine 'g' en 'v' en een grote 'i' en 'm'.

Ik wil de commissieleden danken voor de voorbeeldige wijze waarop dit dossier is afgehandeld. Daarover is in besloten zitting gesproken, gezien de gevoeligheid van discussies over beursgenoteerde ondernemingen. We hebben ons aan de afspraken gehouden. Dat was niet altijd gemakkelijk. We hebben het Jaarverslag 1998 van de GIMV bestudeerd. Ook het verslag over de begroting 2000 is besproken. Ten slotte is er een consensus uit de bus gekomen. De meerderheid, waar VU&ID deel van uitmaken, staat positief tegenover het voorstel. Maar we vragen om diligent en toekomstgericht te waken over de gevolgen van deze beslissing. Ik hoop dat het parlement wordt betrokken bij de zeer belangrijke uitvoering van de opdracht die de Vlaamse regering vandaag krijgt. Ik vind het het zeer belangrijk dit als parlementslid maar ook als lid van de VU&ID, te kunnen aanbrengen. (*Applaus bij de VLD, SP, Agalev en VU&ID*).

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we behandelen een zeer belangrijk decreet. Het gaat om een investeringsmaatschappij die in Vlaanderen twee derde van de markt van het risicokapitaal voor haar rekening neemt. We zetten een belangrijke stap naar een afname van overheidskapitaal tot 25 percent. De cruciale vraag bij dit decreet is – indien het wordt goedgekeurd – of er nog een autonome Vlaamse investeringsmaatschappij voor risicokapitaal zal overblijven. Heeft de investeringsmaatschappij in Vlaanderen nog een zetel ?

Er is een groot onderscheid tussen een investeringsmaatschappij die hier haar zetel heeft en een autonome Vlaamse speler op de markt van het risicokapitaal. De GIMV is een maatschappij die een enorme rol in de Vlaamse economie heeft gespeeld. De overheid heeft eveneens bewezen dat zij op vlak van het economisch overheidsinitiatief een meerwaarde kan creëren.

De GIMV werd in 1980 opgericht met een kapitaal van 400 miljoen frank. Haar huidige beurswaarde ligt tussen de 60 en de 70 miljard frank. Twintig jaar geleden is men met 400 miljoen frank vertrokken en nu heeft men 60 tot 70 miljard frank in portefeuille. Vele bedrijven danken hun groei en ontwikkeling aan de GIMV : Innogenetics, Imec, PGS, Xeikon en Barco. Ook vandaag nog zeggen sommige bedrijven dat zij zonder de steun van de GIMV nooit in staat zouden zijn om zich internationaal te blijven ontwikkelen. Ik denk hier bijvoorbeeld aan Traffic Pauwels.

De markt van het durfkapitaal in Vlaanderen is beperkt. De statistieken van de Europese Venture Capital Association laten duidelijk zien dat de risicokapitaalmarkt in Vlaanderen 7,2 miljard frank bedraagt. Dit is 1 percent van de Europese markt. Daarvan neemt de GIMV twee derde voor haar rekening, wat neerkomt op ongeveer 65 percent. In andere Europese landen speelt de overheid voor een gemiddelde van 4,2 percent mee. Bijna 96 percent is er in privé handen. Hier speelt de GIMV, met twee derde van de markt, een dominerende rol. In Vlaanderen is dit een broze en beperkte markt, namelijk 1 percent van Europa. Wij hebben een tekort aan institutioneel kapitaal. Deze analyse hebben wij reeds jaren geleden gemaakt. Het aandeel van investeringen in aandelen in het totaal van de investeringen bedraagt in België slechts 19 percent. In Groot-Brittannië bedraagt dit 69 percent, in Nederland 23 percent.

Van Rompuy

Wat de institutionele beleggers betreft, deze staan in voor 15 percent van het kapitaal. In Nederland ligt dit boven 50 percent. De GIMV is in Vlaanderen een zeer belangrijke instelling op het vlak van het risicokapitaal. We hebben dit kapitaal meer dan ooit nodig omdat onze bedrijven een familiale structuur vertonen. In het licht van de internationalisering is een neutrale speler inzake risicokapitaal noodzakelijk om deze familiale bedrijven in hun groeifase te ondersteunen.

De GIMV zelf heeft twee derde van haar activiteiten in Vlaanderen. Vorig jaar vond 67 percent van de activiteiten van de GIMV plaats in Vlaanderen. Het is evident dat de GIMV steeds meer Europees moet worden. Ze moet deals maken die hoger liggen dan 500 miljoen frank. Ook de Vlaamse bedrijven moeten zich internationaler opstellen. De GIMV moet meegroeien en allianties maken in de hele wereld om de groeifase van de bedrijven te kunnen begeleiden.

Zal door dat ontwerp van decreet, waardoor het overheidsaandeel onder de 25 percent zakt, Vlaanderen nog beschikken over een autonome investeringsmaatschappij? Zullen onze bedrijven in sectoren van technologie, telecommunicatie en biotechnologie dezelfde rol blijven spelen? Hun activiteiten situeren zich voor twee derde in Vlaanderen, en die markt van risicokapitaal is voor twee derde in handen van de GIMV. Zal door de privatisering een autonome Vlaamse investeringsmaatschappij blijven bestaan?

Onze fractie maakt er absoluut geen ideologische discussie van. In de vorige legislatuur heb ik als minister van Economie de GIMV naar de beurs gebracht waardoor nu 30 percent van haar aandelen genoteerd zijn op de beurs. Wij vonden het toen noodzakelijk de GIMV ook marktconform te laten werken. Door die beursnotering verhoogde de zichtbaarheid en werden mogelijkheden gecreëerd om kapitaal aan te trekken. Zo ontstond de garantie dat de GIMV marktconform bleef werken en haar sleutelrol in de nieuwe economie kon blijven spelen. De autonomie van de investeringsmaatschappij ging op die manier niet verloren, maar werd erdoor versterkt.

Wij blijven op verschillende vlakken vragen stellen bij wat er nu als model naar voren wordt geschoven. De heer Voorhamme zei in de commissie terecht dat de GIMV sinds een aantal jaren geen instrument meer is van het Vlaams overheidsbeleid. De overheid legt wel een aantal taken op aan de

GIMV via de Vlaamse Participatiemaatschappij. Er is geen beheersovereenkomst met de GIMV, maar de taken worden opgelegd via de Vlaamse Participatiemaatschappij die 70 percent van de aandelen van de GIMV houdt. Zij moet haar kerntaak maken van startende ondernemingen, groeiende ondernemingen en de nieuwe economie. Dat moet zich uiteraard ook internationaal vertalen.

Zal de Vlaamse overheid een beheersovereenkomst blijven behouden met de Vlaamse Participatiemaatschappij? Op deze vraag heb ik geen antwoord gekregen tijdens de commissievergaderingen. Met 25 percent van de aandelen in de GIMV kan zij nog een aantal taken opleggen. Ik zal straks aanhalen welke sturingsmogelijkheden er nog zijn. Blijft de beheersovereenkomst echter bestaan of vervalt ze? Dat is een heel belangrijke vraag. Misschien stelt men zich tevreden met 25 percent, zoals Gimvindus – zaliger gedachtenis, als ik het goed begrijp – 25 percent aandelen heeft in Sidmar. Of zal de Vlaamse overheid een beheersovereenkomst afsluiten met de Vlaamse Participatiemaatschappij, waarin ze het verrichten van een aantal taken oplegt met dat pakket? Dan gaat het niet over beheersstaken of het voeren van het beleid, maar over een mission statement waardoor men een blijvende garantie heeft dat de GIMV actief blijft in bepaalde sectoren. Op deze vraag heb ik geen antwoord gekregen.

Een andere vraag betreft die fameuze grens van 25 plus 1 percent. Heeft men daardoor de garantie dat de GIMV een autonome Vlaamse investeringsmaatschappij blijft? Zowel de heer Voorhamme als de heer Bogaert hebben benadrukt dat de autonomie moet worden gevrijwaard. Dan gaat het niet over de sturing door de overheid, maar over het feit dat de GIMV autonoom moet kunnen opereren als investeringsmaatschappij en dat geen andere grote groep dominerend kan optreden waardoor elke vorm van mission statement onmogelijk wordt. Deze autonomie betekent bijvoorbeeld ook dat deze maatschappij gewapend moet zijn tegen een buitenlandse overname. Dat is immers een van de kernvragen.

Onlangs zag ik in de krant een mooie foto prijken van minister Van Mechelen naar aanleiding van de uitreiking van de Ankerprijs aan Recticel. In de Financieel-Economische Tijd las ik een vrije tribune vanwege de jury van die Ankerprijs, bestaande uit Mieke Offeciers, Stefan Casteleyn, Richard Celis, Frans Crols, René De Feyter, Marc Francken, Jo Libeer, Luc Luwel, Kris Peeters, Jos Stalmans, Jean Van Marcke en Louis Verbeke. Deze mensen zeggen het volgende over de privatisering die aan de

Van Rompuy

orde is in dit parlement : ‘Daarbij is het van het grootste belang dat bij de privatisering een stabiele controlestructuur wordt opgezet in afspraak met andere Vlaamse privé-partners. Zo niet is een openbaar bod op de GIMV even voorspelbaar als een bod op andere met onafhankelijke bestuurders verankerde kroonjuwelen.’

Het is dus de vraag welke beschermingsmaatregelen de Vlaamse regering zal nemen om de beslissingsautonomie van de GIMV in Vlaamse handen te houden, zodat de GIMV een onafhankelijke investeringsmaatschappij kan zijn. In de commissie hebben we tegen dit ontwerp van decreet gestemd omdat het antwoord van de minister terzake geen enkele garantie inhield. Onze fractie laat haar goedkeuring van dit ontwerp in de plenaire vergadering afhangen van het antwoord dat de minister straks zal geven op die vraag.

Nu bestaan er enkele garanties op het niveau van de aandeelhoudersvergadering. Daar kan men met die blokkeringsminderheid voorkomen dat er statutenwijzigingen, kapitaalsverhogingen, fusies of overnames plaatsvinden. Ik ben terzake te rade gegaan bij een aantal financiële experts. Mijnheer Denys, ik had hoorzittingen gevraagd omdat ik vond dat we juridisch advies moesten hebben over die beschermingsmaatregelen. Daarop hebben we een kleine nota gekregen die – ik heb ze nogmaals gelezen – het echter alleen heeft over kapitaalsverhogingen in de aandeelhoudersvergadering. De experts die ik om advies heb gevraagd zeggen me het volgende : indien men een autonome investeringsmaatschappij wil houden, dan moeten er garanties zijn op het niveau van de raad van bestuur. Alvoers men de GIMV verder privatiseert zou men eigenlijk nu al statutenwijzigingen terzake moeten doorvoeren. Men moet er dus voor zorgen dat men op het niveau van de raad van bestuur garanties heeft.

Men kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat het mogelijk is om met die 25 percent nog een meerderheid te hebben in de raad van bestuur. Dat is bijvoorbeeld ook bij Lernout & Hauspie het geval. Daar heeft men met 10 percent nog altijd de meerderheid in de raad van bestuur. Men kan er ook voor zorgen dat er een disproportionele vertegenwoordiging is in de raad van bestuur. Men creëert dus soorten aandelen, waardoor een van die twee soorten aandelen een disproportioneel groter aandeel heeft in de raad van bestuur. Men kan er ook voor zorgen dat men een statutaire vertegenwoor-

diging heeft in die raad van bestuur of dat men een bestuurder heeft met vetorecht.

Cruciaal hierbij is de vraag welke beschermingsmaatregelen het Vlaams Parlement hier zal hebben. De heer Bogaert heeft gesproken over een vrijbrief. Hij zei dat hij zich daarbij neerlegde. Hij sprak zelfs over de GIMV met een kleine ‘v’. De Volksunie wordt dus nu al met een kleine ‘v’ geschreven. Ik dacht dat Vlaanderen met een heel grote ‘V’ werd geschreven. Blijkbaar is dat nu al een klein ‘v’tje’ geworden.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer Van Rompuy, ik denk dat u mij verkeerd begrepen hebt.

De heer Eric Van Rompuy : Ik begrijp hier waarschijnlijk heel veel verkeerd, maar ik wil het best wel positief bekijken, met een grote ‘V’. Ik spreek hier natuurlijk niet over overheidsverankering in de enge zin van het woord. Het gaat over een autonome investeringsmaatschappij, waarbij men kan vermijden dat er een raid komt van een buitenlander die deze 75 percent overneemt. Men heeft op het niveau van de aandeelhoudersvergadering wel een blokkeringsminderheid of een soort vetorecht, waardoor men eigenlijk heel die instelling moet destabiliseren. Het moet eigenlijk vooraf gebeuren op het niveau van de raad van bestuur.

Dat gebeurt ook elders zo. We hebben de discussie gehad in verband met Tractebel. Daar is het omgekeerde gebeurd. Een minderheidsaandeelhouder – op het niveau van het strategisch comité – heeft daar geprobeerd om garanties te krijgen ten aanzien van de meerderheidsaandeelhouder – de referentieaandeelhouder, die daar zijn meerderheid heeft afgestaan.

Overweegt de minister beschermingsmaatregelen in te bouwen op het niveau van de raad van bestuur om te voorkomen dat deze autonomie van de investeringsmaatschappij op elk moment doorkruist kan worden ? Het is immers ook duidelijk dat, indien men een meerderheid heeft in de raad van bestuur, of indien men zelfs een disproportionele vertegenwoordiging heeft, een buitenlandse overnemer drie keer zal aarzelen om een globaal bod te doen op die 75 percent. Dat zeggen mij alle financiële experts.

Er wordt nu van uitgegaan dat die 75 percent verspreid zit over een bepaald aantal institutionele beleggers of particulieren die elkaar nooit zullen vinden in die aandeelhoudersvergadering of op het vlak van de raad van bestuur. Dat ligt natuurlijk

Van Rompuy

anders dan wanneer er een overname is. Daar waarschuwen mensen zoals Louis Verbeke en Jean Van Marcke voor. Die mensen kennen wel iets van vennootschapsrecht.

Deze discussie over een investeringsmaatschappij mag ook niet verengd worden tot een ideologische discussie. Men moet trouwens niet over mij zeggen dat ik een ideoloog ben, andere mensen in de zaal staan geboekstaafd als ideoloog. Ik wil gewoon het volgende zeggen. De discussie in de commissie heeft drie uur geduurd. Als ik geen inspanning had geleverd om gedurende twee uur het woord te voeren, dan was het ontwerp van decreet waarschijnlijk op een half uur tijd goedgekeurd.

De heer André-Emiel Bogaert : Dat is niet waar.

De heer Eric Van Rompuy : Er zijn er zeker die een autonome investeringsmaatschappij in Vlaanderen goedgezind zijn, en niet omwille van de autonome investeringsmaatschappij. We weten dat we hier zitten met een tekort aan institutioneel materiaal. Twee derde van de activiteiten gebeurt door de GIMV. Ik ben ervan overtuigd dat, indien een grote groep dat overneemt, de GIMV een succursale zal worden. Het zal een vestiging in Vlaanderen zijn, maar niet met de accenten op onze KMO's, op onze starters en op onze goede bedrijven. We bevinden ons echter net op een moment dat de nieuwe economie in Vlaanderen die middelen nodig heeft, en de GIMV elke dag bewijst dat ze de enige speler is. Dat is de blanco cheque, de vrijbrief waarover de heer Bogaert spreekt. Er is een gebrek aan beschermende maatregelen.

De heer Miel Verrijken : Met juridische middelen tracht u een mijnenveld aan te leggen om te beletten dat de gewone aandeelhouder zou worden geblokkeerd. U weet dat voor een publiek genoteerde vennootschap, die binnenkort op de kleinere Europese markt komt, Europa geen enkele toegang zal doen inzake de rechten van de aandeelhouders.

In de Financieel Economische Tijd zegt het Vlaams Economisch Verbond onverbloemd dat de GIMV moet blijven bestaan met een blokkeringsminderheid van publiek organisme, omdat ze de financier is van gevestigde bedrijven, veel meer dan van kleine bedrijven. Voor die kleine bedrijven is er geld genoeg, zegt het VEV. Feed money is er dus genoeg, maar de Vlaamse banken zijn blijkbaar niet in staat gevestigde bedrijven die willen uitbreiden, financieel bij te staan. Mijns inziens is dat echter

niet de taak van de GIMV. Die gevestigde bedrijven kunnen zich tot de vrije markt wenden als ze geld zoeken. Ik begrijp dat u van de GIMV een openbaar instrument wilt maken om de Vlaamse minderheid te beschermen, maar dan zou het een vergissing zijn om zich te richten op de gevestigde middelgrote bedrijven en niet op de kleine beginners.

De heer André-Emiel Bogaert : De heer Van Rompuy liet zich denigrerend uit over onze commissiewerkzaamheden. Ik herinner eraan dat daar gedurende twee uur grondig werd gedebatteerd, waarna alles nog eens nodeloos herhaald werd vooraleer tot de stemming over te gaan.

De heer Jacques Laverge : De heer Van Rompuy haalt een aantal zaken door elkaar. Hij verdedigt de GIMV op basis van twee belangrijke functies. Om te beginnen zijn er de startende bedrijven, de spin-off bedrijven en de groeibedrijven. De GIMV zelf zegt in haar rapport dat ze op die markt haast geen rol meer te spelen heeft. De voorbije jaren werden een aantal initiatieven genomen om participatie- en investeringsmaatschappijen aan te moedigen. Daardoor zijn er nu zoveel dat ze elkaar concurreren om jonge bedrijven te kunnen financieren. Die rol is de GIMV voor een groot stuk kwijtgeraakt, rol die ze in de jaren '80 nog volop speelde.

Ze is een andere, internationale speler geworden. Dat proces bespreken we hier. We laten de GIMV evolueren naar een ander niveau.

Het drama in Vlaanderen is altijd geweest dat we te weinig grote bedrijven of concerns hebben, te weinig wereldbedrijven, in tegenstelling tot andere kleine landen. Vandaag kunnen we echter de GIMV als participatie- en investeringsmaatschappij optillen tot wereldspeler. Zulke vennootschappen spelen nu veel meer dan vroeger een rol in de economie, omdat participaties minder dan vroeger gebonden zijn aan financiële groepen en families. De deelname aan het bedrijfsleven werd opengetrokken. De GIMV kan daar een bijzonder grote rol in spelen.

Ik wil vermijden dat we hier een statusdebat houden. In Vlaanderen hebben we veel familiebedrijven, waarin wordt geprobeerd om alles op kleine schaal onder controle te houden. Intussen heeft men geen oog voor het doel en de groei van het bedrijf. Gelukkig doet er zich een mentaliteitswijziging voor, ook in de bedrijven. Die moet zich ook in de GIMV voordoen. Deze maatschappij is de begeleider geweest van participatie- en investe-

Laverge

ringsmaatschappijen, en heeft ze gestimuleerd. Nu moet ze het symbool worden van het feit dat we ons op de wereldmarkt kunnen begeven.

Uit de rapporten van de GIMV blijkt dat ze in Rusland, Azië, Amerika, en heel de wereld actief is. We moeten haar nu de middelen geven om deze plaats nog te verstevigen. Ze speelt een goede rol. Ik las in een recent artikel dat ze in Rusland een dominante rol speelt in het beheer van beleggingsfondsen. Daar moeten we fier op zijn. Vlaanderen is destijds in Rusland een belangrijk investeerder geweest. Misschien is dat soort van investeringen niet meer mogelijk, maar er is een mogelijkheid om daar aanwezig te zijn, zodat er een kruisbestuiving met Vlaamse bedrijven mogelijk is.

We moeten een toekomstperspectief brengen in dit debat, en niet kankeren over het verleden. Ik hoor in uw betoog slechts een statische visie op de GIMV. (*Applaus bij de VLD*)

De heer Eric Van Rompuy : Ik laat het voor uw rekening of ik hier een kankerspeech heb gehouden. Als ik naar andere banken kijk, heb ik niet die indruk.

De vraag is niet of een maatschappij in Rusland of Azië actief is als producent van durfkapitaal. Er zijn er in heel de wereld die dat even goed of beter kunnen. De vraag is of we nog een investeringsmaatschappij in Vlaanderen zullen hebben, die bereid is om onze bedrijven te begeleiden op de markt van het risicokapitaal. Als ze zich daarvoor meer internationaal moet ontwikkelen om op het internationale forum actief te zijn, dan is het evident dat er een schaalvergroting nodig is, en dat ze contacten moet hebben met andere investeringsmaatschappijen. Als bedrijven naar een hoger niveau groeien, moeten ook de middelen groeien. Daar gaat de discussie echter niet over.

Als gewezen minister van Economie heb ik de mondialisering van de economie toegejuicht. Andere fracties waren er tegen. Ze zeiden dat de internationalisering of globalisering van de economie tot meer werkloosheid zou leiden. Ik heb altijd de stelling verdedigd dat het een goede zaak was. In Vlaanderen is er een tekort aan risicokapitaal. Als de GIMV wordt overgenomen door een buitenlandse speler, is de cruciale vraag of die dezelfde aandacht zal hebben voor onze bedrijven, voor de financiering van ons durfkapitaal. Bestaat er een formule van bescherming ?

De minister heeft in zijn antwoord op het einde van de bespreking beloofd bijkomend onderzoek te instellen naar beschermingsmaatregelen die minderheidsparticipatie mogelijk moeten maken. Dit is heel goed weergegeven op bladzijde 19 van het verslag. Mijnheer de minister, ik vraag u om een duidelijke verklaring aan het parlement, ook juridisch, over wat de Vlaamse regering van plan is op het niveau van de raad van bestuur. Er zijn verschillende mogelijkheden. Ik vind dat een meerderheid niet altijd noodzakelijk is in de raad van bestuur ; er zijn andere instrumenten. We vragen de garantie dat u, vooraleer de privatiseringsoperatie is doorgevoerd, met een verklaring komt naar het parlement, waarin u duidelijk zegt welke beschermingsmaatregelen de Vlaamse regering zal nemen om ervoor te zorgen dat we in Vlaanderen een onafhankelijke investeringsmaatschappij zullen hebben.

Er zijn verschillende mogelijkheden, waar ik het echter niet altijd mee eens ben. Ik geef een voorbeeld. De jury van de Ankerprijs zegt dat een deel van de overheidsaandelen van de GIMV bij verkoop moet worden geplaatst bij het Vlaams Ambtenarenpensioenfonds en een nieuw fonds voor werknemersparticipatie voor ambtenaren. Dat is een optie. Ik ben het er niet mee eens. Maar sommigen zoeken naar een middel om die aandelen ergens te plaatsen waar we niet kunnen worden geconfronteerd met een 75 percent-aandelenkapitaal. Indien die zich in één hand bevinden, dan weet men zeer goed dat men op het niveau van een aandeelhoudersvergadering niet veel meer te zeggen heeft en men een negatief instrument heeft. Trouwens, als er wordt beslist tot een kapitaalsverhoging ten behoeve van de noodzaak van het bedrijf op voorstel van de raad van bestuur, en de GIMV kan niet volgen, dan riskeert men dat men heel de instelling destabiliseert. Alle specialisten in financieel recht zeggen dat men die garanties moet inbouwen op het niveau van de raad van bestuur.

Ik ben ontgoocheld dat zo een discussie in het Vlaams Parlement zo weinig reacties oproept. Ik heb de indruk dat het niet zozeer meer gaat om een economisch dossier en men niet meer bekommerd is over hoe men een Vlaamse investeringsmaatschappij kan vrijwaren, maar dat men enkel is geïnteresseerd in hoe men kan 'cashen', hoe men er geld van kan maken. Ik heb de indruk dat het voor de socialisten belangrijker is geworden om te cashen, om dan geld te kunnen investeren in andere sectoren van de economie, en men zich niet meer bekommert om de financiering van de groei van de Vlaamse ondernemingen.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : U hebt het over cashen. De heer Van den Brande heeft zelf in een artikel gezegd over participaties : 'Het lijkt me beter uit te cashen'. Dan moet u anderen toch niets verwijten en vertellen dat u daartegen bent.

De heer Eric Van Rompuy : Ik zal donderdag niet aanwezig zijn op het debat over de scheepskredieten omdat het als getuige niet past om deel te nemen aan een openbare vergadering ter zake. Er is nog weinig over gezegd, maar het liquideren van Gimvindus betekent : 25 miljard frank van Sidmar, 4 miljard frank uit de textielsector, 10 miljard frank van de LRM, waarvan de voorzitter van het parlement heeft gezegd dat hij dit ook niet meer zinvol vindt, en 30 miljard frank van de GIMV. Er ligt 70 miljard frank te rapen uit de Vlaamse investeringsmaatschappijen, collega's, en die heeft de Vlaamse regering nodig om een aantal zaken te doen ! De vraag of er een economische meerwaarde verbonden is aan de investeringsmaatschappij, is ondergeschikt geworden. Het gaat nu enkel nog over het financieren van een aantal projecten en niet meer over de vraag die dit Vlaams Parlement zou moeten bezig houden. Houden we een autonome investeringsmaatschappij in Vlaanderen die de financiering van onze KMO's en de werkgelegenheid in de toekomst kan vrijwaren in de nieuwe economie ? Of willen we ze overleveren aan een internationale speler waarvoor de GIMV nog slechts een 'NV'ke' zal zijn in Vlaanderen ? Dan zal de prioriteit niet meer liggen bij de Vlaamse economische activiteit maar zal men alleen geïnteresseerd zijn om internationaal te opereren, daar meerwaarde te creëren en te 'cashen'.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Mijnheer Van Rompuy, ik begrijp dat u in uw retorische opgang niet altijd even zuiver kunt blijven, maar nu gaat u toch te ver. Is het niet precies uw partij geweest die er steeds op stond om de textielkredieten zo snel mogelijk te gelde te maken ?

De heer Eric Van Rompuy : Wie zegt dat ? Bij Gimvindus is er voor de duur van de overeenkomst in een enveloppe van 600 miljoen frank voorzien voor het nemen van participaties.

Mijnheer Bossuyt, ik heb de indruk dat hier een politieke deal is gemaakt. In 1994 was de heer Denys voorstander van de integrale privatisering van de GIMV. Hij had het toen zelfs over 'gimvise-

ring' van de Vlaamse economie. De liberalen zijn in dit dossier consequent gebleven, iets wat niet kan worden gezegd van de socialisten. De socialisten willen middelen voor de financiering van openbare werken en andere initiatieven en het is die politieke deal die nu werd gesloten.

We mogen fier zijn op de GIMV. Indien men die cashgelden niet voor ogen zou zien, zou dit debat in een heel ander perspectief zijn verlopen.

Men zegt dat de CVP-fractie consequent blijft met wat zij daarover in het verleden heeft gezegd. Ik heb me in het verleden steeds opgesteld met de stelling dat de 50 percent geen ideologisch debat behelst. Als we te maken hebben met een autonome Vlaamse investeringsmaatschappij die haar nut en performantie heeft bewezen, dan moet het onze taak zijn dat instrument te vrijwaren. Het Vlaams Parlement geeft het echter op, tenzij de minister in beschermingsmaatregelen voorziet waardoor de autonomie wordt gegarandeerd en waardoor de kernactiviteiten van de GIMV in Vlaanderen zullen worden behouden. Het is precies van het antwoord van de minister dat ons stemgedrag zal afhangen.

Mijnheer de voorzitter, ik ben misschien wat lang aan het woord geweest, maar in de commissie heeft men dit vrij vlug willen afwerken. Ik heb toen juridisch advies gevraagd omdat ik vond dat we nood hadden aan een paar knappe juristen die ons een waterdichte uitleg konden geven over de mogelijkheden, de instrumenten en de beschermingsmaatregelen.

We hebben die mogelijkheid helaas niet gekregen en we wachten dan ook benieuwd het antwoord van de minister af.

Ik wens te besluiten met dit parlement te wijzen op de zware verantwoordelijkheid die het hierin draagt en ik beschouw het als de taak van een in de oppositie opererende fractie het parlement daarvoor te waarschuwen. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Van Rompuy heeft natuurlijk overschot van gelijk als hij deze cruciale vraag hier in het midden gooit en ons vraagt daar vandaag de nadruk op te leggen.

Wymeersch

Maar de heer Bogaert heeft daarnet ook gezegd dat u het was die in 1997 eigenlijk de aanzet hier toe hebt gegeven door 30 percent van de GIMV naar de beurs te brengen. Was dat toen niet gebeurd, zouden we dit debat dan vandaag nog hebben gevoerd? Zou dit debat dan misschien enkele jaren later gekomen zijn? Toegegeven, het zijn retorische vragen.

We mogen ook niet uit het oog verliezen dat de internationale kapitaalmarkt en economie de voorbije jaren bijzonder sterk veranderd zijn. Dit is gelukkig ook in Vlaanderen sterk voelbaar. Toch blijven we onszelf de vraag stellen wat de GIMV eigenlijk is en wat er van haar moet worden wanneer dit decreet wordt goedgekeurd.

Wat me ook enigszins verbaast, is de snelheid waarmee dit ontwerp van decreet door dit parlement moet worden geloodst. Ook de eraan voorafgaande procedure is bijzonder kort en snel geweest. Aan de Raad van State werd een spoedadvies binnen drie dagen gevraagd en de SERV kreeg amper vijf dagen om een advies te formuleren. Wij vragen onszelf dan ook af hoe dergelijke korte termijnen te rijmen zijn met een ontwerp van decreet van zo een groot belang. In zijn advies zegt de Raad van State zelfs letterlijk dat hij zich tot enkele opmerkingen beperkt, wat volgens mij impliceert dat er nog andere fundamentele opmerkingen hadden kunnen volgen indien er meer tijd was geweest.

Als ik daarentegen de stukken van de SERV lees, kom ik maar tot één conclusie: de SERV geeft geen enkel serieus advies. U zult me geloven dat ik niet de grote verdediger ben van de rol van de sociale partners in onze maatschappij. De SERV heeft nu echter gelijk om aan te klagen dat hij door de Vlaamse regering niet voor vol wordt aanzien. Blijkbaar wordt de raad enkel voor de schijn om advies gevraagd. Iedereen weet immers dat geen grond advies kan worden gegeven.

Er worden diverse redenen opgesomd voor een spoedbehandeling. De vierde reden voor een advies bij hoogdringendheid bij de Raad van State luidt echter dat het parlementair reces begint op 11 juli en dat het ontwerp zeker voordien moet worden behandeld door dit parlement. Deze argumentatie houdt inhoudelijk noch politiek steek.

De heer Van Rompuy heeft reeds gealludeerd op het debat dat donderdag zal worden gevoerd. Het valt me op dat enerzijds, ter afsluiting van de on-

derzoekscommissie van de scheepskredieten wordt gepleit voor meer greep van de Vlaamse overheid en met name van het Vlaams Parlement op de VOI's. Gimvindus is tot nader order één van die VOI's. Anderzijds wordt een ontwerp van decreet voorgelegd waardoor Vlaanderen de GIMV op de wereldmarkt gooit. Dat is een groot verschil van benadering. Aan de ene kant komt de GIMV op de kapitaalmarkt en het internationale forum terecht, aan de andere kant vraagt men meer macht voor de Vlaamse overheid en meer inzagerecht voor het Vlaams Parlement ten aanzien van de VOI's.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer Wymeersch, ik vraag u om geen verwarring te stichten. Een VOI is voor 100 percent in handen van de overheid. De GIMV krijgt omwille van de beursgang geen enkele daadwerkelijke controle van de overheid.

De heer Frans Wymeersch : Tussen de situatie bij de start van de GIMV in 1996 en het huidige voorstel over de VOI's, is er een groot verschil. Aan de ene kant wil men, niet onterecht, een vinger aan de pols. Aan de andere kant laat men, omwille van de beursgang voor 30 percent van drie jaar geleden, de GIMV wegglijpen.

Als dit ontwerp van decreet wordt goedgekeurd – waaraan ik niet twijfel gezien het spel van minderheid en meerderheid in dit parlement -, zal de participatie zakken van 70 percent tot 25 percent plus 1 aandeel. Dat houdt in dat het parlement nog een blokkeringsminderheid behoudt voor wijzigingen aan statuten, aan het maatschappelijke doel en dergelijke. De heer Van Rompuy heeft echter overschot van gelijk dat geen enkele vorm van garantie wordt geboden op beleidsmatig vlak. Welke rol zal de GIMV nog spelen in Vlaanderen en op de Vlaamse markt?

Het is bovendien niet duidelijk wanneer, hoe en door wie de aandelen zullen worden verkocht. Dit alles komt pas aan de orde na de goedkeuring van het ontwerp van decreet door het Vlaams Parlement.

We menen trouwens dat de GIMV zal worden blootgesteld aan allerhande mogelijke overnames en eventueel aan vijandige overnames. Door de vermindering van het overheidsaandeel kan de GIMV steeds minder als beleidsinstrument dienen. Volgens ons wordt dat zelfs onmogelijk. Dit ontwerp van decreet koppelt de privatisering van de GIMV aan internationalisering. De GIMV zal op korte, zo niet op middellange termijn, de Vlaamse starters uit het oog verliezen en haar oorspronkelijke doel voorbijschieten. Haar wortels liggen in de

Wymeersch

groeifinanciering van de Vlaamse bedrijven en het aantrekken van middelen daarvoor. Door de internationale greep – en dat is een vaststelling, geen verwijt – op de GIMV die zal tot stand komen, zullen andere belangen gelden dan die van een Vlaamse starter en Vlaams risicokapitaal. Men zal het belang van de maatschappij zelf dienen zonder rekening te houden met het belang van de Vlaamse economie.

Er heerst nog heel wat onduidelijkheid over de aanwending van de vrijgekomen middelen. Minister Stevaert antwoordde dat het Vlaamse regeerakkoord bepaalt dat de GIMV-middelen zullen worden aangewend voor de financiering van starters, de omschakeling naar een duurzame economie, wat dit dan ook moge inhouden, en taken waar de markt in gebreke blijft. In het kader van het derde hoofdstuk is het logisch dat een deel van het geld wordt gebruikt voor infrastructuurwerken voor een betere mobiliteit, aldus minister Stevaert. Daar is inderdaad nood aan. Aan de andere kant stellen we vast, ook weeral met de heer Van Rompuy, en het is lang geleden dat we zo dikwijls op dezelfde golf- lengte zaten, dat heel wat beloften werden gedaan die niet kunnen worden gehouden. Met een en ander in het vooruitzicht is het vrij duidelijk dat er zeer snel liquide middelen voor worden vrij gemaakt.

Over de adviezen van de SERV en de Raad van State heb ik het al gehad. Met de heer Van Rompuy stel ik niet alleen een politieke evolutie vast bij een van de coalitiepartners, maar zelfs een ideologische. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

Dat is uw mening, maar hoeveel u ervan kent, is onder meer te bepalen aan de evolutie van uw fractie en uw partij. De SP zegt : ‘Schaalvergroting en buitenlandse partners maken de GIMV alleen maar sterker. Wie iets verkoopt, moet maximale opbrengst nastreven en het volume van de GIMV-aandelen overstijgt de koopkracht van de Vlaamse of Belgische beleggers.’ Op zichzelf is dat natuurlijk correct. Er is geen speld tussen te krijgen. Op het internationale forum is meer kapitaal aanwezig. De kapitaalcrachtiger instellingen kunnen een betere rol spelen. Maar ik herinner u eraan dat de oorspronkelijke doelstelling van de GIMV ergens anders lag.

Wij zeggen nog altijd hetzelfde als vijf jaar, acht jaar, tien jaar geleden. Godzijdank, loopt de economie vandaag voorspoedig, maar nog niet zo lang geleden hebben we andere toestanden meege-

maakt. Toen hadden we instrumenten zoals de GIMV nodig. Door deze uit te verkopen, ontnemt u de Vlaamse economie een mogelijk wapen tegen eventuele tegenslagen. *(Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt)*

Kunt u mij straks eens uitleggen hoe u die garanties kunt bieden ?

Maar zoals ik daarnet al heb gezegd, mijnheer Van Rompuy, volg ik uw redenering op één punt niet. U hebt namelijk zelf de aanzet tot deze privatisering gegeven. U hebt – wellicht goedbedoeld – drie jaar geleden zelf de gedeeltelijke privatisering van de GIMV in de steigers gezet. Indien u die eerste stap niet had gezet, zou dit debat nu wellicht niet plaatsvinden.

Vlaanderen heeft nog steeds nood aan een investeringsmaatschappij ten behoeve van startende en arbeidsintensieve bedrijven. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat men in al die euforie over de economische ontwikkelingen in Vlaanderen, in Europa en op wereldvlak het arbeidsintensieve karakter van sommige sectoren en het belang hiervan onderschat en zelfs wegmoffelt. De tijd van die arbeidsintensieve bedrijven kan echter terugkomen. We mogen de waarde van de arbeidsintensieve bedrijvigheid en van de creatie van arbeidsplaatsen zeker niet onderschatten.

Het Vlaams Blok is van mening dat het Vlaams geld van Vlaamse investeerders zoveel mogelijk in Vlaamse handen moet blijven en dat men dit geld ten behoeve van Vlaamse bedrijven moet kunnen investeren. Wat dit betreft verschilt onze mening wellicht met die van bepaalde andere volksvertegenwoordigers of fracties in dit parlement.

Indien we dit ontwerp van decreet goedkeuren en 25 percent van de aandelen plus 1 behouden, zal het niet zo lang duren vooraleer ook over de afstoting van die resterende 25 percent wordt gediscussieerd. De heren Bogaert en Van Rompuy hebben reeds voorspeld dat dit slechts een paar jaren zal duren. Het Vlaams Blok vraagt zich af of het voorliggende ontwerp van decreet, waarbij de Vlaamse overheid een blokkeringsminderheid van 25 percent behoudt, geen overbodige tussenstap betekent.

Wij zien slechts twee mogelijkheden. De GIMV kan een autonome Vlaamse investeringsmaatschappij met een ernstige inbreng en een al even ernstige controle van de Vlaamse overheid blijven, of men kan met de GIMV ook naar de kapitaalmarkt trekken. Men moet dit dan evenwel niet

Wymeersch

voor 30 percent of voor 70 percent doen, men moet dan de volle 100 percent van de GIMV op de vrije markt gooien.

Deze laatste mogelijkheid biedt twee voordelen. In eerste instantie zal men meer middelen krijgen die men voor zinvolle zaken kan aanwenden. In tweede instantie zou men een nieuwe, anders omschreven GIMV kunnen oprichten. Ondanks het feit dat er in Vlaanderen heel wat risicokapitaal is, zijn we van oordeel dat het voor startende ondernemingen en voor jonge en gezonde familiale bedrijven die innovaties willen doorvoeren niet zo eenvoudig is om dit risicokapitaal te vinden. We moeten beide spelers samenbrengen. Het moet mogelijk zijn om op een nieuwe leest een nieuwe GIMV op te richten ten behoeve van deze mensen en bedrijven. De meeropbrengst van de verkoop van de GIMV kan hiervoor worden aangewend.

Wij verkondigen hier al jaren dat er op economisch nog steeds een dwingende taak is weggelegd voor de Vlaamse overheid. Sommige mensen zullen dit wellicht als een verstaatsing willen omschrijven. Wij zullen onze mening echter niet snel – of zelfs nooit – herzien.

Aangezien de GIMV voor Vlaanderen de facto verloren is, is het moment gekomen om een stap te zetten. Het Vlaams Blok vindt dat de in dit ontwerp van decreet vooropgestelde oplossing ofwel te ver gaat, ofwel niet ver genoeg gaat. De Vlaamse KMO's, startende bedrijven en innoverende bedrijven krijgen bovendien geen enkele garantie. Ondanks de garanties die de minister ons eventueel in zijn antwoord zal geven en waar wij niet echt grote verwachtingen over hebben, zal onze fractie tegen dit ontwerp van decreet stemmen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de GIMV is een belangrijke actor in en voor de Vlaamse economie. Iedereen is het erover eens dat dit zo moet blijven. Ik zei ook in de commissie reeds dat de GIMV al enkele jaren geen overheidsinstrument meer is. Als de GIMV een overheidsinstrument is, zou dat betekenen dat ze een maatschappij is die van de overheid opdrachten krijgt en die opdrachten vervolgens uitvoert. Sinds het programmadecreet van 1996 en de beursgang voor 30 percent van de GIMV in 1997 is dit echter niet

langer het geval. De GIMV is dus geen overheidsinstrument meer in die zin.

Ik denk dat in dat opzicht het voorliggend ontwerp van decreet een soort actualisatiedecreet is. Het doel is immers de situatie van de GIMV aan het gewijzigd economisch landschap aan te passen. Bovendien is het ook en vooral de bedoeling om het belang van de GIMV als investeringsvennootschap te dienen, zodat de GIMV belangrijk kan blijven voor de Vlaamse economie.

Het zich steeds wijzigend economisch landschap bracht en brengt nog steeds met zich mee dat de GIMV een evolutie heeft doorgemaakt en nog steeds doormaakt van een 100 percent Vlaamse investeringsvennootschap, over een investeringsvennootschap waar de overheid decretaal gegarandeerd een meerderheid van 50 percent behield, tot een investeringsvennootschap waarbij die 50 percent nu wordt doorbroken. Het is een evolutie die volledig samenvalt met de ontwikkeling van het investeringskapitaal en de beschikbare investeringsmiddelen op de Vlaamse en de internationale markt enerzijds en met de enorm snelle internationale evolutie op het vlak van investeringsvennootschappen anderzijds. Die maken dat de GIMV ook op de Vlaamse markt niet meer alleen speelt, maar zich in een internationaal concurrentieel landschap bevindt en zich daartegen moet kunnen wapenen. Het is juist omwille van het zich wapenen dat een nieuwe stap moet worden gezet in de evolutie van de GIMV.

Collega's, wij hebben in de commissie ruimschoots de kans gekregen om gedurende twee lange zittingen van gedachten te kunnen wisselen met de vertegenwoordigers van de VPM over de precieze plaats in het internationale landschap voor het toekomstig belang van de GIMV. Bovendien hebben we besproken welke de strategie is die de leiding van de VPM ziet in die context. Het strategisch doel dat daar werd uiteengezet, onderschrijven wij volledig. Dat betekent dat de GIMV noodzakelijkerwijze een Europese investeringsvennootschap moet worden, omdat een status quo zou betekenen dat het begin van het einde van de GIMV is ingezet. Er wacht ons dus een uitdaging.

Niet doorgroeien naar Europees niveau betekent stilstaan op de Vlaamse markt. Dat laatste betekent dat de GIMV van die Vlaamse markt zal worden weggespoeld door de internationale concurrentie. Laat daar geen twijfel over bestaan. Er is immers geen enkele reden waarom het Vlaamse ondernemingsinitiatief niet kan worden ondersteund en gefinancierd door de internationale con-

Voorhamme

currenten van de GIMV op het ogenblik dat zij ter plaatse blijft trappelen.

Een Europese investeringsvennootschap als hefboom voor het Vlaamse economisch netwerk is dus noodzakelijk. Het is een must omwille van de concurrentie en omwille van het belang van de groei naar een groter niveau. De GIMV heeft duidelijk gemaakt dat ze zich vooral wil specialiseren in investeringssectoren die te maken hebben met de hele ontwikkeling in de ICT-economie enerzijds en de life sciences anderzijds. Dat is zeer nuttig. Dat betekent dat bedrijven in Vlaanderen die zich situeren in die twee sectoren en die de creativiteit van het Vlaams ondernemerschap en van vooral de Vlaamse innovatie willen laten renderen, kunnen rekenen op een bekwame investeringsvennootschap.

Om bekwaam te blijven, is het broodnodig dat de GIMV op een grotere schaal kan opereren. Het is toch duidelijk geworden dat het succes van zo een investeringsmaatschappij zal afhangen van de mate waarin men binnen de vennootschap beschikt over menselijke knowhow. De zaken evolueren zeer snel. We stellen vast dat de internationale concurrenten van de GIMV die het goed doen als investeringsvennootschap, precies diegenen zijn die over voldoende menselijke capaciteit beschikken en voldoende knowhow in huis hebben om die zeer snel evoluerende markten te kunnen volgen. De GIMV heeft daar absoluut behoefte aan. Om dit te kunnen invullen, moet de GIMV kunnen groeien en een ruimer draagvlak krijgen.

Hoe kan de GIMV groeien? In theorie kan dat door vanuit de Vlaamse begroting altijd maar meer bijkomende middelen ter beschikking te stellen om de verhouding van 50 percent + 1 te respecteren. Dat zal echter voor problemen zorgen, ook in dit parlement, gezien de talrijke behoeften waarmee de Vlaamse begroting rekening moet houden.

Uit de gedachtewisselingen blijkt duidelijk dat de GIMV in een eerste fase nog kan groeien via de aanwending van de eigen middelen waarover ze vandaag beschikt. Men kan zich dan afvragen of het nodig is een ontwerp van decreet goed te keuren om die 50 percent te doorbreken. Het antwoord is wellicht ja. Ook in die eerste fase is het nodig om internationale fondsen te betrekken bij de activiteiten van de GIMV. Het aanwenden van die fondsen betekent dat de GIMV een internationaal netwerk veel beter kan uitbouwen dan dat dit vandaag het geval is. Voor het aantrekken van die

fondsen is de verhouding van 50 percent + 1 een handicap.

Daarnaast geeft die verhouding een duidelijke indicatie dat de toekomstige opbouw van bijkomend eigen vermogen, van kapitaalsuitbreidingen, gelimiteerd is door het keurslijf van die 50 percent en de goodwill van de Vlaamse politieke overheid, om bijkomend geld te geven aan de investeringsmaatschappij. Voor mensen en internationale fondsen die wensen deel te nemen aan een investeringsmaatschappij zoals de GIMV, is dat geen goed signaal. Men zet dan immers vraagtekens bij de toekomstige groei, die, als de GIMV haar strategisch plan realiseert, hoe dan ook zal volgen.

Het plaatst de Vlaamse overheid bovendien binnen de kortste keren voor een enorm probleem om die norm van 50 percent + 1 te blijven hanteren. Men heeft nu nog een marge van 20 percent. Men kan die prijsgeven. Voor de hertekening van het landschap en de herstructurering van de GIMV zelf is het niet goed dat we dat in te veel stapjes zouden doen. Dat zou te veel onduidelijkheid creëren. Elke stap zou worden voorafgegaan door politieke discussies, die op hun beurt zouden worden voorafgegaan door allerlei verklaringen in de pers en discussies in wandelgangen en commissies. We zouden dus best het gehele kader creëren waarbinnen alles op een echt economische wijze kan gebeuren. Zo zouden we het probleem van de 50-percentgrens direct en op een structurele wijze kunnen aanpakken.

Volgens ons moet deze operatie aan drie voorwaarden voldoen. De opheffing van de huidige 50-percentgrendel mag de komende jaren niet leiden tot een nieuwe discussie over de grendel. Men discussieert vandaag over de vraag of men die 50-percentgrendel moet doorbreken, en in welke mate dat moet gebeuren. De discussie ten gronde moet gaan over de doelstellingen op langere termijn. In dat licht lijkt ons de 25-percentgrens aanvaardbaar, noodzakelijk en geenszins voorlopig – zoals hier soms wel eens wordt gezegd.

Het succesverhaal van de GIMV heeft veel te maken met de grote mate van autonomie en de grote deskundigheid van het management van de GIMV, dat wordt gesteund door een raad van bestuur met een hoog 'stakeholdersgehalte'. Ik denk dat we het erover eens zijn dat dit de reden is van het succesverhaal van de GIMV. Dat is belangrijker dan wie er op dat ogenblik minister van Economische Zaken was of wie er op dat ogenblik in het parlement zetelde. Het is dan ook duidelijk dat ook voor een Europese GIMV die autonomie de kriti-

Voorhamme

sche succesfactor zal vormen. Daarom is die 25-percentgrens een duidelijk signaal : we willen in het belang van de Vlaamse economie de stakeholdersstructuur van de GIMV vrijwaren.

Ik spreek me hier niet uit over de modaliteiten van de privatisering. Ik begrijp niet dat daarover vragen worden gesteld. Volgens de bepalingen van het decreet zijn de regering en de VPM daarvoor verantwoordelijk. Als zij hier uiteenzetten met wie ze aan de onderhandelingstafel zullen plaatsnemen om de zaak te regelen, dan zouden de heer Duplat en anderen ons onmiddellijk op de vingers tikken.

Ik snap de redeneringen niet die hier nu worden ontwikkeld. Dankzij dit decreet komt er een marge van 45 percent vrij voor privatiseringen. Volgens onze fractie moet die privatisering zo gebeuren dat het stakeholdersconcept van de GIMV wordt gevrijwaard. Het betrekken van internationale fondsen via een goede spreiding in kleinere pakketten, kan hieraan tegemoet komen. Tegelijk kan dit een hefboom zijn voor de uitbouw van een internationaal netwerk. Dat zal zo moeten worden gemodelleerd dat de nodige duidelijkheid wordt gecreëerd ten overstaan van de fondsen, die gespreid bij de GIMV zullen worden betrokken. Het autonomie-model is voor ons cruciaal. Dat betekent in het slechtste geval een minderheidsaandeelhouder met een blokkeringsminderheid.

Ten slotte is er de opbrengst van de privatisering. Het is voorbarig hier nu reeds een discussie over te voeren. Niemand kan zeggen wat de opbrengst van die privatisering zal zijn. We hopen allemaal zoveel mogelijk. Toch ligt het voor de hand dat de aanwending van die opbrengst zich in de ruime sfeer van het economisch en ecologisch beleid situeert. Dat betekent dat een deel moet worden aangewend voor systemen van publiek-private samenwerking die betrekking hebben op de noodzakelijke mobiliteitsproblemen en -projecten. Deze projecten overtreffen de begrotingscapaciteit van vandaag. Zij zijn nochtans voor de toekomst van Vlaanderen absoluut noodzakelijk, zowel vanuit economisch als ecologisch oogpunt. We zijn het in dit parlement al lang eens over het feit dat dit kader veel belangrijker is dan de rechtstreekse subsidiëring aan bedrijven.

De middelen moeten eveneens worden aangewend om economisch overheidsinitiatief in de toekomst te blijven garanderen, eventueel via de revitalisering van een bestaand instrument, of via de creatie van een nieuw instrument. In de toekomst moet de

overheid een actief investeringsbeleid voeren in de sfeer van duurzaam ondernemen in Vlaanderen. Daarvoor moet zij over een geschikt instrument beschikken. Enkel op die manier kan zij een voortrekkersrol blijven vervullen. Het zou een schromelijk tekort zijn mocht men van de opbrengst van de privatisering van de GIMV geen gebruik maken om in een instrument te voorzien. Het is ook essentieel dat men een oorlogskas achter de hand houdt. Deze moet dienen om het stakeholdersmodel van de GIMV te vrijwaren en te beschermen.

Het huidige decreet regelt slechts één stap in de globale omvorming van het economisch overheidsbeleid in Vlaanderen. Die stap is echter het noodzakelijke begin en hij komt zeker niet te laat. Hij komt echter ook niet te vroeg. In het belang van de GIMV is het nodig dat er nu iets wordt ondernomen. Ook met het oog op de opbrengstratio bij een dergelijke operatie is het meer dan tijd dat de mogelijkheid wordt gecreëerd voor de Vlaamse overheid, voor de VPM, tot een verdere privatisering.

Deze stap impliceert dat dit parlement de volgende maanden verder zal moeten discussiëren over de rest van de economische hervorming. Het is dus een uiterst belangrijke stap, maar we moeten het nodige geduld opbrengen om die discussie op een gepast moment te kunnen voeren. In het raamwerk dat de minister heeft geschetst tijdens de commissievergaderingen kunnen wij de nodige garanties vinden om dit decreet op dit ogenblik goed te keuren. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Binnen het regeerakkoord werden een aantal duidelijke afspraken gemaakt over de verdere privatisering. Men had het over een overheid die bevoegd is voor normering en controle en over het feit dat de brede markt een kans moest krijgen. Men sprak over de keuze van de beursgang, over het feit dat de overheid een aantal specifieke sturingsmogelijkheden moest behouden en dat de overheid de taken moest overnemen daar waar de markt faalde. Binnen dit kader moet de GIMV verder geprivatiseerd worden. De meerderheid maakt een duidelijke politieke keuze om binnen een afgelijnd kader de GIMV verder te privatiseren en haar te laten groeien tot een investeringsmaatschappij met Europese dimensies. De GIMV mag niet verder onder het primaat van de politiek functioneren.

Door deze verdere ontwikkeling, de beursnotering en de economische context, is het ook duidelijk dat de maatschappelijke opdracht en kneedbaarheid

Stassen

van de GIMV beperkt is tot een loutere bijdrage van de economische groei in Vlaanderen voor de toekomstgerichte sectoren. Andere maatschappelijke opdrachten kan de GIMV niet uitvoeren. Daarom stelt het regeerakkoord dat een uitzondering moet worden gemaakt voor startende bedrijven en sommige aspecten van omschakeling naar duurzame economie. Het is belangrijk dat de uitvoering van dit decreet verder binnen deze context wordt uitgetekend. Als ze de GIMV verder als autonoom bedrijf wil laten functioneren, moet de Vlaamse overheid stappen ondernemen om die twee functies op te nemen. Ik denk dat de minister van Economie hieromtrent een aantal maatregelen zal nemen. Ik zal die opvolgen.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen (*Op de tribune*) : Ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om de verslaggevers van de gedachtewisseling over verdere privatisering van onze investeringsmaatschappij te danken. Dit was geen debat waarbij we over één nacht ijs zijn gegaan. De commissie voor Economie heeft ruime aandacht besteed aan dit dossier. Ik verwijs naar de bespreking van het regeerakkoord en de septemberverklaring van de minister-president, maar ook naar de beleidsnota Economie waarbij we de gelegenheid hadden om van gedachten te wisselen over het economisch overheidsinstrumentarium.

Ik denk eveneens aan de gedachtewisseling met een delegatie van de GIMV over de jaarrekening en de stand van zaken van de VPM, en over de participatie van de VPM binnen de GIMV. Tevens werd toen van gedachten gewisseld over de zeer boeiende uiteenzetting van professor Daems over de ontwikkeling van de Europese markt voor risicodragend kapitaal. Mijnheer Van Rompuy, vooral op basis van deze zitting van de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme van 27 april waren we er vrijwel allemaal van overtuigd dat de enige mogelijke correcte strategie om de GIMV een nieuwe toekomst te geven een offensieve strategie is, waarbij we proberen de internationalisering van de GIMV na te streven. Over die nieuwe toekomst voor de GIMV gaat het tenslotte. Ik verwijs in dit verband naar de dia die professor Daems toen heeft getoond met betrekking tot de trends in de private-equity-industrie. Daarbij werd duidelijk gemaakt welke gevaren op dit ogenblik de GIMV bedreigen.

Zo is er de explosie aan nieuwe concurrenten. Uit het betoog van de professor bleek heel duidelijk dat er onder meer vanuit Angelsaksische hoek een enorme concurrentie op onze Vlaamse investeringsmarkt tot stand werd gebracht. Hij belichtte erg gedetailleerd het voorbeeld van 3i, die een van de oudste Europese investeringsmaatschappijen is. Op dit ogenblik streeft die maatschappij zeer consequent een economisch belang in de Lage Landen na, met participaties in Nederlandse en Vlaamse bedrijven. De GIMV werd begin jaren tachtig opgericht om een lacune in de markt op te vullen inzake het verstrekken van risicokapitaal. Welnu, dat scenario bestaat nu helemaal niet meer, wel integendeel : de GIMV wordt op haar eigen thuismarkt beconcurrerd door Vlaamse investeringsmaatschappijen. In de commissie werden terzake enkele namen genoemd. Nieuwe Vlaamse fondsen, zoals het Pythagorasfonds, worden zeer actief. Ook Angelsaksische investeringsmaatschappijen proberen hier participaties te nemen in succesvolle bedrijven, vooral die in de nieuwe economieën. De heer Voorhamme wees er terecht op dat net in de twee grote branches waarin de GIMV actief is, namelijk ICT en life science, er een enorme concurrentie bestaat om te participeren.

De GIMV heeft in het verleden al geprobeerd die internationalisering waar te maken. De heer Laverge wees zeer nadrukkelijk op participaties in Rusland, de VS en steeds meer in Zuid-Oost-Azië, met het nieuwe kantoor dat we daar hebben geopend. We proberen daar een zeer offensieve zetel uit te bouwen. Die verre gaande internationalisering van de GIMV is een *conditio sine qua non* om in de toekomst in Vlaanderen een sterke investeringsmaatschappij te kunnen uitbouwen. Het is alleen de vraag hoe men dat moet doen. Vorig jaar hebben we stappen gezet om dat internationaal netwerk via een aantal acquisities en overnames op te bouwen en uit te breiden. Ik wijs in dat verband op onze operatie tot overname van een belangrijke Nederlandse investeringsmaatschappij met een Europees netwerk aan kantoren. Dit project faalde uiteindelijk doordat er een hoger bod kwam. Wel succesvol was het doorvoeren van de Halder-operatie. Daarbij functioneert de GIMV niet alleen als een klassieke investeringsmaatschappij. Met Halder heeft ze nu ook knowhow op het vlak van fondsen en structuren binnengebracht, waardoor ze nieuwe financiële markten kan aanboren. De internationalisering die we nastreven, maakt dus deel uit van de offensieve politiek die we willen voeren om in de toekomst een sterke Vlaamse investeringsmaatschappij mogelijk te maken.

Van Mechelen

We hebben in de commissie lang gediscussieerd over het behoud van een autonome Vlaamse investeringsmaatschappij. Ik geloof dat daar in dit parlement een consensus over bestaat. Die bezorgdheid is aanwezig bij alle parlamentsfracties en leidde tot een terechte vraag vanwege de oppositie. Bij de voorbereiding van dit ontwerp van decreet hebben we ervoor gekozen dit te verwezenlijken via het behoud van een minderheidsparticipatie van minstens 25 plus 1 percent. Met andere woorden, het decreet machtigt de Vlaamse regering om op haar beurt de Vlaamse Participatiemaatschappij te machtigen haar portefeuille af te bouwen tot minstens 25 percent plus 1.

Waarom gaat het precies om 25 percent plus 1 ? In de commissie hebben we dit debat uitvoerig kunnen voeren. Ik heb dit nog eens juridisch laten nakijken. Die 25 percent plus 1 biedt een aantal waarborgen met betrekking tot de invloed die het Vlaams Gewest in dit overheidsinstrumentarium kan behouden.

Ik heb hier een nota die duidelijk aangeeft dat op dit ogenblik in de meeste beursgenoteerde ondernemingen in België men met een participatie van circa 30 percent in feite de meerderheid heeft en de besluitvorming voert in deze beursgenoteerde ondernemingen. Ik verwijs naar het voorbeeld van Barco. Met 30 percent van de aandelen is men doorgaans meerderheidsaandeelhouder op de algemene vergadering.

Ten tweede denk ik dat het belangrijk is aan te stippen dat deze 25 percent plus 1 inhoudt dat zowel inzake statutenwijzigingen als kapitaalverhogingen of kapitaalverminderingen de aandeelhouder die 25 percent plus 1 in zijn bezit heeft, over een blokkeringsminderheid beschikt.

Mijnheer Van Rompuy, u stelt de vraag of we de beheersovereenkomst met de VPM zullen behouden. Het lijkt me verstandig om dit inderdaad ook in de toekomst voort te zetten, en om ons belang via de VPM gegroepeerd en gecontroleerd in samspraak met de Vlaamse regering aan te houden.

De strategische opties, die vrij algemeen zijn, maar toch bijzonder goed omschreven in de beheersovereenkomst, houden we aan. Uit artikel 6 van de beheersovereenkomst blijkt dat we door onze participatie via de VPM in de GIMV inderdaad belang blijven hechten aan het opstarten van Vlaamse spin-offbedrijven, starters en groeigerichte bedrij-

ven, dat we de internationalisering van de Vlaamse economie en de internationale expansie van Vlaamse ondernemingen blijven bevorderen en dat we initiatieven voor complexe ondernemingsprojecten in Vlaanderen op een proactieve wijze blijven initiëren of eraan blijven meewerken.

Ik sluit me aan bij wat de heer Voorhamme heeft gezegd : we staan hier inderdaad voor een cruciale vraag. Is de GIMV vandaag nog een instrument dat actief kan worden aangewend in het uitwerken van maatschappelijke projecten van de Vlaamse regering ? Het antwoord daarop – ingevolge de operatie die u zelf hebt doorgevoerd, namelijk de beursgang van de GIMV – is negatief.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb ook nooit iets anders beweerd. Ik heb nooit gezegd dat de GIMV tot taak zou hebben maatschappelijke projecten van de Vlaamse regering in de toekomst waar te maken. Ik heb gewoon de vraag gesteld of er een autonome investeringsmaatschappij bestaat. Dat is een andere vraag.

Minister Dirk Van Mechelen : Er wordt bijvoorbeeld gevraagd naar de Telenet-operatie. Ik heb in de commissie al gezegd dat kleine markten kwetsbaar zijn voor het falen van een marktwerking. Daarom moet een overheid een instrument in handen houden om eventueel te sturen, te participeren en nieuwe projecten op te starten die uiteindelijk onvoldoende gesteund kunnen worden vanuit de privé-sector.

Zeker om het duurzaam ondernemen te bevorderen, zou het verstandig zijn dat we inderdaad kijken in welke mate we eventueel een nieuw instrumentarium kunnen uitwerken. Dit zal worden gekoppeld aan het debat dat donderdag in dit parlement gevoerd zal worden in het kader van het economisch overheidsinstrumentarium.

We moeten inderdaad de volgende overweging maken : creëren we een nieuw vehikel of gaan we integendeel de PMV, de Participatiemaatschappij Vlaanderen, bijkomend kapitaliseren om op die manier opnieuw een sterk, maar dan voor 100 percent gecontroleerd overheidsinstrumentarium in handen te hebben, dat actief kan participeren daar waar zich eventueel een marktfalen zou kunnen voordoen.

Een tweede punt vormt het debat over die autonome GIMV. In de commissie heb ik gezegd dat ik dit verder zou onderzoeken. Het zou inderdaad verstandig zijn om het volgende in overweging te nemen. Nadat ons parlement dit decreet zou heb-

Van Mechelen

ben goedgekeurd, maar vooraleer de daadwerkelijke operatie op het terrein zou starten, kunnen we overwegen om de statuten van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij nog aan te passen vooraleer we een verdere beursgang overwegen.

Ik denk dat we een aantal bestuurders kunnen claimen. We kunnen dat inschrijven in de statuten, waarbij de 25 percent plus 1 vertaald wordt in een aantal bestuurders. Het zou automatisch op verzet stuiten vanwege de Commissie voor Bank- en Financien als we vanuit een minderheidsparticipatie een meerderheid in de raad van bestuur zouden claimen. De nota raadt zulks dan ook duidelijk af. Het is wel evident dat we duidelijk in de statuten inschrijven welk aantal bestuurders het Vlaams Gewest wenst voor zijn aandeel van 25 percent plus 1. Ik zal voorts aan de regering voorstellen dat ze in overleg met VPM de mogelijkheid zou onderzoeken om in de statuten in te schrijven dat de minderheidsaandeelhouder de voorzitter van de raad van bestuur voordraagt. Om historische redenen heeft die voorzitter immers een belangrijke invloed. Hij kan dus een belangrijke opdracht vervullen in het kader van zijn VPM-mandaat.

Om de autonomie van de GIMV te waarborgen pleit ik voor een verspreid aandeelhouderschap. Dat is de beste bescherming die we kunnen bieden. Ik kan hier moeilijk uit de doeken doen hoe we dat precies willen tot stand brengen, maar ik engageer me ertoe dat de Vlaamse regering zal streven naar een maximaal gewaarborgde autonomie voor de GIMV via een verspreid aandeelhouderschap. Alpinvest was een operatie om een netwerk uit te bouwen door de overname van een bestaande maatschappij met buitenlandse kantoren, maar die operatie heeft gefaald. Verspreid aandeelhouderschap werkt anders : via de internationalisering van het aandeelhouderschap probeert men internationale netwerken op te bouwen die de Vlaamse economie versterken.

In het voorwoord van het meest recente GIMV-jaarverslag zegt men nadrukkelijk dat de GIMV een bouwer van nieuwe ondernemingen is. Op het moment dat de economie internationaliseert, is het ook belangrijk te beschikken over een Vlaamse investeringsmaatschappij met een breed internationaal netwerk. Zo kan men de Vlaamse ondernemingen begeleiden bij die globaliseringsoperatie : de GIMV dus als bedrijvenbouwer en als coach.

De transparantiewetgeving van 1989 is en blijft een middel om de spreiding van het aandeelhouder-

schap te monitoren, wat iets anders is dan bewaken. Artikel 2 van die wet bepaalt dat elke aandeelhouder die de drempel van 5 percent aandelen overschrijdt, zich moet melden. De statuten van de GIMV zijn zelfs strenger : aanmelding is al verplicht bij overschrijding van de driepercentdrempel. Ook dit is een wapen in de strijd voor de autonome GIMV.

Voorts kunnen we ons steeds verweren tegen een overname van het hele pakket beursaandelen door één grote overnemer, door in de GIMV-statuten te bepalen dat de raad van bestuur zelf GIMV-aandelen kan inkopen. Voorlopig kan dat statutair niet, maar de statuten kunnen in die zin worden aangepast. De kans dat één grote speler zal proberen 75 percent van de aandelen in handen te krijgen, is volgens de meeste deskundigen in elk geval zeer klein.

Door de internationalisering van het aandeelhouderschap bouwen we een nieuw netwerk uit, dat onze Vlaamse investeringsmaatschappij de mogelijkheden moet geven om internationaal te opereren. Daardoor zal het mogelijk worden om onze Vlaamse economie en onze Vlaamse bedrijven beter te begeleiden in de globalisering.

Over de aanwending van de opbrengsten zal de Vlaamse regering vanzelfsprekend verantwoording afleggen in het parlement, nadat de operatie op gang is gebracht. Het debat hierover zal hoofdzakelijk worden gevoerd bij de bespreking van de begroting in het Vlaams Parlement dit najaar.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik vraag u namens de Vlaamse regering om dit decreet goed te keuren. Het geeft ons de mogelijkheid om deze operatie in alle rust tijdens de zomermaanden voor te bereiden, en om beslissingen te nemen in het najaar. (*Applaus bij de VLD, SP, Agalev en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Stassen, we hebben in het antwoord van minister Van Mechelen een aantal interessante elementen gehoord. Een eerste punt is dat er een beheersovereenkomst met de VPM zal worden opgesteld. Ik heb begrepen dat de Vlaamse overheid via de VPM een aantal kerntaken zal blijven opleggen aan de GIMV. Dat is belangrijk.

Ik juich ook toe dat de Vlaamse regering nog steeds gelooft in beheersovereenkomsten. Vorige week hoorde ik dat het systeem van beheersover-

Van Rompuy

eenkomsten, met de woorden van de heer De Gucht, een historische leugen werd genoemd. Het systeem zou niet werken, en men zou er de voorkeur aan geven het beleid zelf te bepalen, en de uitvoering aan de VOI's over te laten. We zijn verheugd nu te horen dat er een beheersovereenkomst zal zijn, waardoor een aantal taken wordt opgelegd. Niet dat men de participaties dagdagelijks zal beheren, maar men zal oog hebben voor de kernactiviteiten van de GIMV in functie van het Vlaamse bedrijfsleven.

Ook het verspreid aandeelhouderschap is belangrijk. Dat moet een doelstelling zijn. De vraag is hoe lang zoiets houdbaar is. Het klopt dat een vijandelijke raid moeilijker is, als er een blokkeringsminderheid is. Ik blijf er echter bij dat de garanties op het niveau van de aandeelhoudersvergadering niet volstaan. Ik heb enkele experts geraadpleegd. Ook zij zeggen dat er bijkomende garanties moeten zijn op het niveau van de raad van bestuur. U hebt daar zelf ook allusie op gemaakt. U zegt evenwel dat een minderheidsaandeelhouder onmogelijk garanties kan krijgen op een meerderheid in de raad van bestuur.

Minister Dirk Van Mechelen : Het is wel mogelijk, maar ik heb gezegd dat het niet aanbevolen is. Er wordt nadrukkelijk voor gewaarschuwd dat het voor een investeringsmaatschappij bijzonder ongebruikelijk zou zijn. We zullen dat nagaan met de commissie voor Bank- en Financiewezen. U hebt het voorbeeld genoemd van een belangrijk Vlaams technologiebedrijf. Daarin is het wel evident, omdat de aandeelhouders er alle belang bij hebben dat de verantwoordelijken en het management de richting van het bedrijf kunnen blijven aangeven. Er werd me schriftelijk bevestigd dat dit niet het geval is in een investeringsmaatschappij.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb het advies gekregen dat een minderheidsbescherming inhoudt dat er in een gewaarborgde vertegenwoordiging wordt voorzien in de raad van bestuur. Dat houdt niet in dat men zelf de bestuurders kan aanduiden, maar wel dat in de statuten expliciet in een exclusief recht van voordracht wordt voorzien, zodat een minderheidsaandeelhouder de meerderheid van de bestuurders kan voordragen. Dit exclusief recht van voordracht betekent dat de algemene vergadering voor een aantal bestuursmandaten verplicht is te kiezen uit een lijst van kandidaten die door bepaalde minderheidsaandeelhouders worden voorgedragen. Men kan een minderheid dus geen rechtstreeks recht tot benoeming geven,

maar wel opleggen om te kiezen uit de voorgedragen kandidaten. Dat is de kern van de zaak.

Ik vind het spijtig dat men de indruk geeft dat we tegen een internationalisering van de GIMV zijn. Ik wil veel verwijten horen, maar dat niet. Toen ik de GIMV als minister van Economie op de beurs heb gebracht, heb ik in andere moeilijke dossiers de internationalisering als een positieve zaak ervaren.

Mijnheer de minister, ik vind dat men voor de operatie privatisering statutaire waarborgen moet inbouwen. Dat zeggen ook de mensen van de Ankerclub, die bekommerd zijn om de vrijwaring van de autonomie van de investeringsmaatschappij. Men zou bepaalde aandelen ook meer vertegenwoordiging kunnen geven. Ik denk echter dat het noodzakelijk is dat men de meerderheid van de bestuurders moet kunnen voordragen. Op het niveau van de raad van bestuur worden de beslissingen genomen en het management beslist samen met de raad van bestuur over het soort van activiteiten. Op het niveau van de aandeelhoudersvergadering gaat het over heel andere zaken als statuten en kapitaalsverhogingen. Men heeft daar niet die garanties.

Mijnheer de voorzitter, ik betreur dat we deze discussie niet in de commissie hebben kunnen voeren. We hadden graag een aantal experts gehoord. U citeert nu de commissie voor Bank- en Financiewezen. Ik herinner me dat we die in andere omstandigheden hebben gehoord. Ik vind dat we hier aan improvisatie doen, en dat men het parlement niet de garanties kan geven die mogen worden verwacht. Er zijn belangrijke elementen gegeven, maar de garanties die we vragen, wil men blijkbaar op dit ogenblik niet geven.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, ik vind het niet correct dat de heer Van Rompuy zegt dat we geen kansen hebben gekregen om deze discussie in de commissie te voeren. Mijnheer Van Rompuy, maanden geleden hebben we in de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme voorbereidende gedachtewisselingen gehouden over de toekomst van de GIMV. Maar zelfs op de laatste vergadering hebt u niet om een hoorzitting gevraagd, zoals u nu beweert. Nu zegt u dat u de kans niet hebt gekregen.

Er vonden twee gedachtewisselingen plaats. We hadden er nog één aan kunnen toevoegen, als u dat had gewenst. Niemand had zich er wellicht tegen

Voorhamme

verzet om hier eens met juristen over te praten. Nu wekt u de indruk dat uw fractie daar als enige om bekommerd is, en bovendien door de meerderheid belet werd om in de commissie over een aantal zaken te kunnen discussiëren. Dat is niet correct.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Voorhamme, door het feit dat men een maand lang over scheepskredieten heeft gepraat, kon de commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme een maand lang niet discussiëren over de toekomst van de Vlaamse economie. Men vond het veel relevanter om te praten over kredieten uit de jaren zeventig

Men kan me veel verwijten, maar niet dat ik niet in het parlement aanwezig ben of niet naar de commissies ga. Ik heb de tweede discussie bijgewoond. Ik heb toen aan professor Daems en aan de minister gevraagd of garanties mogelijk zijn op het niveau van de raad van bestuur bij een zakken naar 25 percent om een autonome investeringsmaatschappij te vrijwaren. Dat is een cruciale vraag. Die vraag werd toen niet beantwoord.

Ik kan uw redenering voor 100 percent onderschrijven. U zegt ook dat het niet langer een overheidsinstrument is. Men gaat dan toch nog wel een beheersovereenkomst afsluiten ? U moet mij dit alles toch eens uitleggen. (*Opmerking van de heer Robert Voorhamme*)

Onze fractie houdt zich absoluut niet bezig met proceduredebatten. De heer Sannen kan getuigen dat ik me niet moe wens te maken aan dergelijke zaken, waarin ik trouwens niet geloof.

Ik vind dat we na het antwoord van de minister nog steeds niet de nodige garanties hebben gekregen. Hij heeft het bijvoorbeeld over de commissie voor het Bank- en Financieuzen, maar ik kan hier de lijst voorleggen van de deskundigen die ik had willen horen en die de Vlaamse regering in het verleden in andere omstandigheden advies hebben verstrekt. Zij zouden ons hebben gezegd dat we verder moeten gaan, en dit tot op het niveau van de raad van bestuur. Dat zou ons de belangrijke garanties geven op een gespreid aandeelhouderschap en op een vrijwaring van de autonomie in alle omstandigheden.

Beschouw mijn woorden alstublieft niet als onderdeel van een spelletje van meerderheid versus oppositie. We voeren hier een wezenlijke discussie en het antwoord van de minister is beslissend voor het stemgedrag van een fractie die nog steeds de grootste is van het Vlaams Parlement. Mijn fractie heeft actief deelgenomen aan alle besprekingen en heeft daarbij goed geluisterd naar wat de diverse actoren hebben gezegd. Helaas blijven onze vragen ook na de woorden van minister Van Mechelen onbeantwoord.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Het meest interessante element van het betoog van de heer Van Rompuy in zijn poging tot opbouwende oppositie, vond ik zijn vraagtekens bij het onderbrengen van de publiekrechtelijke aandelen en de minderheid die de GIMV zou behouden, in de pensioenfondsen van onder meer het openbaar ambt. Dat vormt de grootste mogelijkheid, maar is toch nog onvolmaakt. Immers, op dit ogenblik bestaat het statuut van het Europees pensioenfonds nog niet. Als dat er komt, zal daarin zeker geen beperking worden opgelegd aan het vervreemden van aandelen.

Ik klink misschien nogal geleerd, maar toch is het vrij eenvoudig. De Europese beursgangmentaliteit indachtig zullen de pensioenfondsen zeker niet worden beperkt in hun vrije beschikking over het kopen en verkopen van hun aandelen. Denk maar aan de situatie in Nederland en Groot-Brittannië. De truc, zonder negatief te willen doen, om die aandelen onder te brengen in pensioenfondsen, zal niet kunnen beletten dat de aandelen van die pensioenfondsen eventueel later, in het kader van een ander beleid van financieel beheer, zullen worden vervreemd. Dat vraagteken van de heer van Rompuy zal ons niet kunnen overtuigen om een burcht te maken van de minderheid van de publieke GIMV-aandelen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer Van Rompuy, ik vind het denigrerend te moeten horen dat onze commissie zich te veel heeft beziggehouden met kredieten uit de jaren zeventig. Dit parlement heeft unaniem een onderzoekscommissie ingesteld met een duidelijk afgebakende opdracht. Uw uitlating als CVP-fractie leider is dan ook niet eerlijk in het licht van de beslissing die door deze assemblee werd genomen.

Bovendien – en ik verwijs ter staving naar stuk 363, pagina 8 – hebt u nooit een hoorzitting met emi-

Bogaert

nente juristen gevraagd. U hebt enkel gevraagd om nog eens te praten met sociale partners omdat u bedenkingen had bij het SERV-advies van 14 juni 2000. Daar is toen een korte discussie over ontstaan en we zijn tot de conclusie gekomen dat dit overbodig was. De heren Denys en Voorhamme hebben toen eerlijkheidshalve gezegd dat, indien in het kader van het debat mocht blijken dat vooralsnog toch nog hoorzittingen nodig zouden zijn, deze hoorzittingen eventueel nog zouden kunnen worden georganiseerd op grond van artikel 31, punt 2a van het Reglement. Dat is de juiste toedracht van wat in de commissie is gebeurd.

De heer Eric Van Rompuy : Ik heb expliciet een hoorzitting gevraagd met financiële experts.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Aan artikel 2 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van de GIMV, Gimvindus, VMH, Mijnen en LIM en tot oprichting van het Limburgfonds en van de permanente werkgroep Limburg, zoals gewijzigd door het decreet van 20 december 1996, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt : “De Vlaamse regering kan aan de Vlaamse Participatiemaatschappij machtiging verlenen om aandelen in de GIMV, die

op grond van het vorige lid werden ingebracht, te verkopen, op voorwaarde evenwel dat de Vlaamse Participatiemaatschappij minimum vijftientig procent van de aandelen plus één van de GIMV blijft bezitten.”.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In artikel 8 van hetzelfde decreet worden de woorden “de artikelen 2 tot en met 7” vervangen door de woorden “artikel 2, eerste en tweede lid, en de artikelen 3 tot en met 7”.

– *Aangenomen.*

Artikel 4

In artikel 10, § 1, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd door het decreet van 20 december 1996, wordt het woord “GIMV” geschrapt.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

In artikel 10, § 2, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd door het decreet van 20 december 1996, worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° het eerste lid wordt opgeheven ;

2° in het vijfde lid worden tussen de woorden “zonder dat zij daardoor” en de woorden “de controle”, de woorden “, met uitzondering van de GIMV;” ingevoegd.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, ik stel voor om de voorstellen van resolutie die voor vandaag op de agenda staan morgen te bespreken.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

ONTWERP VAN DECREET betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt – 285 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Cordeel, verslaggever, verwijst naar het schriftelijk verslag.

De heer Glorieux, verslaggever, heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux, verslaggever : Mijnheer de voorzitter, ik wil benadrukken dat het commissie-secretariaat een compliment verdient. Het verslag van de debatten en de hoorzittingen over deze complexe materie, is heel accuraat. Ik verwijs er dan ook graag naar.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, doordat de bespreking van de voorstellen van resolutie naar morgen werd verschoven, kan onze volledige aandacht uitgaan naar dit belangrijke ontwerp van decreet dat wordt voorgesteld door minister Stevaert.

Onze fractie was reeds geruime tijd vragende partij voor de behandeling van dit onderwerp, maar ik kondig al aan dat de CVP zich morgen zal onthouden bij de stemming. We doen dit niet omdat we de komst van dit decreet onbelangrijk vinden, maar omdat we niet akkoord kunnen gaan met een aantal belangrijke aspecten. We stellen ons vragen bij een paar fundamentele elementen, maar het is van belang dat eindelijk een ontwerp van decreet voor-

ligt dat de regionale aspecten van de omzetting van de Europese richtlijn regelt.

Onze inbreng in de discussie is opgebouwd rond vier punten. Ten eerste zal ik het hebben over de timing van de vrijmaking, die voor ons heel belangrijk is. Ten tweede zal ik de vraag stellen wat de gevolgen zijn voor de inkomsten van de lokale besturen. Ten derde heeft de Vlaamse overheid pas recent een standpunt verkondigd over de intergemeentelijke samenwerking. Ik wil dus even stilstaan bij die mededelingen van vorige week vrijdag. Ten slotte zal ik het hebben over de hernieuwbare energie, de groene stroom.

Ten eerste heb ik het dus over de timing. De CVP heeft reeds tijdens de vorige zittingsperiode gepleit voor een versnelde vrijmaking van de energiemarkt : eerst van de elektriciteitsmarkt en snel daarna van de gasmarkt. Tijdens de vorige legislatuur werden twee federale wetten in die zin goedgekeurd, en lag er een ontwerp van decreet neer van de voormalige minister van Energie Van Rompuy. De federale wetten bepalen dat de vrijmaking van de energiemarkt in ons land het tempo van de ons omringende landen moet volgen. Daarvoor werd echter geen concreet scenario uitgewerkt.

Intussen blijkt dat de vrijmaking van de Europese energiemarkt in een stroomversnelling zit, in die mate zelfs dat de Europese Commissie een mededeling aan de Raad en het Europees Parlement heeft gepubliceerd. Twee derde van de Europese markt is al open. In heel wat landen komen alle consumenten in aanmerking voor de vrije markt : het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Finland, Duitsland. De Europese commissaris met de veelbelovende naam Loyola De Palacio, wil de vrijmaking nog versnellen.

In tegenstelling met de Europese tendens volgen wij dat idee niet. De lange overgangperiode, die impliciet in het ontwerp van decreet werd opgenomen, zal de discriminatie tussen de vrijgemaakte en de niet-vrijgemaakte klanten aanscherpen. De markt moet sneller opengaan dan het ontwerp van decreet vooropstelt.

Volgens het ontwerp van decreet komen een paar types van klanten onmiddellijk in aanmerking voor de vrijmaking : de consumenten groter dan 20 gigawattuur per jaar, de producenten van groene stroom en de eindafnemers van groene stroom geproduceerd in België. Voor het leeuwendeel van de klanten – de KMO's en de particulieren – bestaat er geen tijdschema. De Vlaamse regering zal ad hoc beslissen over het ritme van de verdere vrijmaking. Boven die drempel van 20 gigawattuur bevin-

Schuermans

den zich nog geen 300 ondernemingen. Het gaat dus om een selecte club, waarvan er heel wat in het verleden ook al zeer gunstige voorwaarden hadden. De vrije aankoop van groene stroom vertegenwoordigt hoogstens 3 percent van het verbruik. In termen van vrijmaking van de markt is dat beperkt.

Binnen twee jaar moeten alle klanten toegang krijgen tot de vrije markt. Deze versnelde vrijmaking zal aanzienlijkere prijsdalingen mogelijk maken dan nu door de federale en de regionale ministers worden aangekondigd. We pleiten voor geleidelijkheid, vandaar die overgangsperiode van twee jaar. Dat moet het mogelijk maken dat iedereen zich kan voorbereiden aan de hand van een tijdschema. Dat is nu niet het geval en zorgt voor de nodige onzekerheid in de sector, bij de lokale besturen en bij de KMO's.

Een tweede belangrijk punt zijn de inkomsten van de lokale besturen. Het is niet zo, en men mag onze woorden niet zo interpreteren, dat we het tempo van de vrijmaking willen afremmen omwille van de gevolgen voor de lokale inkomsten. Integendeel, we zijn voor een versnelde vrijmaking. Het zou echter van onverantwoordelijkheid getuigen indien we ons niet zouden beraden over de gevolgen voor de lokale besturen.

De CVP wil voor iedereen – een aantal sociale correcties niet te na gesproken – marktconforme prijzen voor energie, eerst elektriciteit en straks gas. De vrijmaking van de markt moet daarvoor het kader scheppen. We weten dat de lokale besturen hier via een materieel maar ook een immaterieel dividend – een monopolierente zeg maar – miljardeninkomsten uit halen. In een vrijgemaakte markt komt zeker dit immaterieel dividend onder druk te staan.

Hoe kunnen de energie-intercommunales en bijgevolg de lokale besturen, dit opvangen? De minister stelt terecht dat door de concurrentie de aankooprijzen voor de intercommunales zullen dalen. Het beheer van het distributienet zal inkomsten genereren. De meerwaarde op de participaties in Telenet en Electrabel kan door de gemengde intercommunales worden aangewend om hun aandeel in het beheer van de netten op te trekken. Op termijn, in een latere fase – daar kom ik nog op terug – kan de verkoop van het klantenbestand nog geld opbrengen.

Als ik het verslag nalees, merk ik evenwel dat er op jaarbasis hoe dan ook een gat van 5 miljard frank

in het financieel plaatje van de minister zit. Deze put is vandaag nog niet gedempt. De minister stelt dat de intercommunales in vennootschappen zullen kunnen participeren. De stroom die zo wordt verkocht, zou inkomsten genereren. Ik zal hier later in mijn uiteenzetting nog op terugkomen.

De minister verwacht tevens soelaas van de federale overheid. Beschikt hij over aanduidingen die erop wijzen dat de federale regering financieel wil bijspringen? Hij heeft alleen duidelijk gezegd dat de Vlaamse regering dit niet zal doen.

De minister heeft een aantal maanden geleden in een interview met een tijdschrift ook over nieuwe energieheffingen gesproken. Hij heeft dit element in de commissie evenwel niet naar voren gebracht. De heer Van Aperen heeft in de commissie wel de mogelijkheid gesuggereerd om de lagere inkomsten door een energiebelasting te compenseren. *(Opmerkingen van de heren Eric Van Rompuy en André Denys)*

Mijnheer Denys, aangezien ik u de wenkbrauwen zie fronsen, nodig ik u uit om even pagina 18 van het verslag te lezen. In het verslag, dat tot nader order nog steeds als een gezaghebbende bron geldt, stelt de heer Van Aperen dat het invoeren van een alternatieve energiebelasting een compensatie voor de gederfde inkomsten kan betekenen.

Indien men de versnelde vrijmaking van de markt voor zich uitschuift, schuift men ook de problemen voor zich uit. Hoe langer de huidige afscherming kunstmatig in stand wordt gehouden, hoe kleiner de impuls zal zijn om op korte termijn alternatieven te zoeken en om nieuwe strategieën te ontwikkelen om het probleem van de inkomsten op te lossen.

Ik wil hier tevens nog even verwijzen naar de publicaties van de directeur-generaal van Interelectra, een zuivere energie-intercommunale. Deze onverdachte bron stelt dat elk uitstel van de vrijmaking van de markt de concurrenten uit de ons omringende landen meer voorsprong biedt om zich in de internationale markt te mengen. Indien we het isolement te lang handhaven, zullen we onze markt op korte termijn kunnen afschermen, maar zullen we tevens de trein missen. Het zal steeds moeilijker worden om op een competitieve markt een belangrijke rol te spelen. Wat de timing van de vrijmaking betreft, zal ik me tot deze opmerkingen beperken.

Ik wil hier even ingaan op het vraagstuk van de lokale inkomsten. We hebben vernomen dat de Vlaamse regering op 30 juni 2000 het voorontwerp terzake principieel heeft goedgekeurd. Vooral de

Schuermans

afschaffing van de gemengde intercommunales springt in het oog. Hoewel de pers reeds op de hoogte is gebracht van het bestaan van het voorontwerp, wil het kabinet van minister Sauwens de tekst niet voor 14 juli 2000 vrijgeven. We hebben nog steeds het raden naar de precieze teksten betreffende het afschaffen van de gemengde intercommunales. Er is ons hierover tijdens de besprekingen in de commissie niets meegedeeld. Dit is zeer opmerkelijk. Tachtig percent van de elektriciteitsdistributie betreft immers gezinnen die bij een gemengde intercommunale zijn aangesloten.

We nemen dit voorontwerp ernstig. Indien men het systeem van de gemengde intercommunales wil afschaffen zonder dit onderwerp in de discussie over de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt aan bod te laten komen, roept dit echter heel wat vragen op. Dit getuigt alleszins niet van een grote openheid van bestuur. In het licht van deze regeringsbeslissing inzake het statuut van de intercommunales is het bovendien mogelijk dat heel wat passages uit het ontwerp van minister Stevaert opnieuw moeten worden bekeken. Het landschap zou immers fundamenteel kunnen veranderen.

In verband met de intergemeentelijke samenwerking voorziet minister Stevaert uitdrukkelijk in de mogelijkheid voor energiecommunales om verkoopactiviteiten te ontplooiën. Dit zou in de toekomst één van manieren kunnen zijn waarop de gemeenten een verlies van inkomsten kunnen compenseren. Ik vraag me echter af hoe men de participatie van intercommunales in vennootschappen die elektriciteit verkopen met de afschaffing van de gemengde intercommunales kan combineren. Men creëert voor intercommunales een nieuwe mogelijkheid om afspraken met privé-ondernemingen te maken. Men stelt echter eveneens dat publiek-private samenwerking (PPS) voor intercommunales niet langer mogelijk is.

Een aantal mensen van de SP, onder anderen de heer Willocx en de heer Termont, hebben zich in opdracht van de partij uitdrukkelijk gekant tegen verkoopactiviteiten van de gemeenten. In de geplande afschaffing van de gemengde intercommunales en in de stelling van de minister dat de intercommunales moeten komen tot samenwerkingsverbanden tussen de publieke sector en de privé-sector om het inkomstenverlies goed te maken, mis ik een rode draad.

Als men tot het opzeggen van de overeenkomsten met de gemengde intercommunales komt, moet

men zich ook afvragen wat er met de meerwaarde van die intercommunales zal gebeuren. Er is de boekwaarde, het kapitaal voor gas en elektriciteit van 24,2 miljard frank. Bij een liquidatie gaat die meerwaarde normaal naar de gemeenten, maar bij een voortijdige liquidatie zal Electrabel terecht alles in het werk stellen om haar deel te krijgen.

In de gemengde intercommunales werken meer dan 5000 mensen. U kent hun statuut. De gemengde intercommunales planden de oprichting van een aparte vennootschap waarin dit statuut overeind zou blijven. Ik vraag me af of dit morgen al kan.

Zien we hier ideologen aan het werk die zich afzetten tegen iedere samenwerking tussen overheid en privé-sector? Die samenwerking staat nochtans garant voor dynamiek, vernieuwing en kwaliteit, zolang ze in alle openheid geschiedt en ruimte laat voor concurrentie met mogelijke privé-partners.

Ik zal nu even iets zeggen over de hernieuwbare energie of de groene stroom. Om groene stroom te promoten voorziet de minister vanaf 2001 in zware boetes voor degene die niet aan de normen beantwoorden enerzijds en in gratis vervoer van groene stroom die wordt geproduceerd in Vlaanderen anderzijds. Groene stroom die wordt opgewekt in Vlaanderen wordt dus gesubsidieerd. Goedkopere groene stroom uit het buitenland geniet voorlopig geen ondersteuning. Daarin schuilt de zwakte van het systeem. Het werkt zolang er in Vlaanderen een hoge graad van bescherming is. De vraag is echter of dit scenario overeind zal blijven als Europa ook voor goedkopere groene stroom de grenzen openzet.

Twee derde van de groene stroom zal afkomstig zijn van windenergie. Een derde daarvan moet op zee worden gegenereerd. De inplanting van windmolens op zee is federale materie. U weet dat iedere concessie moet worden uitbesteed volgens de Europese aanbestedingsprocedures, die veel tijd in beslag nemen. Bovendien zei staatssecretaris Deleuze vorige week in de Kamer dat er voor ieder project een MER zal worden opgesteld. Dat kan niet op een dag gebeuren. Daarna volgt nog de periode van de aanbouw. Windmolens in zee zijn dus nog niet voor volgend jaar. De bouw neemt veel tijd in beslag en dat zal gevolgen hebben voor de boetes.

Ook op het land botsen de aanvragen voor het plaatsen van windmolens op een administratieve muur. Het departement Ruimtelijke Ordening heeft voor windturbines voorlopig geen plaats gereserveerd. Er moet binnen de maand een omzend-

Schuermans

brief komen van minister Van Mechelen om daar verandering in te brengen. De heer Glorieux sprak in dit verband trouwens van een pingpongspel tussen minister Van Mechelen en minister Stevaert.

De overheid stelt dus normen op en zwaait met boetes, maar het gevaar is groot dat ze door haar eigen tekortkomingen de haalbaarheid van haar normen onmogelijk maakt. We moeten daar voldoende aandacht aan besteden. Minister Stevaert zei tijdens de commissiebesprekingen dat er binnen de maand een rondschrijven van minister Van Mechelen zou komen.

Bij de algemene bespreking pleitte de VLD-fractie ervoor om de boetes jaarlijks aan te passen aan de reële ontwikkelingen op het terrein. De minister was het eens met de heer De Roo dat indien goede aanvragen voor bestemmingen omwille van bureaucratische overwegingen worden afgewezen, het onredelijk zou zijn boetes op te leggen. De heer De Roo zal straks trouwens nog een amendement aankondigen.

Mijnheer de voorzitter, de CVP-fractie is voorstander van een versnelde vrijmaking van de energiemarkt – elektriciteit vandaag, gas morgen. Dit ontwerp van decreet maakt dit niet mogelijk zodat de KMO's en gezinnen verstoken blijven van correcte energieprijzen. De Vlaamse regering is onduidelijk over de wijze waarop de lokale besturen ook morgen inkomsten uit deze sector zullen halen. Zelf voelt ze zich hier niet verantwoordelijk voor.

Het ontwerp van decreet op de intergemeentelijke samenwerking, dat de gemengde intercommunales afschaft, staat haaks op dit ontwerp van decreet en de uitlatingen van minister Stevaert. De normen inzake groene stroom kunnen niet worden gehaald aangezien het Vlaams vergunningenbeleid niet is aangepast. Men moet opteren voor een vorm van uitstel.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, om deze reden zal de CVP-fractie – die nochtans vragende partij was voor dit decreet – zich bij de stemming onthouden. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer Jul Van Aperen *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik wens toch even te reageren omdat de heer

Schuermans me bepaalde woorden in de mond legt. In de commissie heb ik gezegd dat als er geen alternatieve financiering komt voor het wegvallen van dividenden en als de burger een duidelijk beeld wil hebben van wat hij in zijn gemeente aan belasting betaalt, men die zou moeten vervangen door een soort energiebelasting. Zo krijgt de burger een juiste kijk op de belastingen die hij betaalt aan de gemeente.

Op dit ogenblik ontvangen de gemeenten een deel dividenden vanuit intercommunales, vanuit de opbrengsten van elektriciteit en gas. Eigenlijk is dat ook een verkapte vorm van belasting. De mensen staan daar echter niet bij stil. Men zegt dit ook nooit aan de mensen.

Men pleit voor een duidelijk belastingstelsel waarbij men de gemeentes met elkaar kan vergelijken. Dit zou, hoewel ik er geen voorstander van ben, de enige zuivere weg zijn. Dat heb ik duidelijk willen maken.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer Van Aperen, dit is genuanceerder dan wat in het commissieverlag staat, dat nochtans getrouw weergeeft wat er werd gezegd.

De heer Jul Van Aperen : Het kan dat de formulering niet duidelijk was. Ik heb de cassette achteraf ook niet beluisterd. Het is mogelijk dat er een kleine communicatiestoornis is opgetreden.

Vlaanderen zet met het elektriciteitsdecreet een forse stap vooruit in de liberalisering van deze sector. Het betreft weliswaar een geleidelijke, gecontroleerde liberalisering. Zoals de minister tijdens de bespreking in de commissie heeft aangegeven, moeten eerst de nodige structuren op punt worden gesteld vooraleer de markt snel kan worden vrijgemaakt. We denken inderdaad dat dit de juiste werkwijze is. Nu meteen, of binnen zeer korte termijn alle consumenten in aanmerking laten komen, zou verkeerd zijn. Ik verwijs hierbij naar de situatie in Duitsland. Daar heeft men de markt haast onmiddellijk voor iedereen vrijgemaakt. Dit heeft geleid tot prijsdalingen van 60 percent voor de grote gebruikers en van 40 percent voor de kleine gebruikers. Toch is er een hele chaos ontstaan.

Liberalisering kan alleen maar succes hebben als de klant ook daadwerkelijk een keuze heeft. Dat is op dit moment niet het geval. Het zou natuurlijk absurd zijn om nu elke klant als vrije klant te bestempelen, terwijl er de facto, langs de kant van de producent, nog steeds een monopolie bestaat. Het zou in tegenstrijd zijn met alle principes van de li-

Van Aperen

beralising mocht de producent-monopolist van de vrijmaking gebruikmaken om zijn monopolie te bestendigen. Dat is evenwel het gevaar, zeker in ons land, indien men op even chaotische wijze te werk gaat als in Duitsland.

Toch is er geen enkele reden om niet snel te gaan. Volgens ons moet het mogelijk zijn om op vrij korte termijn – maximum één jaar – dankzij de uitvoeringsbesluiten van dit decreet de nodige structuren op te zetten. Nadien kan de markt dan snel worden vrijgemaakt, met als uiteindelijk doel de volledige keuzevrijheid voor alle consumenten. Dat moet leiden tot lagere prijzen voor alle consumenten.

We verkiezen immers de Duitse boven de Franse situatie. Frankrijk mag dan wel met fris en aanvallend voetbal Europees kampioen zijn geworden, de elektriciteitssector van dat land is zeker geen bron van inspiratie. Het Franse elektriciteitsbeleid lijkt eerder op het Italiaans voetbal – op het fameuze *catenaccio* -, wat ons land op Euro 2000 zuur is opgebroken.

We pleiten voor een snelle liberalisering. Daarom vragen wij de minister binnen afzienbare tijd duidelijkheid te creëren over het tijdschema voor de uitwerking van de uitvoeringsbesluiten. Ik denk dat iedereen ermee gebaat is over enkele maanden – als de structuren op poten staan – te weten hoe snel men wil gaan en tegen welke datum de markt volledig vrij zal zijn. Iedereen weet dan aan welk tijdschema hij zich moet houden, en kan zich daaraan aanpassen. Dergelijke werkwijze verhoogt de rechtszekerheid.

De gebonden klanten mogen niet het slachtoffer worden van de liberalisering. De liberalisering mag niet enkel ten goede komen van een beperkt aantal gebruikers – meestal grootverbruikers -, terwijl de rest in de kou blijft staan. Ook daarom is een snelle liberalisering nodig, zodat we definitief kunnen afstappen van de prijspolitiek die het Controlecomité in het verleden heeft gevoerd. Gelukkig heeft het Controlecomité, op vraag van de federale regering, intussen de belangen van de consument – en niet bepaalde industriële belangen – op de eerste plaats gezet. Dat is een breuk met de prijspolitiek van het verleden.

De relaties tussen de verschillende actoren – producenten, leveranciers, netbeheerders en last but not least de gemeenten – moeten worden uitgeklaard. Uiteindelijk moet er een zuivere situatie

totstandkomen. Het netbeheer is en blijft een monopolie, en kan in feite worden beschouwd als een taak van openbaar belang. Het netbeheer moet op volkomen onafhankelijke wijze gebeuren. De netbeheerder staat in voor wat men de universele dienstverlening kan noemen, en bedient ook de gebonden klanten. Intercommunales die netbeheerder zijn kunnen participeren in een vennootschap die elektriciteit verkoopt.

Er werden verschillende redenen voor deze structuur aangevoerd. De meeste zijn verdedigbaar, maar echt zuiver kan men de situatie toch niet noemen. Het verdient aanbeveling om op termijn wel een duidelijke scheiding aan te brengen tussen bijvoorbeeld het netbeheer en de verkoop van elektriciteit. Netbeheer is een taak van openbaar belang. Dat geldt ons inziens niet voor de verkoop van elektriciteit. Is dat eigenlijk nog wel een taak voor de gemeenten ?

De VLD is het in grote lijnen eens met de structuren die in het decreet worden voorzien. Mijn fractie zal dit ontwerp van decreet dan ook goedkeuren. We rekenen er wel op dat er snel uitvoeringsbesluiten komen, zodat iedereen weet wat er zal gebeuren. (*Applaus bij VLD, SP, Agalev en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, net zoals de CVP zijn we altijd vragende partij geweest om de elektriciteitsmarkt vrij te maken. We danken u dus voor dit initiatief. De vrijmaking biedt Vlaanderen de mogelijkheid om zonder de bemoeienissen van de Belgische staat eigen accenten te leggen.

Het vrijmaken van de Vlaamse elektriciteitsmarkt heeft tot doel iedereen te laten genieten van de voordelen van de vrije markt. Deze voordelen zijn vooral lagere prijzen, en hier moet de overheid goed toezien op een betere dienstverlening. Een ver doorgedreven concurrentie mag niet ten koste van de dienstverlening gaan.

We hebben in de commissie uitgebreid en op een zeer serene wijze de discussies over dit thema gevoerd en ik zal alle opmerkingen en details hier niet opnieuw aanhalen. Twee onderwerpen waar gemakshalve overheen wordt gegaan, maar waarover de minister een zelfzekere uitleg verstrekke, wil ik benadrukken. Deze onderwerpen zullen in de toekomst voor een aantal problemen zorgen. Er

Geraerts

is enerzijds de zogenaamde groene stroom en anderzijds het financiële verlies van de gemeenten.

Wat de groene stroomvoorziening betreft, weet u dat ik sceptisch sta tegenover een aantal vooropgestelde initiatieven. Ik vermoed dat die niet de verwachte resultaten zullen opleveren.

In tegenstelling tot wat de heer Glorieux beweert voer ik geen kruistocht tegen windmolens, maar pleit ik ervoor dat men de nodige voorzichtigheid aan de dag legt bij het bouwen en inplanten van windmolens waarvan de rendabiliteit soms ver beneden alle verwachtingen kan liggen. Ik heb hier in het verleden een aantal opmerkingen over gemaakt en vraag dat het produceren van groene stroom geen populistische zaak wordt, en zeker geen verkiezingsstunt. In dit verband verwijs ik zeer graag naar de windmolens in Hasselt, die volstrekt niet voldoen aan de voorwaarde die men zou moeten opleggen om windmolens in te planten.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik ben geïnteresseerd in groene stroom en in windmolens. U noemt windmolens populistisch. Is dat uw mening ? Bent u voor of tegen windmolens ? Ik had graag uw visie hieromtrent gekend.

De heer Jean Geraerts : Ik vind dat de windmolens moeten worden ingeplant op plaatsen waar het nodige rendement kan worden verwacht. De heer Schuermans is er ook van overtuigd dat de windmolens in Hasselt een populistische maatregel zijn. Wij zijn wel voor windmolens, maar op plaatsen waar ze voor rendement kunnen zorgen.

De heer Francis Vermeiren : Er moet dus worden onderzocht waar ze best worden ingeplant ?

De heer Jean Geraerts : Als ik zie waar ze zijn ingeplant, denk ik dat dit niet is gebeurd.

De heer Francis Vermeiren : U bent er dus voor dat ze worden ingeplant, en men moet er werk van maken.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Het is logisch dat windmolens op de plaatsen worden ingeplant waar wind voorhanden is. Dit gebeurt door voorafgaande windmetingen. Op basis van die meetresultaten

worden de plaatsen van inplanting vastgesteld. Die windmolens halen een rendement van 16 à 17 procent op het kapitaal. Dit is een bijzonder goede investering. Bovendien is het inplanten van windmolens – in vergelijking met kernenergie die het meest wordt gesubsidieerd – een zeer goede zaak voor de Vlaamse overheid en voor de Vlaamse steden en gemeenten.

U hebt blijkbaar iets fundamenteels tegen windmolens.

De heer Jean Geraerts : Ik heb niets tegen groene stroom, maar die moet wel worden geproduceerd waar het hoogste rendement aanwezig is. De heer Moreau heeft gewezen op het gebrek aan wind in de plannen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Bij de bespreking van de beleidsnota Energie had ik de windkaart bij me. Ik heb mijn mening op basis daarvan verkondigd. Een wetenschappelijke studie maakte duidelijk dat men enkel een betekenisvol rendement kon behalen door windmolens in te planten aan de kust. Als men mij kan overtuigen dat het in alle steden kan, wil ik mij daar heel graag bij neerleggen. Tot nu toe verschillen we echter van mening.

De heer Jean Geraerts : De heer Vermeiren moet zich dus tot zijn eigen partijgenoten richten, want de heer Moreau heeft dezelfde opmerking.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Ik sluit mij aan bij de vorige spreker. De kust is een ideale locatie. De minister heeft zich er echter toe geëngageerd dat, indien er in Hasselt te weinig wind zou zijn, hij zelf wel de nodige wind zou maken. (*Gelach*)

Minister Steve Stevaert : Dit dossier wordt meestal in het belachelijke getrokken. De realiteit is dat men vijftig jaar lang geen enkele aanvraag heeft gedaan voor een windmolen. Over het decreet is nog niet gestemd. Omdat er echter een stok achter de deur staat, begint men nu aanvragen te doen in Vlaanderen.

Waarom heeft men in andere landen wel windmolens geplaatst en hier niet ? Dat heeft te maken met het feit dat intercommunales op een ongezonde manier belangen hebben vermengd. Er is bij hen altijd een manifeste weerstand geweest tegenover alternatieve energie. Op dat vlak scoren wij in

Stevaert

Vlaanderen beschamend laag, hoewel wij eigenaars waren van de technologie. We hebben ze echter enkel in andere landen toegepast. Door onwil kon in Vlaanderen geen enkele windmolen of waterkrachtcentrale worden gebouwd. Natuurlijk zijn windkaarten belangrijk en moeten ze gerespecteerd worden. Natuurlijk is er de technologische evolutie : windmolens van tien jaar geleden zijn niet te vergelijken met de windmolens van nu, die een rendement hebben dat drie- tot viermaal hoger ligt. Onze Vlaamse technologie kan momenteel meer energie winnen op plaatsen met minder wind. Hou toch op met het signaal te geven dat we in Vlaanderen geen windmolens kunnen realiseren of geen alternatieve stroom kunnen produceren. Dat is een pervers signaal.

In Denemarken springt men zeer zorgvuldig om met de ruimte. Er worden windmolens ingeplant en daarbij wordt rekening gehouden met de geluids-overlast, de schaduwoverlast en het vogelbestand. Er wordt rekening gehouden met alle omgevingsfactoren. Estheten gaan zelfs na in welke richting de wieken moeten draaien. Er staan ook geen kerncentrales in Denemarken. In Vlaanderen durven we dorpen naast een kerncentrale nog idyllische dorpen te noemen.

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Minister Stevaert heeft al grotendeels verwoord wat ik wilde inbrengen. Ik vind het eigenaardig dat men hernieuwbare energiebronnen enkel wil tolereren als ze het allerhoogste rendement opleveren en aan alle mogelijke voorwaarden voldoen.

Een aantal jaren geleden werd in de Senaat een speciale onderzoekscommissie opgericht die de veiligheid van de nucleaire installaties in ons land moest onderzoeken. Er is toen besloten dat kerncentrales steeds minstens dertig kilometer van bevolkingscentra verwijderd moeten zijn. Zo een locatie bestaat gewoon niet in België. Toch zijn de kerncentrales er en niemand vindt dat de inplanting ongepast is.

Laten we die hernieuwbare energie dus alstublieft een kans geven. Ze verdient die kans en zal die ongetwijfeld ook waarmaken, als we erin geloven.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, bij de bespreking van de beleidsnota Energie heb

ik me tot de minister gericht en het een zeer goede beleidsnota genoemd. Ik blijf natuurlijk bij mijn standpunt. Ik wil erop wijzen dat niemand een monopolie heeft op de waarheid, ook niet voor deze materie. Ik wil hier zeker geen twistpunt van maken. Ik wil me voldoende soepel opstellen. Ik blijf echter voorstander van verder onderzoek. Wanneer men me kan bewijzen dat de bouw van windmolens echt interessant is ook voor onze steden en gemeenten, zal ik heel graag een nieuwe visie aannemen.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Ik wil erop wijzen dat we geen tegenstanders zijn van alternatieve energie. We willen er volledig aan meewerken dat men het maximale doet om alternatieve energie te zoeken. Maar men moet die alternatieve energie niet op een soort populistische manier willen verkopen.

Ik wil ingaan op de opmerking van de minister. Om geografische redenen is Denemarken ideaal voor de bouw van windmolens, zoals Frankrijk of Zwitserland ideaal zijn voor het bouwen van waterkrachtcentrales. In tegenstelling tot wat in het ontwerp van decreet staat, zou ik in dit verband willen vragen dat men wel groene stroom zou mogen invoeren. Ik vermoed immers dat de Europese richtlijnen ons uiteindelijk toch zullen verplichten die invoer toe te laten, waardoor de concurrentiekracht van de Belgische ondernemers terzake wordt aangetast.

Een tweede element is het inkomensverlies voor de gemeenten. Indien men in de huidige situatie de liberalisering doorvoert, kunnen de verliezen voor de gemeenten worden geschat op 20 tot 25 percent. Ik haal het voorbeeld aan van de gemeente Bilzen, met ongeveer 11.000 aansluitingen. Voor die gemeente zou dit neerkomen op een jaarlijks verlies van 25 miljoen frank.

Volgens de minister kunnen deze verliezen worden gecompenseerd door een participatie in het netbeheer van een intercommunale, liefst een zuivere. Op dit ogenblik doet zich terzake echter een vreemd verschijnsel voor. Zo richt Interelectra in Limburg momenteel twee maatschappijen op, waarbij de ene maatschappij, Nuhma, netbeheerder is en de andere maatschappij, Salesco, de stroom verkoopt. Op het ogenblik beheert Interelectra ongeveer 98 percent van de elektriciteitsproductie in Limburg. Zal dat geen monopoliepositie opleveren ?

Geraerts

Luidens het verslag denkt de minister immers ook dat maximaal 10 percent van de klanten zal veranderen van leverancier. U zegt zelf dat de meeste mensen in Limburg wel tweemaal zullen nadenken voor ze overstappen van Interelectra naar een andere privé-maatschappij. Doordat dezelfde maatschappij, namelijk Interelectra, participeert aan zowel het netbeheer als de verkoop, zal ze zich in een soort monopoliepositie bevinden. Netbeheer en de verkoopsmatenschap behoren zo uiteindelijk tot dezelfde holding, wat maakt dat winst of verlies steeds hetzelfde zal blijven. Dit kan slechts worden gerecupereerd door de participatie in andere vennootschappen. Dat hoeven niet noodzakelijk elektriciteitsbedrijven te zijn. Zo staat het immers in de oprichtingsnota van Nuhma : zij kunnen participeren in alle vennootschappen. Dus gaat het hier over een soort beursverrichting, met risicokapitaal dat men gaat beleggen om de winst of het verlies van de gemeenten te recupereren.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, omwille van de verschillende vragen die we ons stellen, zal het Vlaams Blok zich bij de stemming onthouden.

– *De heer André Denys, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

MOTIE VAN ORDE**Voorstellen tot spoedbehandeling**

De voorzitter : Met toepassing van artikel 46 van het Reglement heeft de heer Vermeiren bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, hierbij vraag ik de spoedbehandeling voor drie voorstellen van resolutie, namelijk het voorstel van resolutie van de heren Denys, Peeters, Gatz en Hollemans en mevrouw Van Hecke betreffende de algemene aanbevelingen uit het jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst (Stuk 371), het voorstel van resolutie van de heren Timmermans, Bex en Kindermans, mevrouw Guns en mevrouw Vertriest betreffende de aanbevelingen inzake milieu en ruimtelijke ordening uit het jaarverslag 1999 van

de Vlaamse Ombudsdienst (Stuk 373) en het voorstel van resolutie van de heren Platteau, Bossuyt, Ramon en De Cock betreffende de aanbevelingen inzake fiscaliteit uit het jaarverslag 1999 van de Vlaamse Ombudsdienst (Stuk 374).

De voorzitter : Is het parlement het eens met die voorstellen tot spoedbehandeling ? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat de voorstellen van resolutie morgen worden behandeld.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt – 285 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik vond de uiteenzetting van de heer Schuermans bijzonder interessant. Mijnheer Schuermans, ik stel echter wel het volgende vast. U blijft benadrukken dat u voor een zeer snelle liberalisering bent, maar tegelijkertijd hoor ik een opeenstapeling van alle mogelijke praktische bezwaren die aangeven dat zo'n snelle liberalisering eigenlijk niet kan.

Mijnheer Schuermans, sinds 1996 is er de Europese richtlijn. Tijdens de vorige legislatuur was er ook een minister van Energie. Ik kan me niet voorstellen dat het besef dat we tot een versnelde liberalisering moeten komen, in uw fractie pas de laatste maanden is opgedoken. Ik kan alleen maar vaststellen dat er tijdens de vorige legislatuur geen enkel initiatief werd genomen in de zin van het initiatief dat nu voorligt.

U zegt nu plots dat wat erin staat, eigenlijk nog te traag gaat. Toch heb ik de minister bij herhaling in

Voorhamme

de commissie horen zeggen dat als het enigszins sneller kan, het niet aan de Vlaamse overheid zal liggen om die liberalisering versneld door te voeren. Telkens wanneer de minister dan inderdaad een aantal ingrijpende veranderingen voorstelt, hoor ik u niets anders dan praktische bezwaren formuleren. Mijnheer Schuermans, het is het ene of het andere.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer Voorhamme, het verheugt me uiteraard dat u mijn uiteenzetting bijzonder interessant vond. Wij pleiten al een hele tijd voor een versnelde vrijmaking in het tempo van de ons omringende landen. Twee of drie jaar in dit dossier betekent immers een eeuwigheid. Ook in de federale wetgeving hebben de christen-democraten steeds gepleit voor een vrijmaking in het tempo van de ons omringende landen.

We hebben daar uiteraard een goede reden voor. Ik denk bijvoorbeeld aan onze KMO's. We moeten ervoor zorgen dat we hun concurrentiepositie beveiligen ten opzichte van hun collega's in de ons omringende landen. Ook voor de particulieren en de gezinnen is het niet meer dan billijk dat ze vergelijkbare prijzen hebben.

U weet dat de laatste jaren de evolutie van de vrijmaking zeer snel is gegaan. De Europese Commissie heeft in deze legislatuur nog een pleidooi gehouden voor een versnelde vrijmaking.

Ik wil ten slotte ook nog het volgende onder de aandacht brengen. In de vorige legislatuur werden er twee federale wetten aangenomen : voor elektriciteit en voor gas. Binnen een maand nadat die twee federale wetten waren aangenomen, lag er ook een ontwerp van decreet van toenmalig Vlaams minister Van Rompuy voor. Het is dus absoluut niet zo dat onze vraag tot vrijmaking van zeer recente datum is.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik wil de discussie over de timing zo snel mogelijk van de baan hebben, daarom dit antwoord. In het decreet verwijst men expliciet naar de federale agenda, maar er werd altijd gezegd dat dit een minimale agenda is. Niets belet ons om sneller te gaan. We willen zeker niet verzanden in de georganiseerde chaos van Duitsland,

maar ik ben wel van plan om snel te werken, al weet ik nu al dat daarover zal worden gejammerd.

Ik wil snel werken, maar ik wil daarvoor eerst de instrumenten creëren. In Engeland heeft men niet op Europa gewacht om te liberaliseren. In België hoefde dat ook niet, maar blijkbaar lagen de zaken er omwille van het federale staatsbestel te ingewikkeld om de liberalisering snel door te voeren. Onze premier moest met een bepaalde maatschappij op reis gaan naar het buitenland. De liberalisering wordt hier daarenboven bemoeilijkt door het oneigenlijke verbond dat er bestaat tussen de openbare en de privé-sector.

Nog niet zo lang geleden hebben we in dit parlement de tpestatuten van de derde generatie goedgekeurd – niet met mijn steun overigens – die haaks op elke vorm van liberalisering staan. Het was dus bijzonder moeilijk voor de nieuwe minister van Energie om een vrijmakingsdecreet op te stellen. Hij moest rekening houden met het bestaande monopoliesysteem en met de tpestatuten derde generatie. Ik heb me dus juridisch zeer deskundig moeten laten bijstaan om dit decreet te kunnen opstellen.

We gaan zelfs nog verder in dit dossier, dat overigens geen ideologisch of politiek gekleurd dossier mag zijn, maar dat een dossier van goed beheer is. Minister Sauwens heeft vorige vrijdag binnen de regering het dossier van de intercommunales zeer moedig losgewrikt. Hij heeft zich gekant tegen de gemengde intercommunales : er mogen geen nieuwe gemengde intercommunales meer worden opgericht en de bestaande moeten worden afgebouwd. Zulke intercommunales, die overigens nergens anders bestaan, zijn immers een aberratie. Ik vraag me trouwens af of Europa ze nog lang zal dulden.

Niemand kan er iets tegen hebben dat een intercommunale participeert in een vennootschap. Vennootschappen zijn immers belasting- en BTW-plichtig en onderworpen aan de normale concurrentieregels. Intercommunales zijn dat niet. Als dus privé-partners participeren in een intercommunale, krijgen zij privileges die niet te verantwoorden zijn. De maatregel van minister Sauwens is dus een versterking van mijn decreet. In de toekomst zullen enkel intercommunales kunnen participeren in een vennootschap, een mogelijkheid die eerder door de federale wetgever al geopend was. Het zal niet eenvoudig zijn om dit nieuwe systeem toe te passen en het verleden achter ons te laten. De privé-sector, die vroeger participeerde, zal ook correct vergoed moeten worden.

De heer Johan De Roo : Ik hoor hier uit diverse hoeken verkondigen dat men voorstander is van een versnelde liberalisering. Niemand zal ontkennen dat dit een complex dossier is. Als het een eenvoudig dossier zou zijn, waarom heeft de vorige federale regering dan gedurende maanden een werkgroep van experts belast met het dossier ? Hun rapport was pas klaar in september 1999. Iedereen die zich een beetje in deze materie heeft verdiept, moet erkennen dat het een complexe materie is met heel wat repercussies. Dat is in de commissie ook gebleken.

Voor een stuk heeft het dossier ook te maken met de autonomie van de gemeenten. Tot nog toe hebben de gemeenten op basis van de wet van 1925 een zeker monopolierecht. Bovendien is er een federale wetgeving gekomen in april 1999 en ook daarmee moeten we in Vlaanderen rekening houden.

Ik zou het dus niet zo voorstellen alsof wij op de rem willen staan. De heer Schuermans heeft wel op een aantal praktische problemen gewezen. Ook ik zal niet ophouden dat te doen, bijvoorbeeld als men vanaf 1 januari 2001 het systeem van groene stroomcertificaten aan alle intercommunales in Vlaanderen zal opleggen. Dat zal immers belangrijke consequenties hebben. Ik zal daar in de verdediging van mijn amendement nog op terugkomen.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Eigenlijk bevestigen al deze tegenwerpen mijn mening dat het decreet nodig was. Het is een voorbeelddecreet. Zoals de beslissing van minister Sauwens een moedige beslissing is, getuigt ook dit decreet van een moedig beleid. Nog jaren kon men problemen en bezwaren aandragen om de discussie te heropenen. De sector en de gemeenten hadden echter nood aan duidelijkheid. Dit decreet is duidelijk, zo duidelijk dat we het radicaal vernieuwend kunnen noemen, zeker voor deze sector. De minister heeft al enkele keren gezegd dat deze sector van in het begin een kwalijke traditie heeft opgebouwd, een traditie van publiek-private samenwerking op een manier die niet past. Ik heb heel wat doctoraatsthesisen gelezen waarin telkens werd gewezen op de perverse PPS-structuur van de elektriciteitssector. Toch veranderde er nooit iets, wel integendeel, het perverse model werd tot zeer onlangs geconsacreerd.

Dit decreet houdt een fundamentele herstructurering van de sector en van dat model in. Het is goed

dat er komaf wordt gemaakt met een model dat ons ervan weerhoudt om op het vlak van energie een vooruitstrevend beleid te voeren. Ik ben niet de enige die dat zegt. Talloze auteurs hebben zich in de loop der jaren beziggehouden met het bestuderen van deze sector en in hun wetenschappelijke studies onderschrijven ze dit.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Voorhamme, u gebruikt het woord pervers. Nochtans heeft 75 tot 80 percent van de gemeenten in de loop van de voorbije decennia voor de energie- en gasvoorziening op vrijwillige basis gekozen voor de formule van samenwerking met een privé-partner. Ik zie niet in waarom dit nu plots een perverse manier van werken moet worden genoemd, tenzij u daar zeer goede argumenten voor geeft. Ik distantieer me in elk geval van die kwalificatie.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Zelf heb ik die term al gebruikt in een thesis die ik in 1973 heb afgeleverd. Daarin heb ik op een wetenschappelijke manier duidelijk aangetoond welke nefaste invloed het systeem heeft op de energietarieven en op de gemeentelijke financiën. Het is niet omdat een meerderheid van gemeenten ooit op vrijwillige basis – dat neem ik althans aan – heeft beslist om in zo een systeem te stappen, dat het systeem niet pervers zou zijn.

We kennen in dit land tal van verschijnselen die te maken hebben met collusie van belangen.

Het is niet omdat er een collusie van belangen is, dat dat ook goed is voor de consument en voor het algemeen beleid van een land. Het systeem waar men vrijwillig is ingestapt, heeft misschien onvrijwillige gevolgen, waarin men dan zit opgesloten en waaruit men moeilijk kan ontsnappen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Het is nog ruimer. Zelfs de gemeenten die hebben geopteerd voor een zuivere intercommunale, zitten in een pervers mechanisme : de intercommunales zijn verplicht om bij een privé-bedrijf elektriciteit aan te kopen. Dat is uniek. Dat we daar nog nooit een onderzoekscommissie aan hebben gewijd ! Normaal gesproken hebben de gemeenten de opdracht om goederen tegen de laagste prijs aan te kopen. Daar speelt het voogdijsysteem. Intercommunales zijn gehouden

Stevaert

aan de wetgeving op de overheidsopdrachten, maar in de energiesector zijn de intercommunales daar niet aan gehouden voor de inkoop van energie. Meer nog : ze zijn verplicht om de energie te kopen aan de duurste prijs, want nergens is hij zo duur als in eigen land.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, het zou voor dit debat goed zijn aandacht te schenken aan het volgende. We hebben het nu over de prijs, de perverse benadering, de prijsvorming in België en de problematiek van de prijzencommissie. De oorzaak van het feit dat de elektriciteit in België zo duur is, ligt niet noodzakelijk bij de gemengde intercommunales, maar is dikwijls te wijten aan een aanvraag tot prijsverhoging waarover door Vlaanderen niet veel problemen werden gemaakt. Limburg heeft hierin een voorbeeld gesteld. Daarom is de liberalisering ook een goede zaak.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Is het niet zo dat door de vrijmaking van de markt te versnellen, de impact van het Controlecomité verkleint en uiteindelijk helemaal verdwijnt ? U zou een bondgenoot moeten zijn van een versnelde vrijmaking, wat de prijscontrole in een heel andere context plaatst.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Voor mij is het decreet radicaal vernieuwend omwille van het effect op de structuur van de sector. Het is bovendien een beleidsmatig bijzonder orthodox decreet. Het draagt een zeer orthodoxe visie op de nieuwe rol van de overheid in een geliberaliseerde markt in zich. Alle elementen zijn erin vervat, bijvoorbeeld de scheiding tussen netbeheer en de verkoop.

De manier waarop dit wordt geregeld, is een voorbeeld van duidelijkheid op het vlak van de nieuwe regulerende rol van een overheid in een geliberaliseerde markt. Ik denk bijvoorbeeld aan een regulariseringsinstantie die absoluut noodzakelijk is, met afzonderlijk een arbitrage-instantie. Ik denk ook nog aan het duidelijke maatschappelijke kader – waar sommigen blijkbaar problemen mee hebben – dat duidelijke normen afbakent inzake universele dienstverlening, kwaliteitsbewaking, vrij radicale

sociale bescherming, rationeel energiegebruik en de aanmoediging van hernieuwbare energiebronnen.

Ik denk dat de manier waarop een en ander in dit decreet is gestructureerd een voorbeeld van wetgeving is voor een discussie over een economie met sectoren die traditioneel tot het overheidsdomein behoren. Deze sectoren worden nu omwille van het concurrentiebeginsel door de overheid binnen een bepaald kader gestuurd en in zekere mate gereguleerd. Dat zal het niet enkel mogelijk maken Vlaanderen een voorbeeldrol te laten spelen, maar zal het misschien zelfs mogelijk maken dat Vlaanderen in de toekomst het Europese voortouw zal nemen.

Namens mijn fractie wil ik nog stellen dat de zwakke schakel in dit decreet niet wordt gevormd door het decreet zelf, maar door de discussie over de zogenaamde capaciteit om te voldoen aan de normen voor de groenestroomcertificaten. Een regelgever zou mijns inziens blijk geven van een bijzonder grote onhandigheid indien hij zou beginnen met een impliciete afschaffing van zijn normen. Wie praat met ingenieurs en andere deskundigen uit de sector, zal bevestigen dat de normen technisch perfect haalbaar zijn. (*Opmerking van de heer Eddy Schuermans*)

Het zou dan ook dom zijn meteen met de uitverkoop te beginnen en te vragen om elders in te kopen of in te voeren. Het is in Vlaanderen technisch mogelijk, en er moeten dus geen uitvluchten worden gezocht om het niet in Vlaanderen te doen.

Het probleem is dat de prioriteit maatschappelijk moet worden doorgetrokken. Het is dus geen technische, maar een maatschappelijke discussie. Zoals reeds door andere collega's aangehaald, betekent dit dan ook dat we deze aanpak consequent moeten aanhouden in het beleid inzake ruimtelijke ordening. Dit is reeds aan bod gekomen in de discussie over de beleidsnota én in de motie die toen ter stemming werd voorgelegd. Namens mijn fractie wens ik dan ook te vragen dat deze toegezegde maatschappelijke prioriteit zo snel mogelijk wordt doorgetrokken.

U hebt terecht verwezen naar de investeringen in windmolens op zee. Een investering in een windmolenpark kan op zeer korte tijd technisch kan worden gerealiseerd. Zodra de administratieve verplichtingen voldaan zijn, kan het bijzonder snel gaan. Kijk maar eens naar wat er in Azië gebeurt. Daar worden enorme projecten in korte tijd gerealiseerd, en dat bewijst dat we niet met een tijds-

Voorhamme

excuus moeten komen aandragen. Als de bedrijven en de overheid hun goede wil tonen, dan kan dat worden gerealiseerd.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Voorhamme, ik denk dat u bij een cruciaal punt bent terechtgekomen. Tijdens de bespreking van het decreet heb ik er al op gewezen. Diverse leden van de commissie onderschreven het als een groot praktisch probleem. Gisteren had ik een vergadering met experts. Zij zijn heel duidelijk. Ze dagen ons uit : al hebben we vandaag de politieke wil om ergens een windturbinepark in te richten, volgens hen zal het over anderhalf jaar nog niet bestaan.

Op het vlak van ruimtelijke ordening beweegt er totnogtoe niets. Binnen de coalitie die aan de macht is, pleiten een aantal mensen voor groene stroom, maar ze zijn tegelijkertijd tegenstanders van de bouw van windturbineparken. Ik kan het niet anders uitleggen. Hoe komt het dat er geen regels op het vlak van ruimtelijke ordening kunnen worden vastgelegd ? Hoe komt het dat geen regels werden vastgelegd toen het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening tot stand kwam ? Toen wist men immers heel goed dat die regels nodig zouden zijn. Met geen enkele praktische afspraak boekt men enige vooruitgang.

Ik zal straks een amendement indienen. Het is immers nogal nefast om op te leggen dat de zuivere sector en de gemengde sector vanaf 1 januari 2001 onderhevig zullen zijn aan belangrijke boetes als niet kan worden bewezen dat voldoende groene stroom voorhanden is. Ook al is de wil aanwezig, door regels van ruimtelijke ordening, het vergunningenbeleid, de federale verplichting tot een MER per site, kan niet voldoende groene stroom worden opgewekt binnen een half jaar.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, ongetwijfeld is dit technisch mogelijk. Met heel veel goede wil en de nodige ondersteuning, moet het kunnen. Mijnheer de minister, het zal echter nodig zijn om de zaak te forceren. Eergisteren vond een vergadering plaats over de mogelijke aansluiting van windmolenparken op de voorzieningen te land. Er zijn twee grote centrales, één in Bredene en één in Oostduinkerke-Koksijde. De ene bevindt zich in agrarisch gebied, de andere in een duinendecreet-

zone. Dat is een levensgroot probleem. Alleen al om de offshore windmolenparken aan te sluiten, moeten werken op het land worden uitgevoerd. Er zal bijgevolg heel veel goodwill nodig zijn om grote taboes, zoals het duinendecreet, te doorbreken. In elk geval zal er iets moeten worden geforceerd. Ik hoop dat dit dossier reeds hangende is.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer de voorzitter, ik herhaal dat het over 1 percent gaat tegen 2001. Heel wat initiatieven zitten in de pijplijn. Een aantal daarvan zijn heel zinvol, een aantal andere zijn totaal onzinnig. Sommige maatschappijen zoeken natuurreservaten en dienen een aanvraag in om daar windmolens te plaatsen. Daar krijgen ze uiteraard geen vergunning voor.

Ik heb een afspraak met minister Van Mechelen om snel een omzendbrief klaar te stomen. Die omzendbrief zal ervoor zorgen dat we tegen 2001 aan 1 percent zitten. Er zal op de ene strekdam heel snel een toewijzing komen voor uitbreiding en verhoging van de capaciteit. De tweede strekdam zal snel worden toegewezen want daar zijn geen ecologische problemen. Bovendien moet voor ons niet alle groene stroom van windmolens komen, hij kan ook van waterkracht komen. Vrijdag open ik een waterkrachtcentrale in Bocholt. We hebben er in Vlaanderen nooit aan gedacht om via onze sluizen aan energierecuperatie te doen. Er zijn initiatieven waarin de overheid voor 50 en de sector voor 25 percent investeert om zonne-energie te winnen. Sommige gemeenten, Lommel bijvoorbeeld, doen daar nog 25 percent bovenop. Daar zijn de zonnepaneleninstallaties bijna gratis want er is voor 100 percent subsidie. Alhoewel men het oorspronkelijke bedrag altijd een beetje overschrijdt. Er leven alleszins genoeg initiatieven aan de basis.

Ik deel de bekommernis van de heer De Roo. Als men omwille van bureaucratische onbegrijpelijke toestanden de doelstellingen niet kan halen, zou het niet correct zijn om de sector te straffen. Daar ben ik het mee eens, maar ik ben het er niet mee eens om de stok achter de deur nu al weg te nemen. De sector had toch ook een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid ? Toch zit de sector te wachten op regels van de overheid ! We hebben het nu toch vaak over ethisch ondernemen ? Waarom heeft die sector nooit, maar dan ook nooit, een initiatief genomen voor alternatieve energieproductie ? ! Waarom ? ! Omdat men er niets aan verdiende en omdat men altijd wilde bewijzen dat groene energie niet rendabel was. Dat bracht hun andere energie immers in gevaar. Daar-

Stevaert

om was het verzet zo gigantisch ! Ik weet waarover ik praat, daarom praat ik zo emotioneel. Als we nu niet het signaal geven, mijnheer De Roo, dat het absoluut moet, dan slaapt de sector weer in.

Er moet me nog iets van het hart, mijnheer Geraerts. U pleit voor het produceren van alternatieve energie in het buitenland. Dat vind ik een zeer merkwaardig standpunt van het Vlaams Blok. Mijn standpunt is dat we in het binnenland, Vlaanderen met name, een aantal procenten moeten genereren. Dat neemt niet weg dat buitenlandse groenestroomcertificaten aanvaard kunnen worden. Ik hoop dat Europa tot 10 of 15 percent alternatieve stroomproductie zal opleggen. Ik beschik over aanwijzingen dat dit zo zal zijn. We moeten onze verantwoordelijkheid nemen en – ocharme – 3 percent, en in de toekomst 5 percent, groene stroom produceren. Ik vraag niet dat men zoals in Denemarken 20 tot 25 percent produceert. Maar men moet mij niet komen vertellen dat er in Vlaanderen niet genoeg wind is. Er zal ook wel te weinig zon zijn en binnenkort komt men vertellen dat er niet genoeg biomassa is in Vlaanderen !

Ik heb zelfs vastgesteld dat de Boerenbond plots, zeer merkwaardig, ontzettend bekommerd is om het landschap. Windmolens zouden het landschap kunnen bezoedelen ! Dat vindt de Boerenbond een enorm probleem. In Denemarken heeft men altijd in samenspraak met de agrarische sector zorg besteed aan het landschap en daar zijn de boeren bijzonder geïnteresseerd in het bouwen van windmolens. Voor hen betekent dat immers een grote aanvulling op hun inkomen. Als we individuele windmolens kunnen toelaten op individuele boerderijen waar dat ecologisch, ruimtelijk en esthetisch verantwoord is, zullen daar heel wat boeren op inpikken.

De voorzitter : De heer Geraerts heeft het woord.

De heer Jean Geraerts : Mijnheer Stevaert, ik heb niet gepleit voor de invoer van groene stroom uit het buitenland. U verbiedt in het voorliggende decreet echter wel de invoer van groene stroom uit het buitenland. Europa zal echter de bestaande regelgeving aanpassen en zal u verplichten om groene stroom in te voeren. Hierdoor plaatst u de mensen die momenteel zware inspanningen leveren in een zware concurrentiepositie.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik zou nog één iets willen zeggen. Ons volk schittert vaak door zijn creativiteit. Heel vaak echter gebruiken we die creativiteit in de verkeerde richting. Als we die creativiteit nu allemaal in de goede richting gebruiken, zullen we de vooropgestelde doelen zeker halen. (*Applaus bij AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux (*Op de tribune*) : Met het voorliggende elektriciteitsdecreet wordt de eerste stap naar een duurzame energievoorziening in Vlaanderen voor het eerst decretaal verankerd. Dit is des te betekenisvoller omdat in het verleden op dit vlak zeer weinig is gebeurd. We hebben bijgevolg een grote achterstand in te halen.

De bepalingen in dit elektriciteitsdecreet komen gedeeltelijk voort uit de door Europa opgelegde liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Ze zijn voor een aanzienlijk deel echter ook de vrucht van het vernieuwende elan dat paars-groen wil introduceren rond het denken over en het omgaan met energie. Als groene partij zijn we dan ook tevreden dat centrale groene aandachtspunten uit het regeerakkoord worden verwezenlijkt. We denken hierbij niet enkel aan de opgelegde scheiding tussen productie, transport, distributie en verkoop van elektriciteit, maar ook aan de sociale en ecologische openbare dienstverplichtingen.

De driepersentnorm voor hernieuwbare energie is hier vandaag al een aantal keren vermeld. Deze norm moet tegen 2004 worden gehaald. Dit betekent in elk geval een significante verscherping tegenover de doelstelling van de vorige regering om de 3 percent pas tegen 2010 te verwezenlijken. Sommige vinden dit te ambitieus of zelfs onrealistisch. Voor ons is die 3 percent evenwel een absolute minimumnorm.

Men moet ophouden met groene stroom louter in functie van zijn financiële rentabiliteit te bekijken. Groene stroom moet ook worden bekeken in functie van de nood om minder koolstofdioxide en radioactief afval te produceren. In dit opzicht betekent elke kilowatt groene stroom een grote winst. Dit houdt trouwens niet in dat groene stroom geen financiële winst zou teweegbrengen.

Wat die winst betreft, heb ik het dan concreet over het opwekken van groene stroom. Het maakt niet veel uit waar men in Vlaanderen windturbines plaatst. Het potentieel bestaat wel degelijk overal. Dit geldt zeker voor de moderne windturbines. De modellen die binnen vijf of tien jaar beschikbaar

Glorieux

zullen zijn, zullen dit potentieel nog beter kunnen benutten.

Het enorme economische potentieel situeert zich niet enkel op het vlak van de productie van elektriciteit, maar ook op het vlak van de productie van windturbines. Een week of twee geleden is in Overijse nog een grote nieuwe productiehal van Turbo-winds ingehuldigd. Drie weken geleden stond bovendien een artikel in de FET waaruit bleek dat ABB volop in windturbines wil investeren omdat dit de toekomst is.

Als Vlaanderen in een toekomstgerichte, hoogtechnologische industrie wil investeren en als het die industrie met een groot potentieel in binnen- en buitenland ook de nodige kansen wil geven, dan mogen we de eigen binnenlandse windenergiemarkt niet aan ons laten voorbijgaan. We zijn er ons evenwel terdege van bewust dat voor het halen van deze doelstellingen zowel door de sector als door de overheid inspanningen moeten worden geleverd. Van de elektriciteitsproducenten zal een mentaliteitswijziging worden verwacht.

De heer Voorhamme sloot zijn betoog af met de volgende woorden: 'Laten wij onze creativiteit en onze inventiviteit in positieve zin gebruiken.' Ik denk dat het daar inderdaad op aankomt. Als men aan een slager vraagt om een programma op te stellen over vegetarisch voedsel, dan zal die zeggen dat dit niet haalbaar is, dat er niemand in geïnteresseerd is en dat vegetarisch voedsel er vies uitziet en niet lekker is. Met een dergelijke mentaliteit zal men inderdaad het programma niet laten slagen.

Er zal dus van de elektriciteitsproducenten daadwerkelijk een mentaliteitswijziging worden verwacht. Ik hoop dat de in het decreet opgenomen boeteclausule hen eraan zal herinneren dat die mentaliteitswijziging niet volledig vrijblijvend is.

Bij het begin van de vorige eeuw sprak de Amerikaanse autoproducent Ford de volgende woorden: 'We don't produce cars, we produce profit.' Bij de grote elektriciteitsproducenten gold hetzelfde adagium. Wat ze produceerden en hoe ze dat deden, was niet belangrijk, zolang het maar opbracht. Vanaf nu zal naast de winst ook de productiewijze, de aard en de kwaliteit van het geproduceerde en geleverde product van belang zijn.

Het welslagen van de in het decreet verankerde doelstellingen zal echter ook afhangen van de alertheid en de gedrevenheid van de Vlaamse rege-

ring. De grootste prioriteit moet worden gegeven aan de uitvaardiging van duidelijke, verantwoorde en werkbare richtlijnen met modaliteiten voor de inplanting van windturbines. Elke dag van uitstel legt inderdaad een hypotheek op de verwezenlijking van de driepercentnorm. Ik constateer echter dat sommigen zwaardere voorwaarden willen opleggen aan de inplanting van windturbines dan aan de inplanting van kerncentrales. Aan de andere kant stel ik ook vast dat de producenten aandringen op richtlijnen en dat verheugt me. Ze willen plots allemaal windturbines bouwen. Ik denk dat dit het beste bewijs is voor het feit dat de bepalingen van het decreet al werken voor het decreet in voege is. Het zet de producenten dus aan tot het produceren van groene stroom, terwijl ze er vroeger in het geheel niet in waren geïnteresseerd.

De heer Johan De Roo : Collega, ik begrijp niet goed waar u het over heeft.

Ik zal een heel concreet voorbeeld geven. In mijn gemeente is het bestuur bereid een belangrijk windturbinepark te laten bouwen. We kunnen daar dit jaar echter niet over beslissen omdat dat zal worden beschouwd als verkiezingspropaganda. We moeten dus wachten tot na de gemeenteraadsverkiezingen. We hebben richtlijnen in die zin ontvangen van de gouverneur, in opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken van de Vlaamse regering. Als we de beslissing later nemen, moet de vergunning voor de bouw nog worden aangevraagd. Als het instrumentarium voor het verlenen van die vergunning hetzelfde blijft als vandaag, kunnen we die onmogelijk op enkele maanden tijd hebben. We zitten dan al ver in het jaar 2001.

Wij willen dit dus niet vertragen, integendeel. U moet de zaken niet op hun kop zetten. We willen alleen wijzen op enkele praktische moeilijkheden die zich voordoen. Wat heeft het voor zin hier te eisen dat men moet voldoen op 1 januari 2001, als dat in de praktijk niet haalbaar is?

Men heeft bovendien clausules ingebouwd die onmiddellijk met zich zullen meebrengen dat, als men de norm van 0,96 percent in 2001 niet haalt, de gemengde sector in Vlaanderen niet minder dan 560 miljoen frank aan boetes zal moeten betalen. Men zal die uiteraard doorrekenen aan onder andere de gemeenten. Ik wens daar enkel de aandacht op te vestigen.

De heer Eloi Glorieux : Dat is heel correct. Daarom moet men van het uitbrengen van die richtlijn een topprioriteit maken. Het gaat om 0,96 percent, iets minder dan 1 percent. Er zijn nog andere mo-

Glorieux

gelijkheden dan windenergie. Het is een goede zaak dat men zich plots interesseert in windmolens. Men kan echter ook kiezen voor andere groene manieren om stroom op te wekken. Men kan die evengoed aanwenden om aan die norm te voldoen. In het verleden heeft men nagelaten dit te doen. De norm van 1 percent in 2001 en 3 percent in 2004 is gewoon de som van verscheidene duurzame energiebronnen. Als men het potentieel in Vlaanderen optelt, dan overschrijdt men ruimschoots dat percentage. Over de commentaar van de minister aan het gemeentebestuur moet u mij niet interpellieren.

Het welslagen van de bepalingen van het voorliggende elektriciteitsdecreet zal daarnaast ook afhangen van de 16 daarmee samenhangende uitvoeringsbesluiten. Onze fractie zal dit proces nauwlettend opvolgen en een constructieve bijdrage leveren. We denken hierbij aan het concretiseren van de openbare dienstverplichtingen, het definiëren van 'kwalitatieve WKK-installaties', het bepalen van de voorwaarden waaraan netbeheerders moeten voldoen, en – vooral – aan het bepalen van de energiebron die in aanmerking komt voor groene stroomcertificaten.

Zoals de minister tijdens de debatten in de commissie heeft bevestigd, zullen we erop blijven toezien dat enkel elektriciteit die daadwerkelijk op een duurzame én hernieuwbare wijze wordt opgewekt, als groene stroom zal worden erkend. Traditionele huisvuilverbrandingsovens, waarin gemengde afvalfracties worden verbrand, horen duidelijk niet in dit rijtje thuis.

We willen ten slotte aanstippen dat dit Elektriciteitsdecreet een wezenlijke maar slechts eerste stap is naar het verankeren van een duurzamer energiebeleid in Vlaanderen. Minstens zo belangrijk en dringend is het tot stand komen van een REG-decreet, dat het rationeel energiegebruik regelt. Ook op dit vlak heeft Vlaanderen een achterstand goed te maken en ligt er een groot onaangeroerd potentieel te wachten.

Mijnheer de minister, de tussentijdse evaluatie is bevredigend. De eindtermen liggen evenwel nog voor een deel in het verschiet. Met dit ontwerp wordt in elk geval een belangrijke stap in de goede richting gezet. We hopen dat de uitvoeringsbesluiten snel zullen volgen zodat we werk kunnen maken van een duurzamere energievoorziening. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, we zijn zeer tevreden omdat er eindelijk een Vlaams energiedecreet zal worden goedgekeurd. Sinds de grondwetsherzieningen van 1980 en – meer nog – van 1988 heeft Vlaanderen ter zake een uitgebreid bevoegdheidspakket. Vandaag werken we voor het eerst die bevoegdheden echt uit.

Ik wil een en ander toch wat relativeren. Men mag de zaken niet al te zwart-wit voorstellen en een sterke ideologische ondertoon in de uiteenzettingen leggen. Zoiets roept bij mij altijd weerstand op. Eigenlijk zijn we niet bijzonder moedig geweest, want we hebben twaalf jaar gewacht om te definiëren welk soort hernieuwbare energie moet worden gecreëerd. Gelukkig staan we er vandaag, maar zoals we ons kunnen afvragen waarom de intercommunales zo lang hebben gewacht om te investeren, kan ook gevraagd worden waarom de Vlaamse overheid zo lang heeft gewacht om reglementen uit te werken. Uiteraard is dit initiatief moedig en voorbeeldig, maar we hebben pas gereageerd vier jaar nadat in een Europese richtlijn de liberalisering is opgelegd. Er mag hier toch enige bescheidenheid gepredikt worden ?

In elk geval zijn we tevreden met het voorstel van de regering. Ik kan niet beter doen dan te verwijzen naar het SERV-advies. Daarin lezen we dat de streefwaarden inzake groene energie moeten worden beschouwd als een minimum. Bij de realisatie van de streefwaarden moet rekening worden gehouden met de economische haalbaarheid. Verder roept de SERV op om de decretale organisatie van de energiemarkt uit te diepen. Ik herinner me dat de minister in een interview heeft gezegd dat hij zijn werk heeft gedaan als het mobiliteitsdecreet en dit decreet zijn afgewerkt. Dat was natuurlijk een boutade, maar het advies van de SERV maakt toch duidelijk dat er nog werk aan de winkel is. Er moet bijvoorbeeld een globaal energiebeleidsplan komen.

Het Nederlandse voorbeeld is een toetssteen voor de beoordeling van onze huidige positie. In Nederland heeft men zich gebogen over de gevolgen van de liberalisering. De nieuwe fase in de elektriciteitsvoorziening is ingeluid. Het oude systeem van planning en aanbodgerelateerde marktstructuren wordt vervangen door een systeem waarin de afnemer van elektriciteit met zijn vraag naar elektriciteit de markt zal sturen. Deze nieuwe vraaggestuurde marktstructuur zal de efficiëntie in de sector bevorderen en kostenverlagingen afdwingen.

Loones

Dat moet leiden tot een versterking van de economische infrastructuur van Vlaanderen.

Ook na de inwerkingtreding van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten blijft het echter nodig de marktontwikkelingen nauwlettend op te volgen en zo nodig bij te sturen. De diversiteit van potentiële leveranciers wordt groter. De verwachte levendige concurrentie op de markt zal naar verwacht gunstige effecten hebben op de prijsontwikkeling. Er is bijvoorbeeld wel behoedzaamheid geboden inzake betrouwbaarheid. We weten dat de energiesector nood heeft aan zeer grote reservecapaciteiten. De klant is niet bereid om te wachten op de levering van energie, zoals hij wel wil wachten op de bevrediging van essentiële noden zoals gezondheidszorg en dergelijke. Tot vandaag was er de luxesituatie van één verantwoordelijke – ook al kon men die toestand pervers noemen. Nu komen er verschillende – waaronder buitenlandse – aanbieders. Het zal echter moeilijk worden om van hen verbintenissen af te dwingen.

Ik wil het voorbeeld van de hoogspanningslijnen aan de kust aanhalen om de verantwoordelijkheid van de netbeheerder te schetsen. De netbeheerder zal voor torenhoge investeringen en enorme uitdagingen staan. Er wordt geschat dat hij 2 miljard frank zal moeten investeren. Tot vandaag is dat gemakshalve afgeschoven op de rug van de vermalde privé-partner, maar in de toekomst zal dat veranderen. We zullen niet enkel met technische vereisten worden geconfronteerd, maar ook de verantwoordelijkheid dragen om een permanente dienstverlening te waarborgen.

Dat is niet zo evident. Ik pleit er niet voor om het anders aan te pakken, maar men moet ook de voordelen van het zogenaamd pervers systeem onder ogen durven zien. Het was in ieder geval geen slechte privé-partner.

De heer Eddy Schuermans : U spreekt zeer genuanceerd.

De heer Jan Loones : U voelt dat ik mij in niet al te duidelijke uitspraken wentel. (*Gelach*)

Ik wilde tegengewicht bieden.

De heer Eddy Schuermans : Uw openheid siert u.

De heer Jan Loones : Ik spreek mij dan nog niet uit over het afschaffen van de gemengde intercommunales. (*Gelach*)

De verantwoordelijkheid van de netbeheerder wordt zeer groot. Hij verricht een taak van algemeen belang. De netbeheerder kan volgens mij geen commerciële organisatie zijn die het maken van winsten ten behoeve van haar aandeelhouders als doelstelling hanteert. Winsten kunnen slechts als corollarium tot stand komen, als bijzonder gevolg van de concrete uitvoering van de door de decreetgever aan de netbeheerder opgedragen taken. Zo moet de netbeheerder voldoende winsten kunnen realiseren om noodzakelijke investeringen in het elektriciteitsnet te kunnen financieren. Het uitkeren van dividenden moet mogelijk zijn, maar dan enkel op die wijze dat de netbeheerder wordt aangespoord zijn wettelijk opgedragen taken zo efficiënt mogelijk te vervullen. De dividenden om dat net te onderhouden zullen hoog moeten blijven.

Het gevaar bestaat dat het belang van de aandeelhouders, namelijk het maken van winst, de uitvoering van het netbeheer gaat overheersen. Wij vragen dat de handhaving van de nutsfunctie van het netbeheer centraal zou blijven staan.

De netbeheerder zal ook steeds meer worden geconfronteerd met buitenlandse partijen. Dit volgt uit de internationalisering en de liberalisering. Hij zal over voldoende informatie moeten beschikken om in te schatten of deze buitenlandse partijen voldoende garanties kunnen bieden om de met hen afgesloten leveringscontracten tot een goed einde te brengen. Dit moet duidelijk worden in de uitvoeringsbesluiten.

Een belangrijke innovatie in dit decreet is de invoering van de beheersmatige en de juridische onafhankelijkheid van de netbeheerders ten opzichte van de producenten en de leveranciers. De voorwaarden inzake die beheersmatige juridische onafhankelijkheid moeten ook in de uitvoeringsbesluiten worden geschetst. Als men de schema's ziet die nu reeds werden ontwikkeld en waarvan door Electrabel gewag wordt gemaakt, vraag ik me af hoe we aan deze nieuwe voorzieningen zullen komen.

Mijnheer de minister, u zegt in uw inleidende uiteenzetting dat er kruisbestuivingen kunnen zijn, zowel op het vlak van het netbeheer als op het vlak van de verkoop. Ik ben blijven leven met de filosofie van de gemengde intercommunales. Ik ben zeer verrast, en ik ben niet de enige, bij de recente stellingname van de Vlaamse regering inzake de eliminatie van deze gemengde intercommunales. Als ik zie wat u als inleiding bij de bespreking van het decreet hebt gezegd, denk ik dat u zelf ook verrast bent. Hoe zal dit in de toekomst worden georganiseerd?

Loones

seerd ? Is dit de strategie-Termont, waarin een aantal taken duidelijk worden onderscheiden en waar bij iedereen zijn gading vindt ? Ik denk aan de privé-partner met klantenbeheer, zelfs aan onze wateren en zo meer. Ik vraag mij af welke strategie de Vlaamse regering hanteert.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Het gaat om het energievrijmakingsdecreet, niet om het optreden van minister Sauwens waarover de regering reeds een principieel standpunt heeft ingenomen.

Bovendien verwijst u naar Termont, maar u zou die nota eens goed moeten lezen. Daarin wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de zuivere en de gemengde intercommunales. Ik heb al geschetst in de commissie dat Vlaanderen niet langer in regio's zal worden opgedeeld. De verkoop van elektriciteit zal over heel Vlaanderen kunnen gebeuren door iedereen die over een vergunning beschikt.

Dat zal leiden tot een zeer merkwaardig systeem. De vroegere zuiveren zullen een iets gemengder karakter krijgen, en omgekeerd. Bij Intermixt zullen ze zoveel mogelijk van het net in eigen handen willen krijgen. De vroegere gemengde zal volgens mijn aanvoelen samen met Electrabel een verkooporganisatie oprichten. Daarover beslist echter de gemeentelijke autonomie. Sommige regio's van de vroegere gemengde sector zullen menen dat verkopen van stroom geen opdracht meer is voor hen. Zij zullen hun aandelen kunnen verkopen. Daar heb ik geen bezwaar tegen.

Alles moet per regio bekeken worden. In de zuivere intercommunales zal men ook een verkooporganisatie oprichten en daarvoor zal men een privé-partner aantrekken. Ik geloof dat de zuivere sector niet in staat is om die verkooporganisaties zelf te leiden. Zij zullen daarvoor kennis moeten inhuren. Steden en gemeenten zullen ook afhaken en hun aandelen verkopen. Men mag de traditie van de wet van 1925 vooral niet laten verloren gaan. Klanten zijn eigendom van de openbare besturen. U mag zich die waarde niet zo maar laten ontfutselen.

Het is niet aan mij als minister om uit te maken of het een goede of slechte privé-partner is. Het verwondert me echter van u, mijnheer Loones, dat u zegt dat het een ingewikkeld en complex systeem zal worden. Uiteraard, concurrentie is altijd ingewikkeld. Om die te organiseren, zullen wij regels

moeten opstellen. Nu zijn onze nutsvoorzieningen in handen van buitenlandse bedrijven. Suez Lyonnaise des Eaux is bij mijn weten geen Belgisch bedrijf. Van een Vlaams-nationalist verwondert mij dat.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : U mag er mij niet van verdenken dat ik in dit totale concept dezelfde hardnekkigheid aan de dag leg als u. Vlaams-nationalisme heeft niets te maken met de beoordeling van een partner van de gemeenten. Als we telkens op die manier zouden reageren, zouden bepaalde speeltoestellen niet meer kunnen worden geplaatst omdat ze van een buitenlandse leverancier komen.

Wij betreuren ook dat er bij Electrabel niet meer verankering was. Ze kon aan onze economie ook diensten bewijzen. Het is te gemakkelijk om dit zomaar af te schuiven als totaal vijandig voor Vlaanderen. Zelfs met inbreng van buitenlands kapitaal heeft ze een aantal diensten bewezen en is ze een correcte partner geweest. Daarvan zal men mij niet afbrengen. Er kunnen perverse invloeden geweest zijn als we zien hoe het energiedossier in het verleden is verlopen. De foutbeoordeling duidt echter niet alleen de privé-partners aan, maar evenzeer de gemeenten, die daar een zeer gemakkelijk financieel instrument in hebben gezien.

Minister Steve Stevaert : Daar ben ik het niet mee eens. Wat dat betreft treed ik de heer De Roo bij. De gemeenten hadden de keuze tussen een zuivere of een gemengde intercommunale, naargelang de omstandigheden. Ik kan begrijpen dat gemeenten in bepaalde omstandigheden opteren voor een gemengde intercommunale. De zaken zijn niet zo evident op dit vlak.

Ik kan er absoluut niet tegen dat intercommunales steeds door de hogere overheid verplicht zijn geweest om aan te kopen aan een te dure prijs. Niet alleen de Belgische, maar ook de Vlaamse overheid heeft dit duidelijk in de hand gewerkt. Als dat uw stelling is zal ik die bevechten met alles wat ik heb. De intercommunale waar u bij aangesloten bent koopt een gigantisch volume aan stroom aan een hogere prijs dan een bedrijf uit de privé-sector. Dat bedrijf is vrij om aan te kopen. Waarom worden steden en gemeenten in Vlaanderen dan benadeeld ? Dat is dus mijn punt, en niet de discussie tussen zuivere en gemengde intercommunales. Dit moet worden opgehelderd.

Men gaat uit van een fout. Electrabel zou er alle belang bij hebben mochten de gemengde intercom-

Stevaert

munales verdwijnen. Dan komt ze in een competitief kader terecht. Wie zegt dan dat die zuivere intercommunales, waar ze ook vandaan kwamen in het verleden, niet kiezen voor Electrabel als partner om mee samen te werken, als Electrabel goede troeven en voorwaarden biedt? Dan is er ten minste concurrentie mogelijk.

Ik heb niet beslist dat we in een vrije markt leven, maar ik ben wel aanhanger van een vrije markt die sociaal en ecologisch wordt gecorrigeerd. Vindt u dat er in zo een markt een orgaan moet zijn zoals het energiecontrolecomité, waarin vertegenwoordigers van het bedrijfsleven zitten die de prijzen moeten bepalen voor een aantal bedrijven? Dat is op een performante manier gedaan. Het ging over een paar grote bedrijven die er zetelden namens het VBO en hun belangen verdedigden. Die hebben scherpe prijzen kunnen bedingen, in tegenstelling tot de andere bedrijven in Vlaanderen. De werknemers van de sector waren goed beschermd en betaald en konden in goede omstandigheden functioneren. Dat was de verdienste van de vakbonden die daar waren vertegenwoordigd, maar niemand heeft in dat comité de consumenten, het leefmilieu of de concurrentie verdedigd.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, wat dat landschap van de intercommunales betreft wil ik u nog een vraag stellen. Men mag immers wel beweren dat dit landschap niet onmiddellijk iets te maken heeft met het elektriciteitsdecreet, maar ik citeer letterlijk wat u hebt gezegd bij de inleidende besprekingen over het beheer : ‘Verwacht wordt dat de gemeenten de huidige intercommunales als netbeheerders zullen aanduiden.’ Blijft dit zo?

Ik citeer verder : ‘Op die manier is in de toekomst voor de gemeenten een constante dividendestroom uit de elektriciteitssector verzekerd.’ U verklaarde daarnet nochtans dat we niet mogen blijven vasthouden aan de voorbijgestreefde visie van de intercommunales van vroeger.

Minister Steve Stevaert : Netten zullen natuurlijk geografisch zijn. Dat is immers het enige wat geografisch is. Naar mijn aanvoelen zullen de intercommunales daar voor 99,9 percent hun rol blijven spelen. Er is echter ook het verkopen van stroom.

De heer Jan Loones : Dat wou ik net aankaarten. Ik citeer uit uw uiteenzetting : ‘Bovendien kunnen intercommunales deelnemen in handelsvennootschappen die energie en energiediensten aanbieden. Op die manier zullen ze de opgebouwde

knowhow blijvend valoriseren en hebben ze de mogelijkheid om hun verkoopsactiviteiten voort te zetten.’ Ook dit blijft dus volgens u. Het leek me minstens nuttig om die vraag te stellen omdat dit nu anders wordt behandeld. Sindsdien zijn er de standpunten geweest in verband met de intercommunales.

Dan wil ik het nog even hebben over de opvolging van het geheel. Aan de sector wordt de mogelijkheid gelaten het door de overheid geschetste milieukader in te vullen. De rol van de overheid moet hierbij in hoofdzaak omkaderend en controlerend zijn. Daartoe zou het raadzaam zijn de producenten en leveranciers regelmatig – bijvoorbeeld tweemaal per jaar, zoals in Nederland – om een verantwoording te verzoeken van de door hen genomen energiebesparingsmaatregelen. Verantwoording vragen aan hen kan misschien een oplossing betekenen bij de sanctiebeoordeling als er een tegenstelling ontstaat tussen enerzijds de voorgespiegelde administratieve onmogelijkheid om de doelstellingen te realiseren, en anderzijds de noodzaak die doelstellingen toch te bereiken.

Deze energiebesparingsmaatregelen kunnen worden getoetst aan een door de overheid om de zoveel jaar op te stellen strategisch beleidsdocument, waarin de strategische energiedoelstellingen worden verwoord en geargumenteed. Geregeld verschijnende energierapporten kunnen de vooruitgang in de ontwikkeling van het energiebeleid na gaan.

Deze rapporten moeten twee componenten bevatten. Ten eerste moeten ze een analytische component bevatten, die ingaat op relevante ontwikkelingen op de internationale energiemarkt. Ik stoor me er bijvoorbeeld aan dat we enkel blijven spreken over wind- en zonne-energie. Er zijn heel wat revolutionaire nieuwe technieken, bijvoorbeeld voor het recupereren van warmte uit asfalt. Er zijn ook andere vormen van biomassa. Daarover horen we niets. Blijkbaar gebeurt daar ook niets.

Naast het analytisch gedeelte van de nota moet er een beleidsmatige component zijn. Op basis van die analyse moeten systematische conclusies worden getrokken over eventuele bijstellingen van het volledige beleidsinstrumentarium.

Mijnheer de voorzitter, ik laat een aantal zaken uit mijn uiteenzetting weg omdat die al voldoende belicht zijn. Ik wil gewoon nog het volgende zeggen. De VU&ID-fractie is vanzelfsprekend gelukkig met dit decreet. We zullen het dan ook goedkeuren. We doen dit echter uitdrukkelijk vanuit een

Loones

pragmatische benadering van het dossier en niet vanuit een ideologische benadering. We blijven ons zorgen maken over de middelen van de gemeenten. We blijven communalisten. En ik weet dat u dat ook bent. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de minister, ik denk dat iedereen het eens is over de versnelde doorzetting van de liberalisering, omdat dit zal leiden tot lagere energieprijzen. Iedereen verheugt zich daarover. De gemeenten lopen echter wel het gevaar om inkomsten te verliezen.

Op basis daarvan heeft de heer Schuermans gesproken over een soort federale belasting die ons boven het hoofd hangt. Hij spreekt over een alternatieve belasting om die inkomstenderving te compenseren. Hoe waarschijnlijk is zo een alternatieve belasting ? Ik houd namelijk rekening met de filosofie en de strategie van de huidige regering met betrekking tot de toch al te hoge belastingdruk.

De voorzitter : Mijnheer de minister, ik stel voor dat u het antwoord op deze vraag opneemt in uw algemeen antwoord.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, ik heb geprobeerd om de teksten zeer goed na te lezen, zowel de artikelen 21 tot en met 24 als de artikelen 36 en 37, waar het gaat over de groenestroomcertificaten en de eventuele boetes. Er wordt in artikel 37 gesproken over natuurlijke personen en rechtspersonen. Ik kan echter niet duidelijk opmaken wie nu werkelijk de eindverantwoordelijkheid draagt voor die groene energie.

Dat is dan ook mijn vraag. Wie moet de eventuele boetes betalen voor onvoldoende groene energie ? Kan men de distributienetbeheerder verantwoordelijk stellen als men straks elke transporteur – ook elke buitenlandse – op het net zal moeten toelaten ? Dat is voor mij dus onvoldoende duidelijk. Zal alleen de distributienetbeheerder de boetes moeten betalen, of zullen ook anderen dat moeten doen ?

Ik wens een aantal amendementen in te dienen omdat ik ervan overtuigd ben dat het praktisch uitgesloten is om de norm te halen. Ik heb experts geraadpleegd van verscheidene intercommunales, die dat stevast blijven herhalen. Ik zeg niet dat we

niets van die groene energie willen weten. Integendeel, ook onze fractie staat ten volle achter maatregelen die de overschakeling naar groene energie bevorderen. We zullen ons bij de stemming dan ook onthouden, en niet tegenstemmen. Ook andere elementen wijzen erop dat we in grote mate met dit decreet kunnen leven. Ik stel het dus positief voor, maar de norm halen is uitgesloten.

Het decreet bepaalt dat er vanaf 2001 voldoende groene stroom moet worden geleverd. Wie dat niet kan, wordt gestraft. Wat betekent dat ? Om aan de norm te kunnen voldoen met windturbines zou men alleen al aan de kust 150 tot 400 windturbines moeten kunnen bouwen van minimaal 600 kilowatt. Als dat niet bereikt wordt, riskeert men 4 miljard frank boetes tegen 2004. In 2001 riskeert men, alleen al voor de gemengde sector, reeds boetes ten belope van 560 miljoen frank.

De berekening werd niet gemaakt voor de zuivere sector, maar in de hoorzitting zei de vertegenwoordiger van de SPE juist hetzelfde. Dat blijkt uit het document dat hij in de commissie heeft afgegeven. Er werden dus essentiële vragen gesteld bij de haalbaarheid van de norm.

We stellen niet voor om komaf te maken met de groene stroom. We geven ons vertrouwen aan de minister, en stellen voor om in artikel 21, in plaats van het systeem met de groenestroomcertificaten met ingang van 2001 te laten beginnen, te bepalen : 'Een systeem van groenestroomcertificaten wordt ingevoerd door de Vlaamse regering op het ogenblik dat zij dat wenst, en nadat ze het noodzakelijke kader heeft gecreëerd waarbinnen de noodzakelijke capaciteit groene stroom kan gerealiseerd worden.'

We denken aan uitvoeringsmaatregelen, die hoe dan ook in het verslag zijn opgesomd. U moet een aantal uitvoeringsmaatregelen treffen in verband met de groenestroomcertificaten. Ook op het vlak van ruimtelijke ordening zal er duidelijkheid moeten worden geschapen. Vandaag moet men in een aantal gevallen zes maanden wachten om een tuin te kunnen aanleggen. Hoelang zal het, met de huidige reglementering en manier van werken, dan duren vooraleer men over vergunningen zal kunnen beschikken om windturbines te laten draaien ? Als gewezen minister van Ruimtelijke Ordening bent u goed geplaatst om dat te weten.

Ik wens op deze pragmatische bezwaren te wijzen, om het amendement op artikel 21 te verantwoorden. Een snelle inhaaloperatie om groene stroom te leveren is vandaag immers niet mogelijk, gezien

De Roo

het vergunningenbeleid. Ik hoef geen voorbeeld te geven van de manier van werken in de diensten voor stedenbouw van de provincies. Ik stel in Oost-Vlaanderen vast dat alles de jongste maanden veel langer duurt dan twee of drie jaar geleden, al zijn we nog niet in de situatie van Antwerpen verzeild.

We willen dat principe consequent doortrekken in een amendement bij artikel 23. Daarin spreken we niet meer van 1 januari 2001, maar van een jaar en een datum door u te bepalen. Is dat 1 juli 2001, voor mij geen probleem. Als men bijvoorbeeld een windturbinepark wenst te bouwen, heeft men een BPA nodig. Dat is van zodanig groot belang in het kader van het decreet dat dit zou moeten kunnen mits een vrij eenvoudige procedure. Men roept zelfs bij ons het provinciaal structuurplan in, waarvan men weet dat het richtinggevend gedeelte alleen pas zal klaar zijn in 2002. Ik wil alleen maar de aandacht van de minister daarop vestigen. Ik weet dat hij een pragmaticus is en bewonder hem daarvoor. Dat is de reden waarom ik een amendement indien. Dat is ook zo voor de doortrekking van die consequentie in artikel 37 paragraaf 2. Dat vloeit voor uit het eerste amendement.

Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat we de slagkracht van dit decreet kunnen versterken door dit zo te bepalen. Ik pleit niet voor een verdaging. Als dit zou kunnen tegen 1 januari 2001 vormt dat voor mij geen enkele probleem, integendeel. Maar laten we onze ogen openen voor een aantal praktische problemen waar we hoe dan ook in het veld mee zullen worden geconfronteerd.

De voorzitter : Collega's, de amendementen van de heer De Roo zijn rondgedeeld.

Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal mijn repliek kort houden omdat in de commissie zeer uitvoerig op alle onderdelen is ingegaan. Voor alle duidelijkheid : we willen ervoor zorgen dat iedereen zo snel als mogelijk vrij stroom kan aankopen in Vlaanderen. Alle instrumenten moeten aanwezig zijn om dat op een ordentelijke manier te laten verlopen. Bovendien zal dit voor de groene stroom al onmiddellijk gebeuren.

Het nieuwe decreet op de intercommunales ressorteert onder de bevoegdheid van minister Sauwens. Dit is helemaal niet problematisch ten aanzien van de ontwikkelingen die er door dit decreet komen.

Ik wil duidelijk zijn over de inkomsten van de lokale besturen. Indien in de toekomst de prijzen van de energie voor de consument en voor de bedrijven zullen dalen, zal dat invloed hebben op de inkomsten van steden en gemeenten. Maar het volume van de daling van de prijzen zal niet in zijn totaliteit invloed hebben. Ik maak een heel eenvoudig sommetje. Indien men de energieprijs vermindert met een bedrag X voor de consumenten, wie dat ook zijn, geeft dat niet hetzelfde bedrag X aan minder inkomsten voor de gemeenten. Indien men de energie ook voordeliger aankoopt, mag men de winst die men zo genereert, aftrekken van dat verminderde bedrag.

We zullen zien in varianten in Vlaanderen dat gemeenten die zijn aangesloten bij de zuivere sector, tot twee derde van hun inkomsten kunnen genereren via het beheren van de netten. Omwille van het wegvallen van de verkoopsactiviteiten in een dergelijke intercommunale verminderen de middelen met een derde. Dat ene derde kan dan opnieuw worden opgevuld, maar voor hoeveel percent is nu nog moeilijk te zeggen omdat het van diverse omstandigheden afhangt. Bij performante verkoopsorganismen zouden sommige gemeenten hun inkomsten door dit decreet wel eens kunnen zien stijgen. In een theoretisch model moeten ze dan wel een goed verkoopsorgaan oprichten en beschikken over een goede privé-partner.

In andere modellen zullen er gemeenten zijn die dit niet als hun opdracht zullen beschouwen en zich uit de verkoopsorganisatie zullen terugtrekken en zo hun aandelen te gelde zullen maken. Ik heb daar niets over te zeggen, want het komt aan de lokale overheden zelf toe om dit te bepalen. Die vrijgekomen middelen kunnen ze dan eventueel aanwenden om hun schuld te verlichten.

Ik wens te benadrukken dat mijns inziens de klanten in de intercommunale eigendom zijn van de intercommunale. In de zuivere sector is dit overduidelijk en dit geldt ook voor de gemengde sector. Als minister roep ik de gemeenten uit de gemengde sector op tot het oprichten van en het participeren in een verkooporganisatie, ook al vinden ze dat ze dit niet moeten blijven doen. Door eerst te participeren kunnen ze hun waarden valoriseren. Daarna kunnen ze nog oordelen en beslissen over wat ze wel of niet zullen doen.

Ik roep de gemeenten ook op tot participatie in het netbeheerbedrijf. In de zuivere sector is het duidelijk dat het netbeheer voor honderd percent aan de gemeenschap toebehoort, terwijl er in de gemengde sector diverse percentagevarianten zijn. Het

Stevaert

voorstel zou dus zijn die percentages op te drijven en ik verwijs in dit verband naar de suggestie van bijvoorbeeld de heer De Roo.

Ik zie niet in waarom steden en gemeenten nog aandelen moeten hebben in financieringsintercommunales als zij die kunnen gebruiken om op te rukken in het netbeheer. Het is niet aan mij, als minister van Energie, om daar een dwingend kader op te leggen. Het zou me veel logischer lijken dat de steden en gemeenten het geld zouden aanwenden voor een sterkere participatie in de eigendom van het net. Het is dan ook verwonderlijk dat velen gekant zijn tegen de verkoop van elektriciteit door gemeenten. Gemeenten doen dit reeds sinds 1925 ! Waar was die tegenstand toen gemeenten aandelen verwierven van een maatschappij die stroom produceerde via nucleaire installaties ? Een bijzonder merkwaardige houding waar u zich niet aan mag laten vangen.

Herinnert u zich het Telenet-verhaal. Ik ben ervan overtuigd dat het netbeheerendement goed zal zijn. Ik ben ervan overtuigd dat de middelen die zullen vrijkomen bij het netbeheer, een aardig rendement zullen opleveren. We kunnen het systeem in elk geval verdedigen bij de Europese instanties, op voorwaarde dat geen privé-partner deel uitmaakt van het netbeheer. In Vlaanderen willen we toch niet langer gestalte geven aan een economie met gegarandeerde dividenden voor een privé-partner ? Ik ben absoluut voorstander van een zuivere en absolute werking.

Via het netbeheer kan nog veel meer worden werkstelligd. Er kan worden gezorgd voor universele dienstverlening en er kunnen sociale en ecologische accenten worden gelegd. U weet dat de evoluties in het Telenetdossier me pijn aan het hart doen. Misschien kan een nieuwe technologie ervoor zorgen dat een aantal functies die via de kabel hadden kunnen worden geleverd, via het elektriciteitsnet tot stand komen. Ik laat het achterste van mijn tong echter niet zien. Ik geef u enkel een wenk. Ruk dus op bij het beheer van het net, kijk uit wat u doet bij het beheer van de handelsvennootschappen, maar trek u niet te snel terug. Doe dat op de meest verstandige en zakelijke manier.

Het hoogspanningsnet is een cruciaal punt. De liberalisering staat of valt ermee. Als de federale overheid er niet in slaagt om het net open te breken, zal het bijzonder moeilijk zijn om tegen scherpe prijzen aan te kopen. We moeten toezien op de evolutie. Ik hoop dat de federale overheid ervoor

zorgt dat het net in handen van de gemeenschappen komt. In eerste instantie is dit echter geen opdracht van de steden en de gemeenten, dat wordt het pas als ze het distributienet in handen hebben.

Mijnheer Moreau, de moraal van het verhaal is dat steden en gemeenten wel kunnen worden gefinancierd. De energie dient echter niet om steden en gemeenten te financieren. We bekijken dat feit uit het verleden alsof het een zege voor Vlaanderen was. Dat klopt niet. Het was een weinig transparant systeem en een oneigenlijke vorm. Als overheid moeten we een kat een kat noemen, en als we -A-zeggen, moeten we ook -B- zeggen. Het was beter geweest als alles op factuur was gezet. Het gaat immers over een vorm van onrechtvaardigheid tegenover de privé-partners. Het is niet correct om bij te hoge prijzen steeds Electrabel met de vinger te wijzen. Ook het aandeel dat naar de steden en gemeenten is gevloeid, zou moeten worden berekend. Er werden niet zelden niet-correcte vergelijkingen gemaakt. Ik juich toe dat de sector de werknemers beschermt, maar ook dit aspect moet in rekening worden gebracht. Juiste prijzen moeten met juiste prijzen worden vergeleken.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de minister, ik denk dat dit een te bewandelen weg is, maar dan moet u aan uw verhaal toevoegen dat het immaterieel dividend schommelt tussen 11 en 16 miljard frank per jaar, dat er ongeveer 10,5 miljard frank aan energiebelasting aan de federale overheid wordt betaald, en dat de BTW op de energiekosten 21 percent bedraagt.

Minister Steve Stevaert : Maar het grote voordeel is dat dat duidelijk is. Het BTW-bedrag staat op de factuur. (*Opmerkingen van de heer Johan De Roo*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik zou de discussie weer bij het onderwerp willen brengen. Ik onderschrijf wat de minister zegt. Vele municipalisten kunnen zich niet neerleggen bij de vorm van de liberalisering. Ze onderkennen niet dat de te hoge elektriciteitsrekening die men betaalt een verkapt vorm van belastingen is. De hoge elektriciteitsprijzen hebben we ook te danken aan de Prijzencommissie. Het valt te vergelijken met de broodprijzen. Vele kleine bakkers konden en wilden hun brood verkopen aan een lagere prijs, maar kregen door de Prijzencommissie een minimumprijs opgelegd. Het is overduidelijk dat wij, en ook de federale regering,

Vermeiren

oog moeten hebben voor de gevolgen voor de gemeenten. De burger heeft het recht dit te weten en de politici hebben de plicht om daar op te wijzen. Als de inkomsten van de gemeenten daardoor dalen, moeten we naar een open dialoog met de burger. De burger heeft recht op informatie over de beslissingen van zijn gemeentebestuur.

Ik heb een persconferentie bijgewoond van de VVSG. Een collega-burgemeester, u kent hem goed en hij ging niet akkoord met uw stelling, noemde de liberalisering van de elektriciteitsprijs volksverlakkerij. Dat is volledig verkeerd. Het is alleen maar eerlijk voor de consument als men de markteconomie laat spelen, en als de Prijzencommissie geen hoge prijzen meer opdringt met als resultaat dat er hoge winsten worden geboekt. Die hoge winsten uiten zich enerzijds in winst voor de privé-sector en anderzijds in dividenden voor de gemeente. Dat is verleden tijd. Men moet zich eens afvragen wat dat betekent voor de steden en gemeenten en hoe men het zal opvangen.

Mijnheer de minister, de moeilijkste vraag van allemaal : waar moeten de centen vandaan komen ? U kiest niet voor de privé-sector. Ik pleit daar evenmin voor, maar de vraag blijft hoe men de overname van de privé-eigendommen wil betalen. Ik heb hier tot op heden van niemand een antwoord op gekregen. Niemand heeft de wijsheid in pacht. Her en der worden echter voorstellen geformuleerd alsof de gemeenten over een doos van Pandora beschikken waaruit ze geld kunnen tevoorschijn halen. Ik zou de minister willen vragen hier wat dieper op in te gaan. Wetend dat dit eigenlijk een federaal probleem is, heeft hij daarnet tenslotte gesteld dat de openbare besturen het zoeken naar geld in eigen handen moeten houden.

De voorzitter : Ik stel vast dat dit debat tot eigenaardige vergelijkingen leidt. Zo heeft men het hier al gehad over beenhouwers die verplicht vegetarisch voedsel moeten kopen en over kleine bakkers die met een broodprijs worden geconfronteerd.

De heer Francis Vermeiren : Deze vergelijkingen tonen het belang aan van de bakkers en de beenhouwers in de gemeenschap die wij allemaal vertegenwoordigen.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : In verband met dit dossier zal ik de heer Vermeiren hetzelfde verhaal vertellen als ik aan L.T. uit L. heb verteld. Ik zeg niet dat

de financiering op die manier moet gebeuren, ik stel enkel vast dat er in dit parlement een consensus bestaat om de markt versneld te liberaliseren.

Deze versnelde liberalisering zal uiteraard consequenties hebben, onder andere wat de inkomsten van steden en gemeenten betreft. Er is echter een verschil in de aantasting van de inkomsten van de steden en de gemeenten. Dit verschil situeert zich aan de basis. Sommige gemeenten zitten in de gemengde sector en andere gemeenten zitten in de zuivere sector.

Ik wil dit even vergelijken met een sector die ik beter ken dan die van de bakkers of de beenhouwers. Sommige cafébazen zijn eigenaar van hun café. Andere cafébazen huren hun café. Op het einde van de maand betekent dit uiteraard een verschil. Ik heb zelf steeds tot het eigenaarstype behoord. Ik heb de stelling 'eigendom is diefstal' nooit aangehangen. Integendeel, ik ben wat dit betreft zeer pragmatisch ingesteld.

Mijnheer Vermeiren, ik geef u de raad om eigenaar te worden. Ik vind wel dat het vergoedingssysteem mild moet zijn.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de minister, u weet dat wij hier geen last mee hebben.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer Vermeiren, ik ben ervan overtuigd dat u hier geen last van hebt. Het vergoedingssysteem moet mild en correct zijn. Het moet bovendien op Europees vlak kunnen verdedigd worden. Dit is uiteraard moeilijker als er een privé-partner bij betrokken is. Een goed voorbeeld hiervan is het dossier-Aquafin. Het lijkt me echter verstandig om hier nu niet teveel naar te verwijzen. Dit is niet het moment om dit allemaal te herhalen.

Mijnheer Vermeiren, u vraagt zich af waar u het geld vandaan moet halen. In extremis kunt u het geld van Telenet, van evoluties in het Gemeentekrediet of van andere middelen waarover u beschikt, houden.

De heer Johan De Roo : Ik wil hier nog even naar het Gemeentefonds verwijzen.

Minister Steve Stevaert : Mijnheer De Roo, dat is een heel andere discussie. Ik begrijp u wel, in uw plaats zou ik die opmerking ook maken.

Men kan zich in Vlaanderen ook laten financieren door bestaande instellingen. Men kan in de gemengde sector afspraken maken. Dexia is hiervan

Stevaert

een goed voorbeeld. Men kan met deze instellingen afspraken maken. Het rendement in die sector zal immers veel hoger liggen dan het bedrag dat u aan de bank moet betalen.

De term PPS is hier reeds gevallen. In deze sector bestaan gegarandeerde rendementen van 18 procent. Dit lijken me interessante aandelen. Het verwerven van die aandelen kost, dankzij de lage rente, bij de bank slechts 3 tot 5 procent. Men zou de gemeenten de opdracht moeten geven om hun probleem zo op te lossen.

Er is nog een tweede mogelijke financieringsbron. Het is immers niet ondenkbaar, mijnheer Moreau, dat er een kleine heffing komt op energietransport, maar dat moet u met de eerste minister bespreken. Ik heb daar een mening over, maar ik ga me daar niet voor of tegen uitspreken. Ik ben er trouwens van overtuigd dat die heffing niet groot kan zijn omdat men daar ook op Europees niveau mee zal worden geconfronteerd. Het is immers mogelijk dat andere landen die heffing invoeren.

Ik pleit ervoor dat die heffing niet dient voor de financiering van de federale overheid of de Vlaamse begroting, maar wel voor de financiering van de Vlaamse overheden, namelijk de steden en de gemeenten. Laat daar vooral duidelijkheid over bestaan.

In Europa begint men te denken aan heffingen op energie. Wat echter niet mag is dat de federale overheid of zelfs de Vlaamse overheid inkomsten halen uit die heffing. We komen immers van een systeem waarin gemeenten zich financierden via de energiesector. Als er middelen komen, moeten die dus naar steden en gemeenten gaan. De andere optie volgen zou niet correct zijn.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Ik hoor de minister enkele malen het Gemeentekrediet vernoemen. Heeft de minister het dan over de leningsmogelijkheden die men heeft bij een financiële instelling, of heeft hij het over de aandelen waarvan de gemeenten en de steden eigenaar zijn ? Ik hoor die immers vaak vernoemen, en ik krijg de indruk dat de waarde, die men daar op plakt, wordt overschat. Het gaat op dit ogenblik om ongeveer 104 miljard frank.

U hebt de afgelopen weken de discussies daarover kunnen volgen. Vele gemeenten en steden, waaronder Antwerpen, zeggen dat zij hun aandelen te gelde wensen te maken en te gebruiken voor andere zaken. Dat is hun goed recht, maar men kan een frank slechts eenmaal uitgeven.

De steden en gemeenten zijn de baas over hun aandelen. Het geld daarvan kan men gebruiken. Men moet echter voorzichtig zijn. De vraag blijft immers open en er zullen oplossingen moeten worden gevonden. Als men A zegt moet men ook B zeggen. Als steden en gemeenten dus zeggen dat het geld bij hen moet terechtkomen, dan zal men toch ook oog moeten hebben voor de kostprijs. Men mag de volgende jaren zeker niet denken dat dit onmiddellijk in 'dividend' zal worden uitbetaald. Men zal immers worden geconfronteerd met lenings- en financieringslasten. We zullen dus samen naar oplossingen moeten zoeken. Ik heb daar geen problemen mee, maar we moeten daar wel rekening mee houden. De discussie zal uitwijzen hoe de toekomst er zal uitzien.

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik denk hierbij niet aan de aandelen van het Gemeentekrediet die eigendom zijn van steden en gemeenten. De steden en gemeenten doen daarmee niet wat ze willen, want ze zitten vast in een syndicaat van aandeelhouders. Daarover moeten nog eerst beslissingen worden genomen. Wat wel mogelijk is, zijn alternatieve vormen van financiering. Het aankopen van het net kan gebeuren met een opbrengst voor de steden en gemeenten. Er is immers een verschil tussen de inkomstenbron en de intrestvoet.

Ik moet geen uitspraken doen over het al dan niet verkopen van aandelen van het Gemeentekrediet. Ik heb wel de indruk dat die aandelen nog zullen stijgen op de beurs en dat ze een hoog rendement hebben. Sommige gemeenten zouden die aandelen willen gebruiken om hun schulden af te bouwen. Ze moeten zelf beslissen of dat een goede operatie is. Ik ben daar niet van overtuigd.

Mijnheer Van Aperen, u had een aantal opmerkingen over het Controlecomité. Door de snelle liberalisering wordt het Controlecomité voor heel wat aspecten de facto overbodig. De bevoegdheden van het Controlecomité worden heel miniem. Men moet al heel wat creativiteit aan de dag leggen om te weten waarvoor het Controlecomité nog bevoegd is.

Stevaert

Mijnheer Geraerts, er is een hele discussie gevoerd over buitenlandse stroom en inlandse groene stroom. We moeten erop toezien dat we de kennis verankeren. U had het ook over de monopoliepositie van Interelectra. Nu bestaat er een monopolie van Interelectra, van Iveka, enzovoort. Van zodra een buitenlandse maatschappij voldoet aan de voorwaarden van de leveringsvergunning zal dat niet meer het geval zijn. De mensen zullen kunnen kiezen tussen twintig of dertig maatschappijen.

Men mag zich niet vergissen. Het is niet omdat een klein percentage van de mensen van leverancier verandert, dat er voor die mensen niets verandert. Als een maatschappij zoals Interelectra alles bij het oude laat en een nieuwe maatschappij andere voorwaarden geeft, dan zal Interelectra al haar klanten verliezen. Indien de oude maatschappijen zorgen dat ze dezelfde of betere voorwaarden bieden, dan zal dat niet het geval zijn.

Een geliberaliseerde markt brengt gigantische veranderingen voor de consument met zich mee. Slechts een gedeelte van de mensen zullen echter van maatschappij veranderen. Dat is net het zout in de pap. De nieuwe maatschappijen breken de mentaliteit van de oude.

Ik kan me achter veel opmerkingen van de heer Voorhamme scharen. De heren De Roo, Schuermans en Loones hadden het over de economische haalbaarheid van alternatieve energiebronnen. Door het kader dat men in dit ontwerp schept, is dit juist haalbaar. Daarover gaat de discussie niet meer.

Hoewel dat bij wet verboden is, wordt de minister gestalkt om te zorgen dat men vergunningen krijgt voor windmolens of alternatieve energie. Minister Van Mechelen is daarvoor bevoegd. Men heeft me formeel toegezegd dat er zeer binnenkort een brief wordt verstuurd naar de diensten van Stedenbouw om de toekenning van vergunningen mogelijk te maken. We moeten het effect daarvan nuanceren, want er zullen nog andere problemen opduiken als het over windmolenparken of andere grootschalige infrastructuurwerken gaat. Op dit ogenblik ligt de zaak op het niveau van de gemachtigde ambtenaren echter vrijwel stil als het gaat over een of twee windmolens. Dat is zeker het geval voor parken waarvoor men erg voorzichtig te werk moet gaan, maar het kan niet dat men de installatie van twee of drie windmolens voorstelt als een enorme ingreep in de ruimtelijke ordening. De omzendbrief moet aan dat probleem tegemoetkomen. Als dat

niet gebeurt, heeft de heer De Roo volkomen gelijk. Ik aanvaard niet dat de burgers boetes moeten betalen ten gevolge van bureaucratische toestanden waar ze niet verantwoordelijk voor zijn.

Aan het einde van de rit zullen de eindleveranciers de groene certificaten moeten betalen, maar in het begin, zolang de liberalisering niet is doorgevoerd tot op het niveau van de gezinnen, zullen er twee soorten van leveranciers aan eindverbruikers zijn. Tot dan zullen er netbeheerders zijn met gebonden klanten. Daar moet rekening mee worden gehouden. Ik leg dit even uit. Een bestaande intercommunale verkoopt elk jaar een bepaalde hoeveelheid kilowattuur. Zolang al haar klanten nog niet zijn vrijgemaakt, is die intercommunale zowel leverancier als netbeheerder. Uiteraard geldt de regeling ook voor haar. Als dat niet zou gebeuren, zouden de netbeheerders worden bevoordeeld, maar op termijn zullen alleen de leveranciers aan de eindverbruikers de groene certificaten betalen.

Dan is er nog het verhaal Willockx-Termont. In de regio zoekt men naar financiële participaties. Ik ga akkoord met de doelstellingen, maar men wekt de indruk dat dit ook van toepassing is op de zogenaamd zuivere sector. In de zuivere sector doen die problemen zich niet voor, dat is een probleem van de gemengde sector.

Als het over water gaat, is het probleem anders van aard. Grote gedeelten van de Vlaamse watergebieden zijn eigendom van de Vlaamse Watermaatschappij, en niet van intercommunales. In Gent is er een traditie opgebouwd rond de TMVW. In Gent houdt men er nog een andere traditie op na, daar heeft men namelijk nog een aanzienlijk pakket aandelen in de stroomproductie. Gent had vroeger een zuivere intercommunale die zowel distribueerde als produceerde. Gent is met andere woorden nog eigenaar, maar het staat intussen vast dat het productieapparaat in waarde zal dalen. De reden daarvoor is dat de grenzen opengesteld worden. De stroom kan van overal in Europa komen. Daarom raad ik Gent aan om haar aandeel in de productie te verkopen en het geld te gebruiken om in het net te investeren. Tot voor kort golden zulke aandelen als een gouden belegging, het was de tijd van evenwichten, de pax electrica tegenover de privé-sector. Deze tijd is voorbij.

Nog een punt van onrechtvaardigheid waar we rekening moeten mee houden is de situatie in Frankrijk, die moet worden veranderd. We moeten liberaliseren ten voordele van de consument, maar we moeten eveneens met de economische realiteiten rekening houden. Binnenkort worden we gecon-

Stevaert

fronteerd met lage stroomprijzen vanuit Frankrijk. De herkomst van deze energie is nucleair, maar Frankrijk zet zijn grenzen niet open. Hier is geen sprake van wederkerigheid. Daar moet open over worden gesproken. In die context is Electrabel een Belgische, Vlaamse maatschappij en ben ik de eerste om Electrabel te verdedigen. Ik wens dat alles zo open mogelijk wordt bekeken, zo niet duiken snel allerlei vormen van protectionisme op. EDF in Frankrijk wordt als een zaak van landsverdediging beschouwd, omdat het om het nucleaire aspect gaat.

In een gezond energielandschap zou totale transparantie moeten bestaan over de bevoegdheden. Bevoegdheden op federaal niveau hebben geen zin meer. Als het om andere producten gaat zoals voeding of kleding, hecht men belang aan de herkomst. Dit zou ook het geval moeten zijn voor de herkomst van de stroom. (*Applaus bij VLD, SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° distributie : het vervoer van elektriciteit langs distributienetten met het oog op de levering ervan aan afnemers ;
- 2° distributienet : binnen een geografisch afgebakend gebied geheel van verbindingen met een nominale spanning gelijk aan of lager dan 70 kV en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen die noodzakelijk zijn voor de distributie van elektriciteit op regionaal of lokaal niveau ;
- 3° directe lijn : elke elektrische leiding met een nominale spanning gelijk aan of lager dan 70 kV die fysisch geen deel uitmaakt van het distributienet ;
- 4° warmtekrachtinstallatie : installatie voor de gecombineerde productie van elektriciteit en warmte ;
- 5° afnemer : elke eindafnemer, leverancier of tussenpersoon ;
- 6° eindafnemer : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt voor eigen gebruik ;
- 7° in aanmerking komende afnemer : elke afnemer die krachtens artikel 12 of, indien hij niet in het Vlaamse Gewest is gevestigd, krachtens de wetgeving van een ander Gewest of een andere lidstaat van de Europese Unie, het recht heeft om contracten te sluiten voor de levering van elektriciteit, met een producent, leverancier of tussenpersoon van zijn keuze en die daarom het recht heeft om toegang te krijgen tot het distributienet onder de voorwaarden, bepaald in artikel 11, § 1 en in artikel 14 ;
- 8° gebonden afnemer : elke niet in aanmerking komende afnemer ;
- 9° tussenpersoon : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt met het oog op de doorverkoop aan een andere tussenpersoon of aan een leverancier ;
- 10° leverancier : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit verkoopt aan eindafnemers ;
- 11° netbeheerder : elke beheerder van een distributienet die aangewezen is overeenkomstig artikel 5 ;
- 12° producent : elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit opwekt ;

Voorzitter

Artikel 3

13° ondersteunende diensten : alle diensten die nodig zijn voor de functionering van het distributienet ;

Het beheer van een distributienet wordt waargenomen door een netbeheerder met rechtspersoonlijkheid, aangewezen overeenkomstig artikel 5, voor een hernieuwbare termijn van twaalf jaar.

14° openbardienstverplichting : verplichting die betrekking heeft op de sociaal-economische, ecologische en technische aspecten van elektriciteitsvoorziening ;

– *Aangenomen.*

15° hernieuwbare energiebronnen : alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen of kernsplijting die op een duurzame wijze ingezet kunnen worden ;

Artikel 4

De Vlaamse regering stelt, na advies van de reguleringsinstantie, de voorwaarden vast waaraan de kandidaat-netbeheerders moeten voldoen. Deze hebben in ieder geval betrekking op :

16° groene stroom : elektriciteit, opgewekt door gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen ;

1° de technische en financiële capaciteit van de kandidaat-netbeheerder ;

17° groenestroomcertificaat : een overdraagbaar immaterieel goed dat aantoonst dat een producent in een daarin aangegeven jaar een daarin aangegeven hoeveelheid groene stroom, uitgedrukt in kWh, heeft opgewekt ;

2° de professionele betrouwbaarheid van de kandidaat-netbeheerder ;

18° minister : de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid ;

3° het beschikken over een eigendoms- of exploitatierecht voor het distributienet in kwestie ;

19° Vlaamse elektriciteitsmarkt : alle activiteiten die verband houden met de opwekking en de distributie van elektriciteit waarvoor het Vlaamse Gewest bevoegd is ;

4° de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de netbeheerders ten aanzien van producenten, houders van een leveringsvergunning en tussenpersonen, onverminderd artikel 7, § 2.

– *Aangenomen.*

20° federale Elektriciteitswet : wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

Artikel 5

21° reguleringsinstantie : de instelling van openbaar nut die instaat voor de regulering, de controle en de transparantie van de Vlaamse elektriciteitsmarkt en opgericht wordt door artikel 27.

De reguleringsinstantie wijst voor elk distributienet de netbeheerder aan. Indien het distributienet in kwestie geheel of gedeeltelijk eigendom is van een gemeente of van een groep van gemeenten, gebeurt die aanwijzing op voorstel van deze gemeente of groep van gemeenten. De reguleringsinstantie kan enkel van dit voorstel afwijken, indien de voorgestelde netbeheerder niet voldoet aan één of meer voorwaarden, vastgesteld ter uitvoering van artikel 4.

– *Aangenomen.*

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

Distributienetbeheer

AFDELING 1

Aanwijzing van netbeheerders

Artikel 6

Het mandaat van de netbeheerder eindigt in elk geval ingeval van faillissement, ontbinding, fusie of

Voorzitter

splitsing. De reguleringsinstantie kan de aanwijzing van de netbeheerder herroepen, op voorwaarde dat deze rechtspersoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, ingeval van :

- 1° significante wijziging in het aandeelhouder-
schap van de netbeheerder die de onafhanke-
lijkheid van het beheer van het distributienet in
kwestie in het gedrang zou kunnen brengen ;
- 2° grove tekortkoming van de netbeheerder aan
zijn verplichtingen krachtens dit decreet of de
uitvoeringsbesluiten ervan.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2**Activiteiten van de netbeheerder****Artikel 7**

§ 1. De netbeheerder staat in voor de exploitatie, het onderhoud en de ontwikkeling van het distributienet.

In dit kader is hij inzonderheid belast met de volgende taken :

- 1° instaan voor de efficiënte, veilige en betrouwbare werking van het distributienet ;
- 2° instaan voor de elektriciteitsvoorziening aan de gebonden afnemers die op zijn distributienet zijn aangesloten op een spanningsniveau lager dan 20 kV ;
- 3° voldoende capaciteit voor de distributie van elektriciteit aanhouden ;
- 4° koppelingen met andere netten exploiteren, onderhouden en eventueel ontwikkelen ;
- 5° uitvoeren van de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in artikel 19, 1°.

§ 2. Zolang de netbeheerder elektriciteit levert aan gebonden afnemers, mag hij groene stroom en elektriciteit, geproduceerd door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, verkopen en eventueel zelf opwekken.

§ 3. De categorie van gebonden afnemers die vanaf een bepaald ogenblik voldoen aan de criteria voor het bepalen van de in aanmerking komende afnemers, bedoeld in artikel 12, behalve deze afnemers die van de hieraan verbonden rechten gebruik wensen te maken, wordt verder voorzien van elektriciteit door een door de netbeheerder aangewezen houder van een leveringsvergunning. De Vlaamse regering legt de nadere toepassingsregels en de te volgen procedures vast.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

De reguleringsinstantie, bedoeld in artikel 27, § 1, van dit decreet, stelt een technisch reglement op voor het beheer van het distributienet, de toegang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van directe lijnen.

Het technisch reglement bepaalt in ieder geval :

- 1° de technische minimumeisen voor het distributienet en de aansluitingen erop ;
- 2° de technische minimumeisen voor directe lijnen ;
- 3° de operationele regels waaraan de netbeheerder onderworpen is bij zijn technisch beheer van het distributienet en bij de maatregelen die hij moet treffen om het hoofd te bieden aan problemen die de continuïteit van de voorziening in het gedrang kunnen brengen ;
- 4° de prioriteit die moet worden gegeven aan kwalitatieve warmtekrachtinstallaties en aan productie-installaties van groene stroom die aangesloten zijn op het distributienet ;
- 5° de ondersteunende diensten die de netbeheerder moet inrichten ;
- 6° de informatie die door de netbeheerder moet worden verstrekt aan de beheerders van andere elektriciteitsnetten waaraan het distributienet is gekoppeld, om een veilige en efficiënte exploitatie, een gecoördineerde ontwikkeling en de interoperabiliteit van de netten in kwestie te waarborgen.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 9

De netbeheerder onthoudt zich van elke vorm van discriminatie tussen afnemers of categorieën van afnemers. De persoonlijke en commerciële gegevens die hij verwerft van de afnemers bij de uitoefening van zijn taken, moet hij strikt vertrouwelijk behandelen.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De personeelsleden van de netbeheerder zijn gebonden door het beroepsgeheim. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hen ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de netbeheerder in het kader van de uitvoering van hun taken, bedoeld in artikel 7, aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen, onverminderd de mededelingen aan beheerders van andere elektriciteitsnetten of aan de reguleringsinstantie, bedoeld in artikel 27, § 1, die uitdrukkelijk door dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan zijn bepaald of toegelaten en onverminderd andere wettelijke bepalingen.

Elke overtreding van dit artikel wordt gestraft met de straffen, bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Toegang tot het distributienet

Artikel 11

§ 1. Elke netbeheerder maakt de geldende tarieven bekend voor de toegang tot zijn net, alsmede de tarieven voor ondersteunende diensten die hij levert. De in aanmerking komende afnemers hebben recht op toegang tot het distributienet tegen deze bekendgemaakte tarieven.

§ 2. Een netbeheerder kan een verzoek om toegang tot het distributienet dat hij beheert enkel afwijzen in één of meer van onderstaande gevallen :

- 1° indien de veilige en betrouwbare werking van het distributienet in het gedrang komt ;
- 2° indien zijn distributienet over onvoldoende capaciteit beschikt om het vervoer te verzekeren ;
- 3° indien de toegang tot het distributienet de goede uitvoering van een openbardienstverplichting door de betrokken netbeheerder zou verhinderen ;
- 4° indien de aanvrager niet voldoet aan de technische minimumeisen zoals bepaald in artikel 8, 1°.

Ingeval van een weigering stuurt de netbeheerder aan de verzoeker een grondig gemotiveerde verklaring. Tegen deze weigering kan in beroep gegaan worden bij de reguleringsinstantie.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

§ 1. De volgende categorieën van afnemers worden onmiddellijk als in aanmerking komende afnemer beschouwd :

- 1° de eindafnemers die meer dan 20 gigawattuur per jaar verbruiken op basis van het verbruik op de locatie en met inbegrip van zelfopwekking ;
- 2° de eindafnemers die zelf elektriciteit produceren door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie, wat de afname van elektriciteit betreft via het aansluitpunt van de installatie op het distributienet en voor maximaal het aantal kWh dat berekend wordt als het nominaal elektrisch vermogen van de warmtekrachtinstallatie in kW, vermenigvuldigd met een gebruiksduur van 3000 uur ;
- 3° de eindafnemers die zelf groene stroom produceren en hiervoor groenestroomcertificaten ontvangen, wat de afname van elektriciteit betreft via het aansluitpunt van de installatie op het distributienet en voor maximaal het aantal kWh dat berekend wordt als het nominaal elektrisch vermogen van de productie-installatie in kW, vermenigvuldigd met een gebruiksduur van 3000 uur ;
- 4° de eindafnemers van een hoeveelheid elektriciteit bij een leverancier die deze hoeveelheid elektriciteit betreft uit hernieuwbare energie-

Voorzitter

bronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling en voorzover deze elektriciteit werd geproduceerd in het Vlaamse Gewest of in de gebieden zoals bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet ;

5° de eindafnemers van een hoeveelheid warmte bij een leverancier die deze hoeveelheid warmte betreft uit hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling ten belope van maximaal 500 kWh elektriciteit per GJ van deze afgenomen hoeveelheid warmte en voorzover deze warmte werd geproduceerd in het Vlaamse Gewest ;

6° de eindafnemers van een hoeveelheid warmte van een stadsverwarmingsnet waarbij de warmte gerecupereerd wordt in een elektriciteitopwekkingsinstallatie ten belope van 500 kWh per afgenomen GJ van deze afgenomen hoeveelheid warmte en voorzover deze warmte werd geproduceerd in het Vlaamse Gewest ;

7° de houders van een leveringsvergunning voor de hoeveelheid elektriciteit, verbruikt door hun afnemers, die zijn aangewezen als in aanmerking komend, om deze afnemers te bevoorraden.

§ 2. De Vlaamse regering kan nadere regels vastleggen betreffende de voorwaarden, opgelegd in § 1.

§ 3. Rekening houdend met de evolutie van de openstelling van de elektriciteitsmarkt in de andere lidstaten van de Europese Unie en met het openstellingsritme zoals bepaald in de Europese Richtlijn 96/92/EG, bepaalt de Vlaamse regering, na advies van de reguleringsinstantie, welke andere categorieën van afnemers in aanmerking komen.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

De Vlaamse regering kan, na advies van de reguleringsinstantie, onder de door haar bepaalde voorwaarden, de minister machtigen om de toegang tot het distributienet te beperken of te verbieden voor de invoer van elektriciteit afkomstig van andere lidstaten van de Europese Unie en bestemd voor in het Vlaamse Gewest gevestigde in aanmerking komende afnemers, voor zover de afnemer, indien hij

in de lidstaat van oorsprong zou zijn gevestigd, geen in aanmerking komende afnemer zou zijn krachtens de regelgeving van deze lidstaat.

– *Aangenomen.*

Artikel 14

De reguleringsinstantie legt de gedragscode voor toegang tot het net vast. De gedragscode bepaalt in ieder geval :

1° de procedures en nadere regels voor de aanvraag voor toegang tot het net ;

2° de gegevens die de leveranciers aan de netbeheerder moeten verstrekken ;

3° de voorzorgsmaatregelen die door de netbeheerder moeten worden genomen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van de persoonlijke en commerciële gegevens van de afnemers ;

4° de termijnen waarbinnen de netbeheerder moet antwoorden op de aanvragen voor toegang tot het distributienet.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

De netbeheerder voert alle taken die noodzakelijk zijn voor de distributie van groene stroom, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet, kosteloos uit.

De Vlaamse regering kan de regeling in het eerste lid beperken.

– *Aangenomen.*

Artikel 16

De reguleringsinstantie legt de voorwaarden vast waaraan een warmtekrachtinstallatie moet voldoen om voor de toepassing van dit decreet als kwalitatieve warmtekrachtinstallatie te worden beschouwd.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK IV

Leveringsvergunningen

Artikel 17

§ 1. Voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers is een leveringsvergunning vereist.

§ 2. De in § 1 bedoelde leveringsvergunning kan enkel worden afgeleverd voor :

1° de levering van elektriciteit via het distributienet ;

2° de levering van groene stroom of elektriciteit opgewekt door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie door een producent die gebruik maakt van een directe lijn.

§ 3. De levering via een directe lijn vanuit een mobiele installatie voor de opwekking van elektriciteit is niet aan een leveringsvergunning onderworpen.

§ 4. Aan een netbeheerder kan enkel een leveringsvergunning worden verleend voor de verkoop van elektriciteit, overeenkomstig artikel 7, § 2, en voor de uitvoering van de verplichtingen, opgenomen in artikel 19, 1°.

§ 5. Voor de levering van elektriciteit aan in aanmerking komende afnemers kunnen de intercommunales, bij beslissing van de algemene vergadering en in het kader van hun statutair doel, deelnemen in vennootschappen die energie en energiediensten aanbieden.

§ 6. De leveringsvergunningen worden door de reguleringsinstantie toegekend.

§ 7. De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de reguleringsinstantie :

1° de criteria voor de toekenning, de wijziging en de intrekking van de leveringsvergunningen, die in ieder geval betrekking zullen hebben op :

a) de technische en financiële capaciteit van de aanvrager ;

b) de professionele betrouwbaarheid van de aanvrager ;

c) de capaciteit van de aanvrager om aan de behoeften van zijn afnemers te voldoen ;

d) de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in artikel 19, 2° ;

e) de beheersmatige en juridische onafhankelijkheid van de aanvrager ten opzichte van de netbeheerders ;

2° de procedure voor de toekenning van de leveringsvergunningen, inzonderheid de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier en de vergoeding die hiervoor betaald moet worden, de termijnen waarbinnen de reguleringsinstantie moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager moet medelen en de beroepsprocedure ;

3° wat er met de leveringsvergunning gebeurt in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder, en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de leveringsvergunning in deze gevallen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK V

Toelatingen

Artikel 18

Voor de aanleg van een elektrische leiding, dienstig voor de uitbouw van een distributienet, en een directe lijn moet een toelating verkregen worden.

De Vlaamse regering stelt de nadere toepassingsregels, procedures en criteria vast. Deze moeten objectief en niet-discriminatoir zijn. De toelating voor de aanleg van een directe lijn kan afhankelijk worden gesteld van een weigering tot toegang tot het distributienet of van het ontbreken van een aanbod tot gebruik van een distributienet onder redelijke economische en technische voorwaarden.

De Vlaamse regering stelt de rechten en verplichtingen in hoofde van de houders van een toelating voor het aanleggen van een elektrische leiding in de zin van het eerste lid van dit artikel vast.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK VI

Openbaredienstverplichtingen

Artikel 19

De Vlaamse regering kan, na advies van de reguleringsinstantie :

1° de netbeheerders openbaredienstverplichtingen opleggen die betrekking kunnen hebben op :

- a) investeringen in het distributienet ;
- b) aansluiting van de afnemers op het distributienet ;
- c) de ononderbroken levering van een minimale hoeveelheid elektriciteit ingeval van niet-betaling van de elektriciteitsfactuur en de verzekerde bevoorrading van de afnemers ingeval de houder van een leveringsvergunning zijn verplichtingen niet nakomt ;
- d) de veiligheid, continuïteit, regelmaat en kwaliteit van leveringen van elektriciteit ;
- e) maatregelen van sociale aard ;
- f) programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik ;
- g) minimumnormen inzake het rationeel energiegebruik bij hun eindafnemers ;
- h) informatie over en sensibilisering voor het elektriciteitsverbruik en de elektriciteitskosten van de eindafnemers ;
- i) investeringen in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties, installaties voor de productie van groene stroom of groenestroomcertificaten ;

2° de houders van een leveringsvergunning openbaredienstverplichtingen opleggen die betrekking kunnen hebben op :

- a) maatregelen van sociale aard ;
- b) programma's ter bevordering van het rationeel energiegebruik ;
- c) minimumnormen inzake het rationeel energiegebruik bij hun eindafnemers ;

d) informatie over en sensibilisering voor het elektriciteitsverbruik en de elektriciteitskosten van de eindafnemers ;

e) investeringen in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties, installaties voor de productie van groene stroom of groenestroomcertificaten.

– *Aangenomen.*

Artikel 20

§ 1. Er wordt een Energiefonds opgericht onder beheer van de reguleringsinstantie. Dit Energiefonds betreft een begrotingsfonds in de zin van artikel 45 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991.

§ 2. Aan dit Energiefonds worden volgende inkomsten toegewezen :

- opbrengsten uit heffingen die decretaal aan het Energiefonds worden toegewezen ;
- middelen voor de financiering van openbaredienstverplichtingen van de energiesector toegewezen aan het Energiefonds uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen ;
- middelen voor de financiering van het sociale energiebeleid en het beleid inzake het rationeel energiegebruik van de Vlaamse regering toegewezen aan het Energiefonds uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen.

§ 3. De Vlaamse regering beschikt over de kredieten van het Energiefonds voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen bedoeld in artikel 19, de taken bedoeld in artikel 15, haar sociale energiebeleid en haar beleid inzake het rationeel energiegebruik.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VII

Bevordering van milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking

Voorzitter

Artikel 21

Met ingang van 1 januari 2001 wordt een systeem van groenestroomcertificaten ingesteld.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

AMENDEMENT Nr. 9

voorgesteld door de heren Johan De Roo en Johan Weyts, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en de heer Eddy Schuermans

Artikel 21

Dit artikel vervangen door wat volgt :

" Artikel 21

Een systeem van groenestroomcertificaten wordt ingevoerd door de Vlaamse regering nadat zij het noodzakelijke kader heeft gecreëerd waarbinnen de noodzakelijke capaciteit groenestroom kan gerealiseerd worden."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 22

Voor de groene stroom waarvan de producent aantoonst dat deze in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet is geproduceerd, verleent de reguleringsinstantie op aanvraag van de producent een groenestroomcertificaat per schijf van 1000 kWh.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

§ 1. Iedere netbeheerder en iedere houder van een leveringsvergunning voor de levering van elektriciteit via het distributienet aan eindafnemers is verplicht jaarlijks vóór 31 december aan de reguleringsinstantie het aantal groenestroomcertificaten voor te leggen dat bepaald wordt met toepassing

van § 2. Deze verplichting geldt met ingang van het jaar 2001.

§ 2. Het aantal groenestroomcertificaten dat door een netbeheerder of door een houder van een leveringsvergunning in een bepaald jaar moet worden voorgelegd, wordt vastgesteld met toepassing van de volgende formule :

$$C = G \times (E_v - E_{wkk} - E_g)$$

waarbij :

C = het aantal in het jaar n voor te leggen groenestroomcertificaten, uitgedrukt in MWh (1000 kWh) ;

E_v = de totale hoeveelheid geleverde elektriciteit aan eindafnemers via het distributienet in het jaar n-1 (in MWh) ;

E_{wkk} = de elektriciteit (in MWh), waarvan de certificatenplichtige de eigenaar is op het ogenblik van levering aan de eindafnemers, geproduceerd in het jaar n-1 door middel van een kwalitatieve warmtekrachtinstallatie in het Vlaamse Gewest ;

E_g = de elektriciteit (in MWh), waarvan de certificatenplichtige de eigenaar is op het ogenblik van levering aan de eindafnemers, geproduceerd in het jaar n-1 door middel van een installatie voor de productie van groene stroom in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6, van de federale Elektriciteitswet ;

G = het minimaal te halen percentage in het jaartal n.

Voor de toepassing van deze formule wordt G :

1° vastgelegd op 0,96 % voor het jaar 2001 ;

2° voor de jaren 2002 en 2003 telkens vermenigvuldigd met een groeifactor 1,46 ;

3° vastgesteld op 3 % voor het jaar 2004 ;

4° voor de jaren 2005 tot 2009 telkens vermenigvuldigd met een groeifactor die minimaal 1,09 bedraagt ;

5° vastgesteld op 5 % in het jaar 2010.

§ 3. Indien de reguleringsinstantie vaststelt dat de som van alle voor te leggen certificaten C in het

Voorzitter

jaar n, kleiner is dan het aantal groenestroomcertificaten, toegekend in het jaar n-1, verminderd met het aantal groenestroomcertificaten dat eventueel in het kader van verplichtingen, opgelegd door andere overheden voorgelegd moet worden in het jaar n, wordt G, onverminderd § 2, verhoogd zodat de som van alle voor te leggen certificaten C in het jaar n steeds minstens gelijk is aan het aantal groenestroomcertificaten, toegekend in het jaar n-1, verminderd met het aantal groenestroomcertificaten dat eventueel in het kader van verplichtingen, opgelegd door andere overheden voorgelegd moet worden in het jaar n.

§ 4. In het jaar 2002 zal de Vlaamse regering in overleg met de reguleringsinstantie, de beoogde doelstelling evalueren. De Vlaamse regering wordt gemachtigd om, na advies van de reguleringsinstantie, de groefactor voor de periode 2004-2010 te verhogen en nieuwe doelstellingen op te stellen voor de periode na 2010.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

AMENDEMENT Nr. 10

voorgesteld door de heren Johan De Roo en Johan Weyts, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en de heer Eddy Schuermans

Artikel 23

- A. Paragraaf 1, laatste zin, schrappen.
- B. Paragraaf 2, derde lid schrappen en vervangen door wat volgt :

"Voor de toepassing van deze formule wordt G :

- 1° vastgelegd op 0,96 % voor het jaar n ;
- 2° voor de jaren n+1 en n+2 telkens vermenigvuldigd met een groefactor 1,46 ;
- 3° vastgelegd op 3 % voor het jaar n+3 ;
- 4° voor de jaren n+4 tot n+8 telkens vermenigvuldigd met een groefactor die minimaal 1,09 bedraagt ;
- 5° vastgesteld op 5 % in het jaar n+9 ;

waarbij het jaar n het jaar is waaring het systeem van groenestroomcertificaten wordt ingevoerd door de Vlaamse regering zoals bepaald in artikel 21."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

Artikel 24

De Vlaamse regering stelt de nadere toepassingsregels en procedures vast voor het toekennen van groenestroomcertificaten, vermeld in artikel 22, en bepaalt welke certificaten in aanmerking komen voor het voldoen aan de verplichting, bedoeld in artikel 23.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

Onverminderd artikel 23, §§ 1 en 2, wordt de Vlaamse regering gemachtigd om, na advies van de reguleringsinstantie, rekening houdende met het bestaan van gelijke of gelijkwaardige garanties inzake de aflevering van dergelijke certificaten, certificaten te aanvaarden voor groene stroom die niet is geproduceerd in het Vlaamse Gewest of in de gebieden, bedoeld in artikel 6 van de federale Elektriciteitswet.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIII**Fonds hernieuwbare energiebronnen****Artikel 26**

§ 1. Er wordt een Fonds Hernieuwbare Energiebronnen opgericht. Dit fonds is een begrotingsfonds in de zin van artikel 45 van de wetten op de Rijkscompabiliteit gecoördineerd op 17 juli 1991 en heeft tot doel het gebruik van hernieuwbare energie te bevorderen.

§ 2. Aan het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen worden rechtstreeks de inkomsten toegewezen die voortvloeien uit de bepalingen van artikel 37, § 2, en de aan dit fonds door het Vlaamse Gewest toe-

Voorzitter

gewezen opbrengsten uit concessies voor energieprojecten die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen, zoals gespecificeerd in de desbetreffende concessieovereenkomsten.

§ 3. De Vlaamse regering beschikt over de kredieten van het Fonds Hernieuwbare Energiebronnen voor al wat kan dienen in het raam van het beleid inzake de hernieuwbare energiebronnen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IX

Reguleringsinstantie

AFDELING 1

Oprichting

Artikel 27

§ 1. Er wordt een instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid opgericht. Deze instelling draagt als naam 'reguleringsinstantie'.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de vestigingsplaats van de zetel.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Doel, taken en bevoegdheden

Artikel 28

De reguleringsinstantie ontwikkelt passende en doelmatige mechanismen voor regulering, controle en transparantie voor de Vlaamse elektriciteitsmarkt.

De reguleringsinstantie heeft een algemene taak van toezicht en controle op de toepassing van de betreffende decreten en reglementen en een regulerende en raadgevende taak ten behoeve van de Vlaamse regering inzake de organisatie en de werking van de Vlaamse elektriciteitsmarkt.

Daarvoor zal de reguleringsinstantie :

- 1° gemotiveerde adviezen geven en voorstellen voorleggen in de gevallen, bepaald door dit decreet of door de uitvoeringsbesluiten ervan ;
- 2° op eigen initiatief of op verzoek van de minister of de Vlaamse regering studies uitvoeren in verband met de Vlaamse elektriciteitsmarkt ;
- 3° de netbeheerders aanwijzen en de controle uitoefenen op de conformiteit van de netbeheerders met de criteria zoals ze zijn opgesteld volgens de bepalingen van artikel 4 ;
- 4° leveringsvergunningen afleveren en de controle uitoefenen op de conformiteit van houders van een leveringsvergunning met de criteria zoals opgesteld volgens de bepalingen van artikel 17, § 7, 1° ;
- 5° een technisch reglement opstellen voor het beheer van het distributienet, de toegang ertoe en de vereisten voor het aanleggen van directe lijnen en controle uitoefenen op de toepassing ervan ;
- 6° een gedragscode voor de toegang tot het net opstellen ;
- 7° controle uitoefenen op de uitvoering van de openbaredienstverplichtingen, bedoeld in artikel 19 ;
- 8° het fonds, bedoeld in artikel 20, beheren ;
- 9° geschillen beslechten die betrekking hebben op de toegang tot het distributienet, met uitzondering evenwel van de geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen ;
- 10° alle andere taken uitvoeren die haar door decreten, besluiten, reglementen en beslissingen van de Vlaamse regering betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt worden toevertrouwd.

– *Aangenomen.*

Artikel 29

§ 1. De reguleringsinstantie richt een bemiddelings- en arbitrage dienst in voor geschillen betreffende de toegang tot het distributienet, de toepassing van het technisch reglement en de gedragscode. De re-

Voorzitter

guleringsinstantie neemt het secretariaat van deze dienst waar. De reguleringsinstantie stelt voor deze dienst een huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering. De Vlaamse regering stelt een lijst op van deskundigen die als bemiddelaars of als arbiters kunnen optreden. De leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie kunnen niet als arbiters worden aangewezen. De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de vergoedingen die hen worden toegekend. Deze vergoedingen vallen ten laste van de begroting van de reguleringsinstantie.

§ 2. Binnen de reguleringsinstantie wordt een autonoom orgaan opgericht, ‘Beroepskamer’ genoemd, dat op verzoek van één van de partijen, beslist over geschillen tussen een netbeheerder en de netgebruikers die betrekking hebben op de toegang tot het distributienet, met uitzondering evenwel van de geschillen inzake contractuele rechten en verbintenissen.

§ 3. De Beroepskamer bestaat uit een voorzitter, twee andere leden en drie plaatsvervangers die worden aangesteld door de Vlaamse regering voor een hernieuwbare termijn van zes jaar. In afwijking van het voorgaande worden bij de oprichting van de Beroepskamer één lid en één plaatsvervanger benoemd voor een aanvankelijke termijn van twee jaar en één lid en één plaatsvervanger voor een aanvankelijke termijn van vier jaar.

De leden en de plaatsvervangers mogen niet onder de leden van het dagelijks bestuur of de personeelsleden van de reguleringsinstantie of de leden van de bemiddelings- en arbitragedienst worden gekozen. De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de vergoedingen die hen worden toegekend. Deze vergoedingen vallen ten laste van de begroting van de reguleringsinstantie.

§ 4. De Beroepskamer beslist met een gemotiveerde administratieve beslissing over de aangelegenheden die bij haar aanhangig worden gemaakt, na de betrokken partijen te hebben gehoord. Zij kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, indien nodig, deskundigen aanwijken en getuigen horen. Zij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen.

§ 5. De Vlaamse regering bepaalt de procedureregels die van toepassing zijn voor de Beroepskamer.

– *Aangenomen.*

Artikel 30

De reguleringsinstantie kan een producent, een netbeheerder of de houder van een leveringsvergunning de gegevens en inlichtingen vragen die nodig zijn voor de uitvoering van haar taken.

Diegene aan wie een vraag is gericht om gegevens en inlichtingen te verstrekken, is verplicht binnen de door de reguleringsinstantie gestelde termijn alle medewerking te verlenen.

Gegevens of inlichtingen van een producent, een netbeheerder of een houder van een leveringsvergunning, die in verband met enige werkzaamheid ten behoeve van de uitvoering van dit decreet zijn verkregen, mogen uitsluitend voor de toepassing van dit decreet worden gebruikt.

– *Aangenomen.*

AFDELING 3**Bestuur en werking****Artikel 31**

§ 1. De reguleringsinstantie wordt geleid door een dagelijks bestuur bestaande uit een voorzitter en drie beheerders. Zij worden aangesteld door de Vlaamse regering.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels van de aanwerving en de aanstelling van de leden van het dagelijks bestuur van de reguleringsinstantie, inclusief de duur van het mandaat.

De leden van het dagelijks bestuur mogen geen andere functies vervullen die de onafhankelijkheid en de objectiviteit waarmee ze hun mandaat uitoefenen, kunnen belemmeren. De Vlaamse regering bepaalt de onverenigbaarheden met het mandaat van voorzitter of beheerder en de regels die van toepassing zijn op belangenconflicten.

§ 3. De voorzitter zit de vergaderingen van het dagelijks bestuur voor en heeft een doorslaggevende stem bij staking van stemmen.

§ 4. De voorzitter vertegenwoordigt de reguleringsinstantie in rechte.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 32

§ 1. De Vlaamse regering bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het personeel en stelt de personeelsformatie van de reguleringsinstantie vast.

§ 2. Het dagelijks bestuur kan eveneens personen op contractuele basis aanwerven om :

1° in uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voorzien. Het betreft ofwel in de tijd beperkte acties ofwel een buitengewone toename van het werk ;

2° de ambtenaren te vervangen die hun betrekking niet of slechts deeltijds bekleeden, onverminderd de mogelijkheid om een statutair personeelslid door een ander statutair personeelslid te vervangen ;

3° bijkomende of specifieke opdrachten te vervullen na voorafgaand akkoord van de Vlaamse regering.

– *Aangenomen.*

Artikel 33

De leden van het dagelijks bestuur en de personeelsleden van de reguleringsinstantie zijn gebonden door het beroepsgeheim. Zij mogen de vertrouwelijke gegevens die hen ter kennis zijn gekomen op grond van hun functie bij de reguleringsinstantie aan niemand bekendmaken, behalve wanneer zij worden opgeroepen om in rechte te getuigen en onverminderd de uitwisseling van informatie met de bevoegde instanties van de andere gewesten en lidstaten van de Europese Unie, die uitdrukkelijk bepaald of toegestaan zijn door verordeningen of richtlijnen, vastgesteld door de instellingen van de Europese Unie, alsmede de commissie en het controlecomité zoals bedoeld in artikel 1, van de federale Elektriciteitswet.

Elke overtreding van dit artikel wordt gestraft met de straffen, bepaald door artikel 458 van het Strafwetboek.

– *Aangenomen.*

AFDELING 4

Financiële middelen

Artikel 34

De reguleringsinstantie beschikt over een dotatie die jaarlijks wordt ingeschreven op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

AFDELING 5

Toezicht

Artikel 35

§ 1. De reguleringsinstantie staat onder toezicht van de Vlaamse regering. Het toezicht wordt uitgeoefend door een regeringscommissaris die wordt benoemd en ontslagen door de Vlaamse regering. Het Vlaamse Gewest draagt de kosten, verbonden aan de uitoefening van zijn ambt.

§ 2. De regeringscommissaris kan op elk ogenblik inzage nemen van alle documenten en geschriften van de reguleringsinstantie. Hij kan van de voorzitter, de beheerders en de personeelsleden alle inlichtingen en ophelderingen vorderen, en alle verificaties verrichten, die hij nodig acht voor de uitvoering van zijn mandaat.

De regeringscommissaris kan binnen een termijn van vier werkdagen beroep aantekenen tegen elke beslissing die hij strijdig acht met het decreet, de uitvoeringsbesluiten van dit decreet of het algemeen belang. De termijn van vier dagen gaat in de dag van de vergadering waarop de beslissing genomen werd, voorzover hij daarop regelmatig uitgenodigd werd, en in het tegenovergestelde geval, de dag waarop de regeringscommissaris van de beslissing kennis heeft gekregen. De regeringscommissaris brengt zonder verwijl de voorzitter van de reguleringsinstantie op de hoogte van het beroep. Het beroep heeft schorsende werking. Heeft de Vlaamse regering binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaande op hetzelfde tijdstip, de beslissing niet vernietigd, dan wordt deze definitief. Deze bevoegdheid tot vernietiging kan door de Vlaamse regering worden overgedragen aan de minister.

Voorzitter

§ 3. Ieder jaar stelt de regeringscommissaris een evaluatieverslag op ten behoeve van de Vlaamse regering over de activiteiten van de reguleringsinstantie. Dit evaluatieverslag wordt vóór 31 juli bezorgd aan de minister.

§ 4. De reguleringsinstantie bepaalt wanneer en hoe het advies van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen wordt gevraagd en de wijze waarop de elektriciteitssector wordt geconsulteerd.

§ 5. De reguleringsinstantie brengt jaarlijks vóór 30 mei verslag uit aan de Vlaamse regering over haar werkzaamheden. Dit verslag wordt jaarlijks, samen met een evaluatieverslag van de regeringscommissaris, de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen, de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Vlaamse regering, vóór 30 september aan het Vlaams Parlement meegedeeld.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK X**Sancties****Artikel 36**

Worden gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar en met een geldboete van vijftig tot twintigduizend frank of met één van deze straffen alleen :

- 1° zij die de krachtens dit decreet verrichte verificaties of onderzoeken van de reguleringsinstantie of van de Vlaamse regering hinderen, weigeren de informatie te verstrekken die zij gehouden zijn mede te delen krachtens dit decreet, of bewust verkeerde of onvolledige informatie verstrekken ;
- 2° zij die de bepalingen van artikel 17, § 1 en artikel 18, eerste lid overtreden ;
- 3° de bepalingen van de artikelen 523 en 525 van het strafwetboek zijn onderscheidelijk van toepassing op de feiten van gehele of gedeeltelijke vernieling van machines of inrichtingen voor de productie, het vervoer, de levering en de benutting van elektrische energie en op feiten van verhinderen of van de opzettelijke aanslag op

het vervoer en de distributie van elektrische energie op de toegelaten lijnen en netten. Zij die bij gebrek aan voorzorg, zonder opzet, machines of inrichtingen voor de productie, het vervoer, de levering en de benutting van elektrische energie vernielen of beschadigen of die het vervoer daarvan op de toegelaten lijnen en netten verhinderen of stremmen, worden gestraft met de bij artikel 563 van het strafwetboek bepaalde straffen.

– *Aangenomen.*

Artikel 37

§ 1. Onverminderd de andere door dit decreet of in een uitvoeringsbesluit ervan bepaalde maatregelen, kan de reguleringsinstantie elke in het Vlaamse Gewest gevestigde natuurlijke of rechtspersoon verplichten tot naleving van specifieke bepalingen van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten ervan binnen de door haar bepaalde termijn. Indien deze natuurlijke persoon of rechtspersoon bij het verstrijken van deze termijn in gebreke blijft, kan de reguleringsinstantie, op voorwaarde dat deze natuurlijke of rechtspersoon werd gehoord of naar behoren werd opgeroepen, een administratieve geldboete opleggen.

Deze administratieve geldboete mag, per kalenderdag, niet lager zijn dan vijftigduizend frank, noch hoger zijn dan vier miljoen frank, noch, in totaal, hoger zijn dan tachtig miljoen frank of 3 procent van de omzet die de betrokken persoon heeft gerealiseerd op de Vlaamse elektriciteitsmarkt tijdens het laatste afgelopen boekjaar, indien dit laatste bedrag hoger is.

Strafvervolgung in de zin van artikel 36. sluit administratieve geldboete uit, voor wat betreft de vervolgte feiten, ook wanneer de vervolging tot vrij spraak heeft geleid.

§ 2. Onverminderd § 1, bedraagt het tarief van de administratieve geldboete voor een overtreding van artikel 23, § 1, 2.000 frank per ontbrekend certificaat in 2001. Dat tarief bedraagt 3.000 frank in 2002 en 4.000 frank in 2003. Vanaf en met inbegrip van het jaar 2004 wordt de boete bepaald op 5.000 frank per ontbrekend certificaat.

§ 3. De reguleringsinstantie legt de administratieve geldboeten zoals bepaald in § 1 en § 2, vast en geeft de betrokken persoon hiervan kennis per aangetekende brief.

Voorzitter

Deze met redenen omklede kennisgeving vermeldt het bedrag van de administratieve geldboete.

§ 4. Aan artikel 569 van het Gerechtelijk Wetboek wordt, wat het Vlaamse Gewest betreft, de volgende zinsnede toegevoegd :

"33°. van de beroepen tegen de beslissing van het opleggen van een administratieve geldboete op grond van artikel 37, § 1 van het Elektriciteitsdecreet."

Het beroep tegen de beslissing tot het opleggen van een administratieve geldboete op grond van § 1 bij de rechtbank van eerste aanleg werkt schorsend.

§ 5. Indien de betrokken persoon of rechtspersoon het oneens is met de sanctie, opgelegd volgens § 2, kan hij, binnen 10 dagen na de kennisgeving, bedoeld in § 3, de reguleringsinstantie van zijn tegenargumenten in kennis stellen door middel van een aangetekende brief. Na het verstrijken van deze termijn is de beslissing definitief.

De reguleringsinstantie kan zijn beslissing echter herroepen of het bedrag van de administratieve geldboete aanpassen indien deze tegenargumenten gegrond blijken te zijn. In dit geval zal een nieuwe kennisgeving plaatsvinden.

§ 6. Na de kennisgeving, bedoeld in § 3, moet de administratieve geldboete binnen dertig dagen betaald worden.

De reguleringsinstantie kan uitstel van betaling verlenen voor een door haar bepaalde termijn.

Indien de betrokken persoon in gebreke blijft bij het betalen van de administratieve geldboete, wordt de geldboete bij dwangbevel ingevorderd. De Vlaamse regering wijst de ambtenaren aan die gelast zijn dwangbevelen te geven en uitvoerbaar te verklaren. Deze dwangbevelen worden betekend bij deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

§ 7. De opbrengst van de administratieve geldboeten, vermeld in § 1, wordt gestort in de Vlaamse middelenbegroting. De opbrengst van de administratieve geldboeten, vermeld in § 2, komt ten gunste van het fonds, bedoeld in artikel 26.

Op dit artikel is er een amendement dat luidt als volgt :

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door de heren Johan De Roo en Johan Weyts, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche en de heer Eddy Schuermans

Artikel 37

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

"Onverminderd § 1, bedraagt het tarief van de administratieve geldboete voor een overtreding van artikel 23, § 1, 2.000,- frank per ontbrekend certificaat in het jaar n. Dat tarief bedraagt 3.000,- frank in n+1 en 4.000,- frank in n+2. Vanaf en met inbegrip van het jaar n+3 wordt de boete bepaald op 5.000,- frank per ontbrekend certificaat, waarbij n het jaar is waarin het systeem van groenestroomcertificaten wordt ingevoerd door de Vlaamse regering zoals bepaald in artikel 21."

De stemmingen over het amendement en het artikel worden aangehouden.

HOOFDSTUK XI**Slotbepalingen****Artikel 38**

Zolang artikel 27 niet in werking is getreden, wordt de Vlaamse regering gemachtigd over te gaan tot de uitvoering van de artikels waarvoor de reguleringsinstantie krachtens dit decreet tot uitvoering gehouden is of advies moet verstrekken.

– *Aangenomen.*

Artikel 39

Elk ontwerp van uitvoeringsbesluit van dit decreet wordt door de Vlaamse regering voor advies aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen en aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voorgelegd.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 40

Wat de gewestelijke bevoegdheden betreft, wordt de wet van 10 maart 1925 houdende de elektriciteitsvoorziening in het Vlaams Gewest opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 41

Dit decreet wordt aangehaald als 'Elektriciteitsdecreet'.

– *Aangenomen.*

Artikel 42

De Vlaamse regering bepaalt de datum waarop de verschillende bepalingen van dit decreet in werking treden.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.25 uur.*
